לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', ל' באב תשמ"ו, 4 בספטמבר 1986 / שנה מ"ד. מס' 13132 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

ערב לבן־גוריון בפאריס — מסעו האחרון של פרס כראש־ממשלה לחו"ל

פאריס. — חגיגות ה־100 להולדת דוד בן־גוריון ייפתחו בחודש הבא בפאריס בקונצרט חגיגי של התזמורת הסימפונית של פאריס, בה יהיו נוכחים ראשי הממשלות של ישראל וצרפת, שמעון פרס וז'ק שיראק, וכן עשרות אישים בינלאומיים אחרים. פרס אמור להגיע לפאריס ימים ספורים לפני פתיחת החגיגות, לפגישות עם הנשיא מיטראן וראש־הממשלה שיראק. יהיה זה, קרב לוודאי, ביקורו האחרון בחו"ל בתור ראש־ממשלה, בטרם יעביר את התפקיד ליצחק שמיר.

צרפת נבחרה לפתיחת החגיגות, בשל קשריו המיוחדים של בן־גוריון עם צרפת, שם הוא נחשב כאדריכל הקשרים ההדוקים בין שתי המדינות. (עתים־א)

פרס מודה במכשולים של הרגע האחרון לכינוס הפיסגה

אכזבה בירושלים מעמדת חוסיין — קשיים בשליחות מרפי — יצא אמש שוב לירדן

מטרת שליחות מרפי לבדוק ניסוח הודעה משותפת בתום הפיסגה — שתקרא להמשך תהליך השלום עם ירדן והפלשתינים ● עוסמה אל־באז הביא אמש איגרת ממובארק למלך חוסיין ● חוסיין יוצא היום ללונדון — ישוחח על המהלכים המדיניים עם תאצ'ר ● סבורים ששטרי הבוררות ייחתם בסופו של דבר במועד וכי הקושי הרציני יותר הוא סדר־היום לפיסגה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר" זאב בליצר, כתבנו בארה"ב וסוכנויות הידיעות

עמידתו של המלך חוסיין גרמה אכזבה בירושלים. גורמים רישמיים אמנם לא מבטאים זאת, אך אמש נמסר, תוך התייחסות לדיווחיו של עוזר מזכיר המדינה האמריקני ריצ'ארד מרפי בין ירושלים לרבת עמון, כי „אין הרגשה שמדובר בתהליך שיגיע למצווה תוך זמן קצר ביותר". במקביל נאמר, כי פתחו מאור הסיכויים לבואו של מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ לאזור בימים הקרובים.

מרפי נפגש עם רה"מ שמעון פרס שלשום בלילה, כאשר הגיע מרבת

(המשך בעמוד 2)

„לחזור לתוכנית האוטונומיה הטובה" — תובע שר־החוץ

הופיע לפני חברי „המשמרת הצעירה של העבודה" ● נשאל אם מצפונו אינו מציק לו על הזרמת מיליונים לשטחים בעוד עיירות הפיתוח גוועות

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

עד היום לא הוצעה תוכנית טובה יותר ומרחיקת לכת יותר מתוכנית האוטונומיה — אמר אמש השר שמיר בהופעה בפני חברי המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה. הוא קרא לחזור לאותה תוכנית אשר קיבלה בשעתה את אישורה של ישראל ומצרים, ולחדש את המו"מ תוך מאמץ להגיע להסכם.

לא לחמש אוטופיות

שמיר אמר כי חמש שנים הלכו כבר לאיבוד, אך ראוי ללכת ולבנות במסגרת הסכם האוטונומיה דו־קיום ושלום בין ישראל מצרים ירדן והאוכלוסיה הערבית בחלקי יו"ש ועזה. לדבריו הוא משוכנע כי כאשר יגיעו להסכם תיווצר אווירה אחרת של אמון הדדי, וממילא יהיה יותר קל להגיע לפתרון של קבע.

השר שמיר אמר כי הציע זאת גם לעוזר שר החוץ האמריקני מרפי וגם למצרים ואמר להם כי אין לבנות את ההסכם הזה שהוא חלק מהסכם קמפ־

(המשך בעמוד 2)

פרס לא נעתר לתביעת „היהודי האותנטי" (שרון) ולא יכנס את הקבינט

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

על אף תביעותיהם של השרים אריאל שרון ומשה ארנס לא יכנס רה"מ שמעון פרס את הקבינט השבוע, כדי לדווח על המהלכים המדיניים האחרונים. נודע, כי הקבינט לא יכונס בעקבות החלטה משותפת שקיבל רה"מ עם מ"מ יצחק שמיר.

בפגישת שרי הליכוד אתמול התקומם שרון על הכינוי „ערבים אותנטיים" ואמר, כי אינו מבין מה מותר לערבי אותנטי לדעת, שאסור ליהודי אותנטי לדעת. ארנס מחה על נסיעת וייצמן לאירופה ללא אישור הקבינט.

הכנסת טיאטאה הפישפשוק מחוץ למליאה ● עמוד 3

שרון התערב נגד בקשת העתונים להעלות מחירים ● עמוד 4

הסטודנטים מאיימים להשבית האוניברסיטאות ● עמוד 16

יעקבי ל„על המשמר": אם הליכוד ירחיב ההתנחלויות מעבר למוסכם תפורק הממשלה ● הכלכלה והאדם

„לא הייתי, לא שמעתי, לא ידעתי" השיב שמיר למפכ"ל המשטרה שחקר אותו

בעקבות תשובות אלה של שמיר הגיעה חקירת המשטרה בפרשת השב"כ למבוי סתום ● גירסת שמיר סותרת גירסת ראש השב"כ אברהם שלום ● אמש במשמרת הצעירה אישר שמיר בעקיפין כי נחקר ● פרס ישוחח עם ראש השב"כ על פרשת קידומו של אחד מאנשיו שהודה בעבירות

מאת בצלאל עמיקם, דורית גפן ודליה שחורי, כתבי „על המשמר"

„לא הייתי, לא שמעתי, לא ידעתי" — תשובות קצרות אלה היו בפיו של סגן ראש הממשלה ושר־החוץ יצחק שמיר בתגובה לשאלות שהציג לו מפכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד קראוס בעת שחקר אותו בפרשת אוטובוס קו 300.

שאלות החקירה נשאלו במעונו של שמיר בירושלים בראשית השבוע. שמיר שהיה זהיר מאוד בניסוח דבריו נעזר בעצותיו של ח"כ דן מרידור, שהוא פרקליט במקצועו ומנאמניו של שר־החוץ. מרידור שימש מזכיר הממשלה בתקופת כהונתו של יצחק שמיר כראש הממשלה.

החקירה במבוי סתום לאחר עדותו של שמיר הגיעה החקירה למבוי־סתום. סגן ראש הממשלה מסר גירסה סותרת לזו של ראש השב"כ אברהם שלום והזים את דבריו. כתבנו מציין כי החקירה

רה"מ לשעבר ומ"מ רה"מ חיום — אי־ידיעה

המשטרתית הגיעה למעשה לסיומה. היא שונה מחקירה משטרתית רגילה שכן לא יוגש בסיומה כתב אישום ולא ייערך משפט נוכח העובדה שרוב הנחקרים זכו בחנינה בריעבד. היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש לא היה מורע לחקירתו של שמיר.

לא מכחיש כי נחקר

„אם מרובר בי, ואני מבין שמרובר בי, אמרתי — ואני ממשיך ואומר, כי אין לי מה להסתיר" — אמר אמש שר־החוץ יצחק שמיר בתשובה לשאלת חברת המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה, אשר ביקשה לדעת את עמדתו לגבי חקירת הדרג המדיני בפרשת השב"כ. השר שמיר ממשיך ואמר כשששואלים אותי, מי שצריך לשאול, אני משיב ואומר את האמת כולה. היה בכך רמז שהשר שמיר נחקר או נשאל על ידי חוקרי המשטרה על

(המשך בעמוד 2)

פגישה מאולצת, אם בכלל

גם אם בסופו של דבר, אכן תיערך פגישת פרס־מובארק, שקיומה מוטל בספק, כבר עכשיו ברור כי לא זו בלבד שהיא לא תהווה נקודת מפנה ביחסי ישראל־מצרים, אלא שעצם קיומה יהיה תוצאה של לחצים חיצוניים כבדים בלבד, ולא פועל יוצא מהתפתחויות פוליטיות חדשות. [illegible] חידבוּרות בדרג של ראשי ממשלות ונשיאים.

[illegible] המכשול העיקרי המונע הודעה משותפת על קיום הפיסגה [illegible] משטר הבוררות על טאבה והסכמה על שמות הבוררים; למעשה, [illegible] המדויק של הדברים הוא הפוך: אין סיכום לטאבה, משום שאין [illegible] עם ראש ממשלת־ישראל היא מחווה חד־צדדית ללא יתרונות [illegible] אך עם סיכונים רבים וגבוהים. למובארק ברור, כי בהודעה [illegible] הישראלית־מרוקנית התקדם כבר שמעון פרס עד קצה הגבול [illegible] הגמיש ביותר האפשרי לקווי היסוד המדיניים של ממשלת [illegible] מלוכדת, מבחינתו של הנשיא המצרי, תרואה את עצמו כמגן [illegible] העניין הפלשתיני, ואולי אף האשפי המתון. זהו מעט מאוד [illegible] לא כלום. לכן יצא מובארק בדחיפות לעצמאן לזכות לפתות [illegible] של חוסיין לפיסגה, ולנסות לצרף את המלך, או את דבריו, אל [illegible] ואת ראשו שבעתיים. מתהגותו של חוסיין בשנתיים האחרונות [illegible] בביטחון, שאין לו אינטרס מדיני אישי לשנות את הסטטוס־ [illegible] הקיים במשולש היחסים ישראל־גדה־ירדן, ולכן, כתרופה בטוחה [illegible] הקפאון הוא מציע עכשיו ועידה בינלאומית גדולה, בהשתתפות [illegible] שכשלונה המעשי ודאי מראש לכל, ובאשר להתחשבותו [illegible] בארה"ב, הרי חלקה היותר־מעשי כבר התייאש ממילא מן [illegible] לפני שבועיים כתב „ניו־רפאבליק" רב־ההשפעה, כי כאשר חוסיין [illegible] בארה"ב על ההזדמנות האחרונה לעשות שלום, „אנו נשאל אותו [illegible] כאשר הופיעה ההזדמנות הלפני־אחרונה".

[illegible] נשאר בשלילתו הטוטאלית של הפיסגה המוצעת: ערפאת [illegible] אינו מסוגל לספק אפילו קמצוץ מן הסחורות הנדרשות ממנו [illegible] אפשרי לרב־שיח. לאמור הכרח בהחלטות מועצת הבטחון 242 [illegible] שמובארק עשוי היה להביאה כנדוניה לוחצת לפיסגה [illegible] צעד מקביל לקראת הפלשתינים. בהעדר כל הסכמות מה [illegible] הנשיא המצרי מהצטלמות משותפת עם ראש ממשלת־ישראל, [illegible] של גידופים מן האופוזיציה ואיומים מקנאי האיסלם! — [illegible] הוא ודאי שואל את עצמו בימים אלו.

[illegible] של ממשלה שמפלגת העבודה עמדה בראשה, חוזר, איפוא, [illegible] הישראלי־ערבי לנקודת מוצא, לבעיה הפלשתינית. בנושא זה [illegible] שינוי מהותי לעומת העמדות של ממשלת „חרות", מלבד האטת [illegible] מסיבות כלכליות, ולא ניכר — לא בממשלתו ולא בהנהגה [illegible] — צל צילו של המהפך המחשבתי והרגשי מן הסוג שאיפשר [illegible] את הסכמי קמפ־דייוויד. לכן פיסגת אלכסנדריה, גם אם תיערך [illegible] לפני הרוטציה, לא תידמה אפילו לקמפ־דייוויד בזעיר־אנפין; [illegible] רק מפגש כפוי של שני מדינאים לחוצים וחוששים.

היום יתברר: מו"מ או נטישה

הברפלד ייפגש הבוקר עם נציגי משרד האוצר והבריאות כדי לברר האם חל שינוי בעמדת הממשלה ואם יש טעם לזמן האחיות למו"מ מרתוני ● משה האחיות: הנטישה בלתי־נמנעת ● נראה כי תידרש התערבות רה"מ בפרשה ● גור: תביעות האחיות עשויות להסתכם ב־200%

מאת כתבנו לענייני עבודה

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, מזמן הבוקר בי לשבתו בתל־אביב את נציגי משרדי הבריאות והאוצר, בניסיון של הרגע האחרון למנוע את נטישת בתי־החולים על־ידי האחיות. אם יתברר מפגשו ש[illegible] יש לנציגים המשלתיים הן הצעות מעשיות הן מגיש לקבל החלטות, יזמנו נציגות האחיות למשא־ומתן מרתוני.

[illegible] עם קיום „שובה" ואת יתכנס מטה המרום של האחיות האחיות בבית החולים בילינסון כדי להחליט אם לממש את איום הנטישה.

שעון החול אזל

חברת מטה הפעולה, אילנה כהן, אמרה אמש, כי הנטישה היא בלתי נמנעת. „שעון החול נגמר לנו. כל האחיות תומכות בצעד הדראסטי כי אין להם ברה מה להפסיד".

הברפלד הבהיר אתמול כי רק אם ישוכנע שחלה תפנית רצינית בעמדת הממשלה יזמן את נציגות מטה המאבק. ואם משום שגמר

(המשך בעמוד 2)

„עיתונות פח ושם" — אחת ההצגות שיועלו בפסטיבל עכו. (צילום: רמי נבון)

12 הפקות חדשות יועלו בפסטיבל השביעי לתיאטרון אחר בעכו — בסוכות

מאת כתבנו

במסיבת־עיתונאים בתל־אביב, הודיע אתמול ראש עיריית עכו, אלי דה־קאסטרו, כי גם השנה, בפעם השביעית ברציפות, יתקיים הפסטיבל לתיאטרון אחר בעכו, בין התאריכים 19־22 באוקטובר (חול־המועד סוכות).

במסגרת התחרות יוצגו 12 הפקות של חומר חדש, שהמנהל האמנותי של הפסטיבל וחבר עוזריו בחרו מתוך 80 הצעות ומחזות שהוגשו להם. „ביקשנו למצוא חומר, שיש בו משום התמודדות עם צורות בימתיות ושאלות חברתיות באחר", אמר ד"ר שמעון לוי, המנהל האמנותי החדש, שהחליף את ד"ר תום לוי.

תקציב הפסטיבל השנה מסתכם בכ־175 אלף דולר. מתוך סכום זה 30 אלף דולר מיועדים לתמיכה בהפקות שבתחרות. יצויין כי זה סכום זעום, ורק התלהבותם וכוח התמדתם של הכמאים וצוותיהם מאפשרת להפיק הצגות במסגרת תקציבית מזערית כזו.

בין המופעים שאושרו לתחרות, רבות היצירות פרי עטם של מחזאים ובמאים בלתי־נכוכרים, והדבר מבטא את אחת ממטרות הפסטיבל לתיאטרון אחר, לשמש חלון־ראווה לכוחות חדשים. חלק מהמופעים, שבשל סיבות שונות לא נכללים במסגרת התחרות, יופיעו בכל זאת, „מחוץ לתחרות".

תריסר המתחרים הם: „שרה אישה עיקשת" מאת אבנר בן־עמוס, בבימויו של מיכאל גורנשטיין; „חזיות קטנות במזורח" מאת דניאל לנזיני, ובבימויו; „ציפור ביזי" שכתבה וביימה בלהה פלדמן; „שחקנים" מאת חנן יבין ובבימויו; „עיתונות פח ושם" מאת דורון פולק, בימוי: רחל שור; „עורי" מאת ענולה שמיר ונגה אשר, במאית: הילה אורן; „הימים הנוראים" לבועד מאת א"ב יהושע, עיבוד ובימוי: שלומי מושקוביץ; „נמלים" על־פי סיפורו של יצחק אורפז, עיבוד ובימוי: רם הלפגר ואורית בדר; „נסטי" מאת אברהם שושנר, בימוי: גדי ענגבר; „רכבת בבוואריה" על־פי סיפורה של אסתר פוקס, בימוי: מלכה מרין; „מזמור לדוד" מאת תמיר גרינברג; בימוי: ג'ק מסינג'ר; „תמונות" מאת ג'ורג' שביירה, בבימויה של אגנס פלדש.

השנה יושם רגש מיוחד על מופעים מרכזיים גדולים בחאן ובבימות אחרות בחוץ וגם קבוצת התיאטרון הביתית של עכו תיטול חלק במופעים. בין היתר, יקים ערב שיוחד להשמעת יצירותיו של משורר דרוזי משפרעם, עיירה שמו, וגם הצגה בשפה הערבית של תיאטרון חיפה, על־פי ספרו של אמיל חביבי.

תיאטרון באר־שבע והתיאטרון לילדים ולנוער יופיעו בעכו, מחוץ לתחרות, כמובן.

הזוכה בפרס הראשון בשנה שעברה, אלי דור־צבאן, ישוב גם הוא עם קבוצתו לפסטיבל — מחוץ לתחרות — בשתי הפקות, „עליסה בארץ הבלהות" ומיצג חדש, שיוכן במיוחד לפסטיבל.

חלק מהמחזות שלא נכנסו לתחרות יוקלטו בהקלטות פומביות על־ידי מחלקת הדרמה של „קול־ישראל" בעת הפסטיבל.

המארגנים מקווים שמכירות כרטיסי הכניסה תכסה כשליש מתקציבו הכולל של הפסטיבל.

המו"מ עם האחיות מתחדש הבוקר בצל איומן לנטוש את בתי החולים

נציג ועד הפעולה של האחים והאחיות: אם לא תחול תזוזה בעמדת המעסיקים, נפתח מחר בהכנות לנטישה — הגיעו מים עד נפש

שר הבריאות מ. גור, דן אתמול עם שר האוצר מ. נסים, בדרישות האחיות. (צילום: נ.פ.א)

מאת רונית מורגנשטרן וכתבנו לענייני עבודה

המו"מ במשבר האחיות מתחדש הבוקר בהשתתפות נציגי ההסתדרות, משרדי האוצר והבריאות וועד הפעולה של האחיות.

המו"מ, העשוי להיות מכריע, יתקיים בבניין הוועד־הפועל בתל־אביב, תחת איום הנטישה של האחיות את בתי־החולים. מליאת הכנסת תקיים היום דיון מיוחד בנוכחות מוגברת של אחיות ביציע האורחים.

שר הבריאות, מרדכי גור, ושר האוצר, משה נסים, נפגשו אתמול כדי לגשר על המחלקות בין המשרדים בעניין מספר התקנים ותביעות השכר. בפגישה נכח נציב שירות המדינה, אברהם נתן. גור ונסים הגיעו, ככל הנראה, לעמדה משותפת באשר להוספת 1500 תקנים במהלך שלוש השנים הבאות, עמדה אותה העלתה ההסתדרות עם פרוץ המשבר. לפיכך, יעמדו היום נציגות האחיות מול חזית משותפת בעניין זה, של ההסתדרות ושני משרדי הממשלה. האחיות תובעות תוספת של ארבעת־אלפים תקנים.

חברת ועד־הפעולה, ענת פילפול, אמרה אמש ל„על המשמר", כי התוספת של המעסיקים, המשותפת להסתדרות, היא בבחינת לעג לרש והאחיות ירחו את ההצעה ולא יהססו — אם תועלה ההצעה על שולחן הדיונים — לנטוש את בתי־החולים על־פי התוכנית המקורית. נציגה נוספת של ועד הפעולה, בלה סופרין, אמרה בתגובה, כי תוספת התקנים אינה יכולה להתפרס על פני מרחבי זמן, והיא חייבת להיות מיידית. האחיות תובעות עוד התקנת „מפתח תקינה" לקביעת מספר אחיות מינימאלי לכל מחלקה על־פי האופי והיקף המעמס.

האחים והאחיות קיימו אתמול כנסי הסברה בשלושים מתוך 42 בתי החולים. לדברי נציגות הוועד, היתה ההשתתפות מירבית והתחושה הכללית היא שהצעד הדראסטי של הנטישה יתבצע אם לא תחול תזוזה בעמדת המעסיקים „משום משכבר הגיעו מים עד נפש." הכנות לנטישה — כך נמסר — עשויות להתחיל מחר. ביום ו' יתפרסו בכל מוסדי הארץ פעילות חטיבת האחיות, ויחלקו חומר הסברה לשוטרים ושבים.

מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' חיים מיכאלי, ערך אתמול סידרת פגישות מוקדמות עם המעסיקים כדי להבטיח גיבוש עמדה אחידה לקראת ישיבת הבוקר.

ב„כלבו שלום" - סיכסוך עבודה; איום בסיכסוך מקיף בתדיראן

מועצת פועלי ת"א: הנהלת הכלבו מסרבת לשלם דמי ההבראה על־פי ההסכם. שי מאיר: אם יתעקשו העובדים — ניאלץ לסגור ● מועצת פועלי חיפה: „לא מסכימים לצמצם ב־50 אחוז את כוח־האדם ב„כבלים וחוטי חשמל"

מאת ירון זליג ואבשלום קווה, כתבי „על המשמר"

מועצת פועלי חיפה והסתדרות פועלי המתכת בישראל יפתחו במאבק שיקיף את כל עובדי „תדיראן" במדינה, אם לא תחזור בה הנהלת החברה מכוונתה לצמצם בכ־50 אחוז את כוח האדם במפעל כבלים וחוטי חשמל בחיפה — כך החליטה השבוע מועצת פועלי חיפה.

המועצה וועדי העובדים של המפעל הודיעו, כי לא יסכימו לכל צמצום נוסף בכוח־האדם והזכירו כי נענו כבר בסוף 1985 ובמחצית 1986 לפניות ההנהלה בדבר פיטוריהם של 75 עובדים. הם הזכירו כי באותה תקופה התחייבה ההנהלה לא לפטר עובדים נוספים ולספק תעסוקה ל־108 העובדים שנותרו.

סיכסוך בכלבו שלום

מועצת פועלי תל־אביב הכריזה אתמול על סיכסוך עבודה ברשת כלבו שלום, המעסיקה כארבע־מאות עובדים. זאת, בעקבות סירוב ההנהלה לשלם את דמי ההבראה, על־פי הסכמי העבודה.

מחזיק התיק, מרדכי ניוביץ, נועד אתמול עם מנכ"ל הכלבו, שי מאיר, והבהיר לו כי דמי ההבראה מעוגנים בהסכמי העבודה ומאחר שמרבית העובדים משתכרים שכר נמוך, יש בדמי ההבראה כדי לשפר את מצבם. עוד הבהיר ניוביץ, כי מועצת פועלי תל־אביב עומדת ללא עוררין מאחורי העובדים. מאיר טען כי מתן דמי ההבראה מהווה הכבדה על קופת המוסד ואם יעמדו העובדים על תרישה, לא תהיה ברירה אלא לסגור את הכלבו.

הסתיים הסיכסוך באמקור

סיכסוך העבודה במפעל „אמקור" בתל־אביב הסתיים אתמול, לאחר שנחתם הסכם בין ההנהלה לנציגות העובדים, בהשתתפות מזכיר מועצת פועלי תל־אביב, שלי קאופמן. על־פי ההסכם, יקבלו העובדים תוספת שכר של 17 אחוז והעובדים יועלו בדרגה רטרו־אקטיבית, החל מ־1 באוגוסט.

15 מוסדות ש"ס החליטו: מעדיפים משרד החינוך

פרשו על אלפי תלמידיהם מהזרם העצמאי של „אגודת־ישראל" ● מנהל האגף לחינוך דתי: מוסדות נוספים עם 2000 תלמידים צפויים לנקוט צעד דומה

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

15 מוסדות תלמודי תורה (תת"ים) הנמצאים בחסות ש"ס, ובהם כ־4000 תלמידים, פרשו באחרונה מזרם החינוך העצמאי של „אגודת ישראל" והצטרפו לאגף לחינוך דתי במשרד החינוך והתרבות.

מנהל האגף לחינוך דתי (אח"ר) יעקב הדני, העריך אתמול, כי מוסדות נוספים ובהם כ־2000 תלמידים שוקלים לנקוט צעד דומה. מספר תלמידי הזרם העצמאי הוא כ־37,000, רוב המוסדות שהצטרפו הם ירושלמיים.

לדברי יעקב הדני, לא יקבלו מוסדות ש"ס משאבים נוספים, אבל מן הראוי שהמדינה תעשה יותר כדי להעניק להם שירותים ברמה שווה לזאת שמקבלים תלמידי הזרם העצמאי. יעקב הדני מייעץ לא להגדיר את המוסדות כשייכים לש"ס אלא כ„מוסדות שאוכלוסייתם מהווה פוטנציאל של מצביעי ש"ס".

את הצטרפותם למשרד החינוך מסביר הדני במניע חברתי: „הזרם העצמאי הוא בעל גוון אשכנזי מובהק. יש גם הבדל בזיקה ההלכתית של אנשי ש"ס."

שעה שאנשי החינוך העצמאי שומרים על זיקה למועצת גדולי התורה ומתייחסים לרבנים הראשיים כאל „רבנים מטעם" (המדינה) הרי שאנשי ש"ס מקיימים זיקה לרבנים הראשיים בהווה ובעבר — לרב מרדכי אליהו ולקודמו עובדיה יוסף.

ניר־אליהו חוייב לחסל את הפישפשוק: שטח חקלאי!

שופט בית־משפט השלום בפתח־תקווה, שלי טימן, הוציא שלשום צו שיפוטי נגד קיבוץ ניר־אליהו בשרון להפסיק את השימוש בשטחו למטרת ה„פישפשוק". הצו ייכנס לתוקף ב־7 בספטמבר ויומיים אחריו יתקיים דיון משפטי בבית־משפט השלום בפתח־תקווה.

הצו ניתן לבקשת עו"ד אברהם פורזנציג, נציג היועץ המשפטי לממשלה, שטען כי השטח הוא בתחום מרחב תיכנון דרום־השרון, זה שטח חקלאי ומקצתו מיועד לספורט ומגורים. השטח הוא קרקע חקלאית מוכרזת בתאום לחוק התיכנון והבניה והקיבוץ הפר את החוק כאשר גידר את השטח שלא כדין ובנה עליו דוכני מכירה ומתקנים שונים. שימוש זה מהווה שימוש חורג למטרות לא חקלאיות ומהווה עבירה לפי סעיף 204 לחוק התכנון והבניה והקיבוץ אינו היתר לשימוש חורג זה.

עוד ציין נציג היועץ המשפטי כי המועצה האזורית דרום השרון נתנה לקיבוץ רשיון זמני לפי חוק רישוי עסקים למטרת ה„פישפשוק" אולם הרשיון בטל והסר כל תוקף בניגוד לייעוד השטח ובניגוד לחוק התיכנון והבניה. השופט טימן פסק שהוא מצוות על משטרת ישראל לסייע באכיפתו של צו זה, אם תתבקש לעשות כן.

[illegible]

„צמיחה" אינה רק סיסמה קואליציונית (הוכחות ב„טל־דור")

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

מסיבה צנועה לציון עשרים שנה למפעל „טל־דור" לכבלי תקשורת והשכלל התקיימה אתמול בקיבוץ עין־דור, בהשתתפות שר התקשורת, אמנון רובינשטיין, מזכיר הקיבוץ הארצי, חיים אורון (ג'ומס), מנכ"ל בזק, מנכ"ל תע"ש, ואחרים.

השר רובינשטיין שהביא את ברכת הממשלה, אמר כי לאחר שנות הזנחה נמצא משק התקשורת בארץ בתנופת פיתוח והדבר מבטיח המשך לביקוש תוצרת המפעל. הוא ציין את חלקה של התנועה הקיבוצית במעשה הציוני והעלה על נס את יכולתה להסתגל לתנאים המשתנים בישראל. כדוגמה הביא את המעבר ההדרגתי מחקלאות לתעשייה. מזכיר הקיבוץ הארצי בירך את שני הקיבוצים השותפים למפעל — עין־דור וגשור — ואמר כי העשה ב„טל־דור" היא הוכחה לכך שצמיחה אינה רק מילת „קרב" בקואליציה אלא דבר אמיתי ואפשרי. הוא ציין כי השותפות בין עין־דור, הקיבוץ המבוסס והוותיק, לקיבוץ גשור, הצעיר, היא דגם לשותפות ולאחריות הדדית, דרך בה הולך הקיבוץ הארצי.

אכזבה בירושלים מעמדת חוסיין — קשיים

(סוף מעמוד ראשון)
עמון. בפגישה שלשום מסר מרפי על תוכן שיחותיו עם המלך חוסיין ואמר, כי הוא ממתין עדיין לתשובות חוסיין בנושאים שהעלה.

תשובות לא מספקות

אתמול קיבל מרפי את התשובות ובשעה 5 אחר הצהריים ניפגש שוב עם פרס. נראה, כי תשובות חוסיין בקשר לכינוס ועידה בינלאומית ובקשר לכינוס ועדה מכינה לוועידה הבינלאומית, לא היו מספקות. בכל זאת החליט מרפי לצאת לירדן שוב, כנראה במאמץ אחרון לסכם מכנה משותף בין עמדות ישראל, ירדן ומצרים בקשר להמשך תהליך השלום.

הודעה משותפת

מרבת־עמון ימשיך מרפי לקהיר, כדי לברוק עם הנשיא מובארק את האפשרות לכלול בהודעה המשותפת, שתפורסם לאחר תום פגישתו עם פרס, התייחסות להמשך תהליך השלום. בפגישתו אתמול בבוקר עם שר־החוץ יצחק שמיר, אמר מרפי, כי ג'ורג' שולץ יבוא לאזור אך ורק אם תהיה אינדיקציה של התקדמות ממשית במגעים בין ישראל, ירדן ומצרים. שמיר מצידו הרגיש, כי נושא מרכזי בפגישת הפיסגה חייב להיות — הנורמאליזציה.

שטר הבוררות ייחתם

על אף הקשיים הקיימים בשלבים האחרונים של המשא־ומתן עם מצרים, לקראת החתימה על שטר הבוררות, חלוקות הדעות בין משרדי רה"מ והחוץ לגבי חומרת קשיים אלה. במשרד רה"מ מאמינים, כי הקשיים (סימון הגבול ומינוי שלושת הבוררים הבינלאומיים) יסולקו במהלך השבוע ולכל המאוחר עד מועד קיום פגישת הפיסגה ביום ד' הבא. במשרד החוץ מציינים, לעומת זאת, כי כלל לא בטוח שפגישת הפיסגה תתקיים במועד זה בגלל קיום הקשיים.

מגעי קמחי במצרים

מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי ניפגש אתמול עם שר החוץ המצרי איסמת עבדול מגיד באלכסנדריה. לאחר מכן הוא שב לקהיר כדי להיפגש אמש עם ראש־המשלחת האמריקנית לשיחות על טאבה אלן גרצ'קו. הבוקר ייפגש קמחי עם ראש המשלחת המצרית לשיחות טאבה ד"ר נביל אל ערבי.

במשרד רה"מ מאמינים, כי שני הקשיים האחרונים אינם ממשיים וכי הם היו נפתרים תוך זמן קצר גם בלי נסיעתו של קמחי למצרים.

אל־באז לירדן

ראש לשכתו של נשיא מצרים עוסמה אלבז ערך אמש ביקור בזק ברבת עמון כהביאו איגרת ממובארק למלך חוסיין, שעות ספורות לפני שובו לשם של השליח האמריקני ריצ'ארד מרפי.

מקורות ירדניים אמרו לכתב אי.פי, כי האיגרת נוגעת לשליחותו הנוכחית של מרפי במזרח התיכון. אותם מקורות אמרו, כי המלך חוסיין יצא היום ללונדון להיוועץ בראש הממשלה מרגרט תאצ'ר על ההתפתחויות האחרונות באיזור.

מרפי אמור היה לשוב אמש בשעה מאוחרת לעמאן, בפעם השניה תוך 24 שעות.

קשיים ברגע האחרון

ראש־הממשלה שמעון פרס אמר אתמול כי קשיים של הרגע האחרון בשאלת טאבה מעכבים את ההכנות לפגישת הפיסגה בינו לבין מובארק.

בפגישה עם כתבים זרים אמר פרס: „כפי שקורה לעתים קרובות במו"מ קיימים קשיים של הרגע האחרון, אני מקווה אמנם שזה הרגע האחרון, לפי שעה טרם נקבע הזמן והמקום לפגישת הפיסגה אבל היא תלויה ועומדת באוויר".

אסטרטגיה לשנים

פרס אמר עוד כי מרפי מקיים מגעים באיזור כדי לברוק עד כמה קיים 'מצע משותף עליו ניתן יהיה להתקדם בשלב הבא של המו"מ. „אנחנו מנסים לנסח אסטרטגיה לשנה או שנתיים הבאות", אמר פרס. פרס גילה כי אחת ההצעות הנדונות עם מרפי היא האפשרות לנסח הצהרה משותפת, בה תהיה מעורבת גם ירדן ואשר יוכרז עליה בוועידת הפיסגה בינו לבין מובארק.

אי־בהירות

גם האמריקנים אמרו אתמול, שקיימת אי־בהירות בקשר לסיכויים שהפיסגה בין מובארק ופרס תיערך במועדה. הם אומרים, כי ישנם מכשולים רציניים בדרך לקיומה ולא נותר זמן רב כדי לפתור אותם. בה בשעה גם הובע ספק, אם יצא מזכיר המדינה שולץ למזה"ת בימים הקרובים כדי להשתתף בפיסגה אם אמנם תתקיים.

גם שליחו, מרפי, תואר כספקן לגבי התוצאות שהוא משיג בדילוגיו הנוכחיים.

בעיית סדר־היום

פקידים ישראלים בוושינגטון אמרו, כי קיום הפיסגה בין מובארק ופרס הוא „99 אחוז בטוח" וכי לבסוף יוסכם על הבוררים בסכסוך טאבה.

אולם הבעייה הגדולה היא סדר יומה של הפיסגה. המצרים חותרים לוויתורים ישראליים רציניים בעיקר באשר ליצוג הפלשתיני בוועידת שלום. גם פרס מתואר כמעוניין להעלות את תהליך השלום לראש סדר היום של הפיסגה. אולם חופש התמרון שלו קטן במסגרת מגבלות ממשלת הליכוד.

היום יתברר

(סוף מעמוד ראשון)
ומנוי עימו שלא לזמן את הצדדים לסכסוך כדי לטחון מים ולקיים דיוני סרק.

התערבות רה"מ

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר והברפלד אמורים להיפגש ביום שישי בצהריים עם שר־האוצר על מנת לגשר בין הצדדים, אם תהיה פריצת דרך, אך יתגלעו קשיים בדרך אל הסכם. לכתבנו נמסר כי אם הדיונים יעלו על שרטון תידרש התערבותו של ראש־הממשלה שמעון פרס בסכסוך ההולך ומחריף.

גור: המרחק לא הצטמצם

יצחק שור כתבנו בכנסת מוסר:

המרחק בין המעסיקים לאחיות אפילו לא התחיל להצטמצם — אמר אתמול שר הבריאות מוטה גור בהשיבו להצעה דחופה לסדר־היום שהגיש רן כהן (רץ) על המו"מ עם האחיות.

גור שלל שביתה ונטישת בתי־חולים. לדבריו, היענות לתביעות האחיות עלולה לסכן את מצב המשק, ויתכן שמדובר בתוספות של 200 אחוזים.

צלצול מהיר

שמואל אלוני*, אב מאמץ

הסדר האימוץ של מילוא — זריית חול בעיני בציבור

במי שאימץ בן בברזיל — האם יפתור ההסדר שהושג מגן שר החוץ, רוני מילוא, במדינת ברזיליה את בעייתם של הזוגות חשוכי הילדים בישראל?

— רוב הנוסעים לברזיל אינם יכולים לאמץ ילדים בארץ, משום שאינם עומדים בקריטריונים של משרד העבודה והרווחה: רווקות, זוגות שגיל האישה הוא למעלה מ־40 וגיל הבעל הוא למעלה מ־45, זוגות שיש להם כבר ילד אחד, או זוגות שאחד מבני הזוג חולה במחלות מסויימות כמו חולי לב. והללו לא יהנו, ממילא, מיתרונותיו של ההסדר. גם הזוגות, שאינם מוכנים לעמוד בחקירה המשפילה והחטטנית של עובדי השירות למען הילד, הכוללת קבלת חוות דעת משכניהם של בני הזוג וכדומה, לא יהנו מן ההסדר עליו הודיע מילוא. היחידים שיהנו ממנו הם אותם זוגות, שעמדו בכל הקריטריונים ועברו את כל מבחני הקבלה. אלא שאינם רוצים להמתין בין 4 ל־5 שנים עד לקבלת תינוק לאימוץ, או שאין להם את עשרת אלפים הדולר הדרושים לנסיעה לברזיל. אבל — אני חושש, שכל ההסדר הזה הוא זריית חול בעיני הציבור ועליה אופיינית של פוליטיקאי [illegible] על נושא פופולרי.

?...

— משום שרובם המכריע של מליון וחצי התינוקות המיועדים לאימוץ בברזיל הם שחורים או מולאטים — ואותם ניתן לאמץ [illegible] ללא שום תשלום. אלא שרוב הישראלים מעדיפים תינוקות לבנים, שהם מעטים יותר. והללו מצויים במדינת סנטה קתרינה שבדרום, שם ישנה התישבות גרמנית, שתינוקותיה הם בהירי עור. ואילו רוני מילוא סיכם מה שסיכם עם שופט הנוער של מדינת ברזיליה, שבה רובה של האוכלוסיה היא שחורה, והתינוקות אינם עונים על הדרישות הישראליות. אגב, גם התינוק שאימצנו אצל ד"ר קרלוס, אומץ בתהליך חוקי לחלוטין. ולמעשה, יכול כל זוג ישראלי שמוכן להמתין שלושה עד ארבעה חודשים עד לידת התינוק המתאים לאמץ גם ללא מתווכים. אלא שרוב הזוגות אינם יכולים להמתין זמן כה רב ולכן הם נזקקים למתווכי התינוקות.

אתי רונאל

* שם בדוי

לא הייתי לא שמעתי

(סוף מעמוד ראשון)
חלקו בפרשת השב"כ. בתום הפגישה עם המשמרת הצעירה שאלו עתונאים את שמיר בנושא זה אך הוא לא הרחיב. בתשובה לשאלה האם יש להבין, מניסוחו בפני צעירי העבודה, כי אכן נחקר העביר שמיר את ידו מעל פיו כסימן לשתיקה. יחד עם זאת לא הכחיש שמיר את העובדה שנחקר אם כי גם לא אישר אותה.

פרשת קידום איש השב"כ

ראש־הממשלה שמעון פרס ישוחח עם ראש השב"כ החדש על קידומו של אחד מארבעת אנשי השב"כ שקיבלו חנינה מהנשיא. ראש־הממשלה אמר זאת בפורום „שרינו", בעקבות שאלותיהם בעניין זה של השרים משה שחל, גד יעקבי ומוטה גור. השרים שאלו כיצד ייתכן שבשב"כ מקדמים אנשים ואפילו מכבדים עובדים, שהוכח למעלה מכל ספק כי היו מעורבים בהעלמת ראיות מוועדות החקירה והם אף קיבלו חנינה מן הנשיא.

ראש הממשלה לא נטה להתייחס לנושא ורק אמר, כי ידון על כך עם ראש השב"כ. נודע, כי גם השר אמנון רובינשטיין פנה אל פרס באותו עניין.

● בימים אלה נערכים ביהדות הרבנות הראשית בפיקוד הצפון מסע התעוררות בקרב יחידות צה"ל המוצבות ברמת הגולן לרגל הימים הנוראים.

המיסתורין של ביקור וייצמן לא פוענח

וייצמן בשובו: לא נפגשתי עם מנהיג ערבי

מאת אהרון נור, כתב „על המשמר" באיטליה

רומא — המסתורין שאפף את ביקורו המפתיע של עזר וייצמן ברומא לא פוענח. לא רק השגרירות הישראלית, אלא גם משרד אש"ף ברומא, וכן החוגים הדיפלומטיים הרשמיים האיטלקיים, הכחישו מכל וכל הגירסה הקודמת של כלי־התקשורת לפיה בא וייצמן לרומא כדי להיפגש עם „אישים ערבים ופלשתינים חשובים". לפי הגירסה ההיא עורך „אל פג'ר", חנא סניורה, עמד להגיע במיוחד לרומא כדי לתווך בהפגשת „האישים הערבים" עם שליחו של ראש־הממשלה הישראלי.

המסתורין בעינו

עם זאת אי־אפשר להסביר ביקור של שר כה בולט בממשלת ישראל, בסתם תפקידים דיפלומטיים שיגרתיים, מה גם ששר החוץ האיטלקי, אנדראוטי, שוהה כעת בחופשה ונמצא מחוץ לרומא, דבר המוכיח שהיו ענייני דיפלומטיים מיוחדים בביקור.

פגישת השר הישראלי עם ראש־הממשלה האיטלקית, בטינו קראקסי, הוקדשה, לפי מקורות רשמיים, לעידכון הדדי על העובדות שהעסיקו באחרונה את שתי הארצות. מקורות בממשלת רומא אינם מאשרים השערת פרשנים פוליטיים שקראקסי מסר, אולי, לעזר וייצמן שדר בכתב או „איתותים" לישראל, מצד מנהיגים ערביים אתם נפגש לא מכבר בעת חופשתו בתוניס.

במילה אחת, המסתורין של ביקור וייצמן באיטליה לא פוענח עד כה. באין הוכחות של ממש למגעים חשאיים ממשיכים הכתבים כאן לטעון כי בכל זאת אין עשן בלא אש ומשהו מתבשל.

וייצמן: לא נפגשתי

כתב עתי"ם מוסר: השר עזר וייצמן חזר אתמול אחר־הצהריים במטוס „אל על" מרומא ואמר שלא נפגש עם שום מנהיג ערבי. „זאת לא היתה נסיעה חשאית. יצאתי בגלוי ב„אל על" וחזרתי ב„אל על" על פי בקשת ראש הממשלה, שביקש ממני לשים בתמונה את ראשי הממשלה של גרמניה ושל איטליה. אני דיווחתי להם על המצב המדיני. העליתי כמה רעיונות וכמה אפשרויות, הם האזינו לי ואני השמעתי להם והשבתי על שאלות", אמר. „היתה דרמטיזציה מופרזת בכל העניין, שקיבל תהודה הרבה יותר מכפי שהשליחות הצדיקה," אמר השר.

(עתים)

העיצומים בשידורים עלולים להתחדש

העיתונאים עומדים להצטרף לטכנאים

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

העיצומים ברדיו ובטלוויזיה עלולים להתחדש ביום שני הקרוב והפעם — יהיו אלה עיצומים משותפים לטכנאים ולעיתונאים גם יחד, שיפגעו — כך מזהירים נציגי ועד העתונות הפקה והטכנאים — בסיקורה של פיסגת פרס־מובארק ובסיקור ביקורו של פרס בארה"ב.

אתמול ביטל בית־הדין לעבודה את צווי המניעה, שהוצאו נגד הטכנאים לבקשת הנהלת רשות השידור משום שלא עשתה דבר כדי לפתור את הסכסוך. אל הטכנאים מצטרפים גם העתונאים, הבמאים והמפיקים, שגילו כי משכורתם לחודש זה מגיעה ל־600־700 ש"ח, כולל שעות נוספות, לעתונאים בכירים ביותר. „אם שכרנו דומה לזה של פקידים בדרגות הנמוכות נעבוד כמו פקידים מ־8 עד 3. החל מהשבוע הבא לא נעבוד שעות נוספות — מה שיפגע בסיקור פיסגת פרס־מובארק ובסיקור ביקורו של פרס בארה"ב" — אמר אתמול חבר ועד העתונות־הפקה מושון מצליח.

באסיפה סוערת של מועצת העובדים שהתקיימה בבניין הטלוויזיה, הואשם הוועד הנוכחי שאינו לוחם על זכויות העובדים

לחזור לתוכנית האוטונומיה

(סוף מעמוד ראשון)
דייוויד ויש לבנות עליו ולא לחפש אוטופיות וחלומות חדשים.

מחוייב לקווי היסוד

בתשובה לשאלה האם ימשיך את המדיניות שניהל ראש הממשלה שמעון פרס לאחר שיהיה ראש־ממשלה, אמר שמיר אין כל ספק כי אנחנו מחוייבים לקווי היסוד של הממשלה הזאת ולתוכנית המדינית והכלכלית שלה. לא יכול להיות, שלא נמשיך בפעילות הזאת — על כך בנויה ממשלת האחדות. בתשובה לשאלת כתבת „על המשמר" בנוגע לירדן, שאינה מחוייבת להסכם קמפ דייוויד ולתוכנית האוטונומיה, אמר השר שמיר כי יש לנהל מו"מ עם ירדן בעניין זה.

שאלות קשות

מזכיר המשמרת הצעירה אשר קיבל את השר שמיר, הציג לו שאלות רבות ביניהן כאלה הקשורות בסדר העדיפויות הלאומי של הליכוד המעדיף להשקיע מאות מיליוני דולרים בערי השומרון נוכח ערים גוועות ונמקות בתוך ישראל — ושאל אותו האם מצפונך לא יציק לך? עוד שאל אפרים זינגר את שמיר: אני בטוח שהעמדות שהצגתי אינן מקובלות עליך — האם למרות זאת עדיין נחשב אני בעיניך לישראלי גאה לאומי? או שראוי אני לאותם כינויי גנאי שחבריך ואתה נוהגים להעניק לאלה החולקים על דרככם.

אתם פטריוטים

השר שמיר התייחס לדברים אלה ואמר תדבק לשוני לחכי, אם אני אגיד שאתם לא פטריוטים. גם אלה שאינם משתייכים למחנה הלאומי הם ישראלים ופטריוטים גם כאשר הם טועים.

הופעתו של השר שמיר לוותה בשאלות ובקריאות ביניים, אך בסך הכל זכה שר החוץ להקשבה ולקבלת פנים נאה של צעירי מפלגת העבודה.

עם משפחת מיכאלי
והמחלקה למכונות חקלאיות במשביר המרכזי
אתכם באבלכם במותו של
אליהו מיכאלי
קיבוץ להב

ביום השנה
לפטירתו של חברנו
יאיר לפידות ז"ל
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו
ביום ראשון 7.9.86 בשעה 15.30
המשפחה
וקיבוץ שריד

ביום א', ג' אלול, 7.9.86
במלאת שנה למותו של
שמואל ספרן ז"ל
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו
בשעה 4.30 אחה"צ בבית־העלמין בכפר סמיר
אוטובוס יצא בשעה 4.30 אחה"צ מרח' בן־יהודה 14, חיפה
המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו היקר
שאול בן חורין ז"ל
נעלה לקברו לגילוי המצבה
ביום ראשון, 7.9.86, בשעה 15.30
המשפחה
וקיבוץ בית־זרע

על המשמר
עתון יומי
على الهمشمار جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 4-43360-3
תמען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חררים 102–121 טל' 6–225128 תמען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673 התמען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

ישיבה מכרעת במו"מ על הסכם המסגרת במגזר הפרטי ביום ב'

בפגישה הצפוייה יישבו הצדדים עד ש„ייצא עשן לבן" או שיגיעו למסקנה שלא ניתן להגיע להסכם — במקרה כזה תנקוט ההסתדרות צעדים אירגוניים

מאת כתבנו לענייני עבודה

נציגי ההסתדרות בראשות יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד ונציגות לישכת התיאום בראשות יו"ר ועדת העבודה אבי פילוסוף יפגשו ביום ב' הקרוב בניסיון לגשר על הפערים בין הצדדים בדרך להשגת וחתימת הסכם המסגרת במגזר התעשייתי־פרטי.

הדבר סוכם אתמול בין הברפלד ופילוסוף. הראשון אמר אתמול כי הפגישה הקרובה היא מכרעת, והצדדים ישבו עד שיצא עשן לבן, או שיתברר שאין אפשרות להגיע להסכם.

הוועד הפועל הסמיך בישיבתו האחרונה את האגף לנקוט בצעדים אירגוניים אם יתברר שלא ניתן להגיע להסכם.

קיימת הסכמה בין הצדדים ששכר המינימום יהיה בשיעור של 400 ש"ח החל מהראשון לספטמבר הקרוב ול־430 ש"ח החל מהראשון לדצמבר. ההסתדרות תובעת כי השכר התחילי יועלה ל־450 ש"ח עד סוף השנה התקציבית ואילו המעסיקים מבקשים לדחות זאת.

הושגה הסכמה עקרונית על תשלום תוספת שכר בשיעורים שבין חמישה אחוזים לבעלי הדירוג הגבוה, ועד עשרה אחוזים ברמות הנמוכות. עוד מוסכם על הצדדים שהתשלום הראשון יבוצע במשכורת חודש דצמבר הקרוב. אך קיימת מחלוקת מתי ישולם החלק השני. כן עומדים מזכירי האיגודים המקצועיים על כך שבהסכם המסגרת יכלל סעיף שיאפשר לאיגודים להתאים ולערכן את תעריפי השכר הענפיים לרמה הממוצעת של השכר.

הסתדרות עובדי המתכת הודיעה אתמול כי אם התעשיינים לא יקיימו את הבטחתם לשתף פעולה עם אירגון העובדים בעידכון תעריפי השכר הענפיים תפרסם הסתדרות זו תעריפי שכר באורח חד־צדדי.

פישפשיאדה

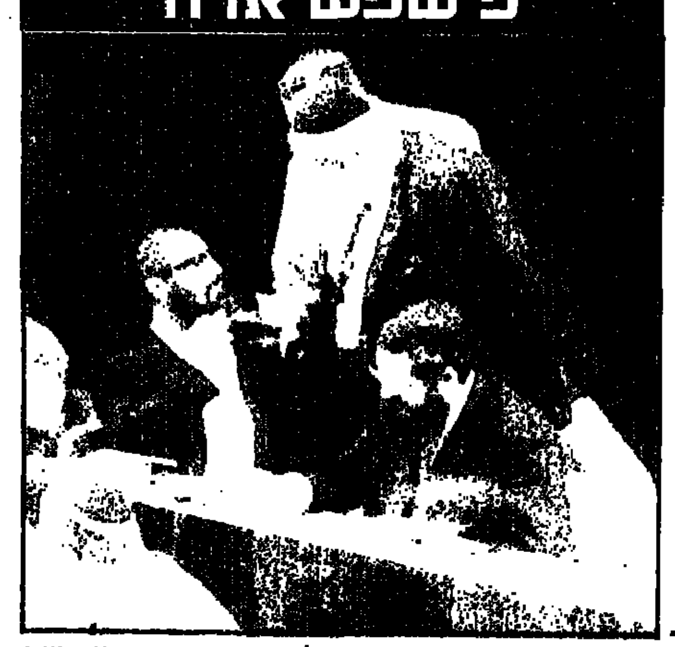

ח"כי הסיעות הדתיות מתייעצים לפני ישיבת הכנסת המיוחדת, שזומנה לדיון בנושאים שונים, שהבוער שבהם בעיני הנראים בתמונה הוא כמובן הפישפש המטריד מנוחתם בלילות. (תצלום: אליהו הראתי)

הכנסת הסירה מסדר היום נושא הפישפשוק

מאת יצחק שור, כתב „על המשמר"

ברוב של 26 ח"כי המערך והשמאל נגד 14 ח"כי הימין והדתיים הסירה הכנסת מסדר יומה את הצעת הרב מנחם הכהן (מערך) לדון במליאת הכנסת בפתיחת הפישפשוק בשבת.

מנחם הכהן הביע צערו על כך שחברה ערבית־חלוצית מבקשת להתמודד עם קשיים כלכליים על ידי החכרת באסטות לרוכלים והפיכת השבת ליום שוק.

השר בורג הסכים עם הכהן ואמר שהמתירנות הולידה את הרצח בליל שבת בדיסקוטק דן. על כך השיב לו שריד, שלפני חודש נרצח ילד בישיבה בבני־ברק. האם מכאן יש להסיק שבישיבות רוצחים? בורג ניסה להשיב ושריד אמר: אני גר מאתיים מטרים מתל־ברוך ואני רואה אותם באים אחד אחר ובאין רואה.

„שופכים כסף באריאל בעוד מצפה־רמון מתרוקנת מתושביה"

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

במרחק חמש דקות נסיעה מכפר סבא שופכת הממשלה כספים ומחלקת משרות, ואילו בירוחם ובמצפה רמון זועקים לתעסוקה — אמרה אתמול ח"כ חייקה גרוסמן בהצעה לסדר היום שהועלתה בישיבה מיוחדת של הכנסת.

„כאשר עתידן וגורלם של ירוחם ומצפה רמון מוטל על הכף מרחיבה הממשלה את אריאל ועמנואל. האבטלה במצפה רמון גבוהה פי ארבעה מאשר הממוצע הארצי. יש שם 700 דירות ריקות. בשנה האחרונה עזבו 150 משפחות. בכיתה י"ב יש 4 תלמידים, אמרה גרוסמן. היא תבעה מן הממשלה לברוק מחדש את הנושא כולו.

שר האוצר מ. נסים אמר שקיימות החלטות ממשלה להביא למצפה רמון 200 משפחות במשך שנתיים, לפתח תיירות ולהעמיק השיתוף עם צה"ל. על כך העיר יצחק פרץ (מערך) כי החלטות אלה קיימות זה שבע שנים.

הנושא הועבר לוועדת הכספים.

הסורים מנצלים מתיחות בין פלגי הפת"ח להתמקמות בצידון

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

הסורים מנצלים בימים אלה מתיחויות בקרב אירגוני המחבלים ופלגים בתוך הפת"ח כדי לנסות ולהרחיב השפעתם אפילו עד קירבת ג'זין, שמצפון לרצועת הבטחון.

בעקבות רצח מפקד באירגון פת"ח פלג ערפאת, על־ידי שניים מאנשי פלג אבו מוסא, השתררה מתיחות בין שני הפלגים בעיר.

הסורים אשר תפסו עמדות באזור הציעו את שרותם כדי לתווך בין הצדדים ולהרגיע את הרוחות.

תוך כדי כך התמקמו כוחות בעמדות באזור.

באזור ג'זין שאליו חותרים הסורים להגיע, לדברי מקורות לבנוניים, קיימת מליציה נוצרית וגם יחידות של צד"ל המתמודדות לעיתים קרובות מול התקפות של מליציות השמאל ואירגונים פלשתיניים המתקיפים אותם תכופות.

המחבלים חוזרים

אלוף פיקוד צפון יוסי פלד אמר אתמול, „המחבלים חוזרים לכמה איזורים בלבנון".

אלוף פלד שסייר בנצרת־עילית אמר, כי רצועת הבטחון מתפקדת היטב ומגינה על ישובי קו העימות. עוד ציין האלוף, כי צה"ל עוקב אחרי המתרחש.

אלוף פיקוד הצפון לא פירט לאילו איזורים חוזרים המחבלים. הדברים הובאו ב„קול ישראל".

האוצר אינו מתרגש מהעלייה בצריכה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

אין שום צורך בצעדים כלכליים חריפים בשל העלייה בצריכה הפרטית שמסתמנת באחרונה, ואין לראות בהגברת הצריכה הפרטית איום על יציבות המשק. כך אמרו אתמול ראשי האוצר בישיבה שהתקיימה בלישכת רוה"מ שמעון פרס, לדון בהתפתחויות הכלכליות האחרונות.

הפגישה הוגדרה על־ידי האוצר ומשרד רה"מ „פגישה שגרתית".

לדברי האוצר ומשרד רה"מ פגישות כאלה מתקיימות מידי פעם וזה מעודכן רה"מ בהתפתחויות הכלכליות האחרונות. בשבועות הקרובים יתקיימו דיונים סביב המהלכים שיש לנקוט כדי להביא לחידוש הצמיחה הכלכלית.

מנכ"ל האוצר עמנואל שרון שב ואמר אתמול שאין כל משמעות מיוחדת בגידול בצריכה הפרטית שמסתמנת לאחרונה. המנכ"ל ציין שהצריכה הפרטית עדיין נמוכה משזו של שיא של 82', 83' ושכמה שנים היה טבעי לצפות לעליה בקנייתם של מוצרי צריכה ברי קיימא.

● בית־הדין האזורי לעבודה בחיפה, הוציא אתמול בצהריים צו מניעה נגד איגוד קציני הים ורב החובל בנמל חדרה והנתבע במקום, ואסר עליהם לשבש את העבודה בנמל ולהימנע מנקיטת כל צעד העלול לשבש את העבודה התקינה.

דרושה התערבות רה"מ לפתרון המחסור בכיתות במגזר הערבי

אמר מנכ"ל משרד החינוך שביקר בעכו

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

מנכ"ל משרד החינוך והתרבות ד"ר שמשון שושני סבור שדרושה התערבות אישית של רה"מ לפיתרון בעיית המחסור בחדרי לימוד במיגזר הערבי.

ד"ר שושני התפנה אתמול מעיסוקיו הרבים וערך ביקור בבית הספר „אל־אמל" שבעכו ובבית ספר אלמכמאן, המושבתים במחאה על אי תקינותם של מיבני בתי הספר.

ד"ר שושני שהכיר בחומרת המחסור בחדרי לימוד במיגזר הערבי אמר שיש לגייס את המשאבים הדרושים להקמת מבני חינוך בישובים הערביים ולצורך כך יש לקיים, לדעתו, דיון מיוחד בבעיה בממשלה.

ד"ר שושני קרא לוועדי ההורים בבית ספר „אל־אמל" ואלמכמאן לשכור חדרים ולהפסיק את השביתה, תוך התחייבות שהוא יקיים דיון עם משרד האוצר במטרה למצוא פיתרון לבעייה בשני הישובים.

ד"ר שושני הצהיר בסוף הביקור שנושא החינוך הערבי עומד בראש סולם העדיפויות של משרד החינוך, ושהוא אישית יעשה מאמצים מיוחדים כדי להקים מיבנה חינוך לרווחתם של התלמידים הערביים והיהודים.

זרחין: הפסיקו להשתמש בהמצאתי באילת משום שהוכנסו בה „תיקונים"

מאת י. גלילי, כתב „על המשמר"

בקריאה להקים רשות ממלכתית להתפלת מי ים בשיטת זרחין, ולאשר הקמת מתקן נסיוני להתפלה באחד הפתרונות הזולים להפקת מים לשתיה — יצאו אתמול, במסיבת עתונאים, חברי הוועד הציבורי לקידום ויישום המצאתו של זרחין.

הדוברים ובראשם המהנדס אלכסנדר זרחין ופרופ' יאיר שפרינצק, המהנדס משה אשכר, מומחה למתקני התפלה, נח אריה, וסעד יוזדה מהנהלת הוועד הציבורי, קבלו על כך שהממשלה והרשויות „מתעלמים בצורה שערוריתית מן הבורה לפתור את מצוקת המים במדינה בהתחמקות ביורוקרטית זה שנים רבות".

„המחדל הגדול", טענו הדוברים, „הוא לא ניצול יתר של מאגרי המים", לדבריהם עברו קרוב ל־40 שנה מאז הגיש זרחין את תוכניתו לרשויות הממשלתיות, ו־27 שנים עברו מאז שהניסויים הוכיחו את צדקתו של זרחין בהתפלת המים, אותם שתו במשך שלוש שנים תושבי אילת באמצעות מתקן זרחין שהובא מארה"ב.

„הסיבה להפסקת פעילותו של המתקן באילת", טען זרחין, „היא בהכנסת „תיקונים" במתקן שסטו וסתרו את עקרונות המצאתו".

● מזכירות מועצת פועלי ת"א יפו הכריזה סכסוך עבודה במפעל מתכת „השריון" בת"א, על רקע בסחבת מצד ההנהלה משך 4 חודשים בכל הכרוך בשיפור שכרם של העובדים לקראת חידוש הסכם העבודה במפעל לשנת 87/86.

פורת ויבין נזעקים: הערוץ השני ינוון את התחנה הממלכתית

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

האנרכיה התקשורתית, שתיגרם בעקבות המירוץ אל הערוץ השני תגרום לניוונו של הערוץ הראשון. וכתוצאה מכך תישאר המדינה, שוב, עם ערוץ אחד בלבד — הזהירו אתמול מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, ומנהל הטלוויזיה חיים יבין, במסיבת עתונאים בירושלים. להנהלת רשות השידור נודע כי חוק הערוץ השני יובא לממשלה ביום ראשון ללא הסעיפים, האמורים להבטיח את יכולתם של הרדיו והטלוויזיה הממלכתיים — לעמוד בתחרות עם הערוץ השני המסחרי.

בהנהלת רשות השידור חוששים, כי הקמתה של הטלוויזיה המסחרית תגרום להפסד של 60 אחוז מהפרסומת ברדיו, ורובם של מקורות השידור וההכנסות המסתכמים בכ־15 מיליון דולר. חשש נוסף: עליה של מאות אחוזים במחיר האולפנים הפרטיים, צוותי הצילום, האמנים, התסריטאים וזכויות השידור של ארועי ספורט ותרבות בגלל התחרות עם גורמי ההפקה הפרטיים.

ברשות השידור מעריכים את עליית המחירים בכ־10 מיליון דולר נוספים.

מנכ"ל רשות השידור אורי פורת הטיח אתמול האשמות קשות בוועדת השרים העוסקת בחקיקת חוק הערוץ השני. „הממשלה נוטה להעביר את החוק הזה, שהוא גרוע ומסוכן, בגלל אינטרסים פוליטיים, לא ציבוריים, משום שהפוליטיקאים אינם מרוצים מן השידורים העצמאיים של רשות השידור הממלכתית. הם מקימים ערוץ שני עצמאי, כביכול, בשביל הסקטור הפרטי" אמר פורת. „לא ניתן לשדר פרסומת, ועדת השרים לחקיקת חוק הערוץ השני לאפשר לנו פורת. „זאת בשעה שאנחנו נדרשים להמשיך ולשדר תכנים ממלכתיים ערכיים, ואילו הערוץ השני יוכל לשדר בכל העולה על ותשלום האגרה בלבד" — טענו ...

צים חברת השיט הישראלית
מרכז לשירותי מידע
צים ZIM

הננו שמחים להודיע ללקוחותינו על הקמת „מרכז לשירותי מידע".
לרשות מרכז מידע זה, מיטב המיכשור המודרני והוא מאויש בצוות מיומן שישיב על פניות הלקוחות בכל שטחי המידע הספנותי של החברה.
צבור הלקוחות מוזמן לפנות למרכז בכל שאלה, בעיה, ברור, או קבלת עצה בנושאי המטענים — ונשמח לעמוד לרשותו.
גם מסמכים המגיעים מחו"ל ללקוחותינו, עבור מטענים המיועדים לפריקה בנמל אשדוד — אפשר לקבל ב„מרכז המידע".
ה„מרכז לשירותי מידע" פועל במשרדי חברת „צים" בתל־אביב („מגדל שלום", רח' אחד העם 9, קומה 28).
בימים א–ה משעה 08.00 עד 17.00
ביום שישי משעה 08.00 עד 13.30
מספרי הטלפון של ה„מרכז לשירותי מידע"
(03)630125 (03)630163 (03)630162
וכן דרך מרכזית הטלפונים (03)630137
אנו שמחים על השירות הנוסף ללקוחותינו.
צים חברת השיט הישראלית בע"מ מ. דיזנגוף ושות' בע"מ

שרון התערב אישית כדי „לתקן" כלפי מטה העלאת מחירי העיתונים

השר מכחיש ששיקולים זרים הנחו אותו להקטין ההעלאה

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון התערב בשיקולי הממונה על המחירים במשרדו ובניגוד להמלצתו החליט לאשר העלאת מחירי העיתונות היומית בימי שישי בלבד ב־6.5 אחוזים. החלטת השר התקבלה לאחר שהממונה על המחירים זאב גלמור המליץ לאשר תוספת של כ־12% בכל ימות השבוע.

כפי שנודע, השר לא היה כנראה מרוצה מהמלצת הפקיד המוסמך, עיכב את חתימתו ולבסוף מינה מטעמו כלכלנית מיוחדת לבדיקה מחודשת של התחשיבים.

יו"ר איגוד העיתונים היומיים, שבתאי הימלפרב, אמר אתמול כי לפני כשבוע שלח האיגוד מכתב ערעור על ההחלטה לשר שרון ועדיין לא נתקבלה תשובה.

חוגים בענף המו"לות מאשימים את שרון בהתערבות מטעמים פוליטיים בפרשה זו, מתוך מניעים של פגיעה בעיתונות ובנסיון ללחוץ עליה. לא היתה שום סיבה להתערבות השר בתהליך מינהלי רגיל, הרגישו חוגים אלה.

לפני מספר שבועות פנה איגוד העיתונים היומיים למשרד התעשיה והמסחר וביקש לאשר לעיתונים להעלות את מחיריהם, בגלל ההתייקרויות שהיו בחודשים האחרונים. מחירי הנייר, המיובא משבדיה ופינלנד התייקרו בעקבות התחזקות המטבעות האירופיים לעומת הדולר. נוסף לכך, התייקרו חומרי ייצור — צבעים ופילמים — והוצאות העיתונים גדלו גם בגלל עליות בשכר שהיו מעוגנות בהסכמי השכר.

כלכלני משרד התעשיה והמסחר, שבדקו את תביעות העיתונים מטעם הממונה על המחירים אישרו כי העיתונים זכאים להעלות את המחירים ב־11.57 אחוז. נציגי העיתונים המתינו לאישור המשרד, ונודע להם כי השר מעכב את האישור פנו לשרון.

שבתאי הימלפרב אומר: „פנינו למשרד התעשיה והמסחר ולא קיבלנו תשובה מספקת.

בסופו של דבר ביקש האיגוד פגישה עם השר. שרון קיבל משלחת מטעם האיגוד, שהסבירה לו את מצבה של העיתונות; הוא שמע ואמר שברצונו לבדוק את כל העניין מחדש. הוא אמר „שזו זכותו".

לאחר הפגישה, לפני כשלושה שבועות, פנתה כלכלנית מטעם שר התעשיה לכמה עיתונים וביקשה נתונים כדי לערוך תחשיב חדש. לאחר בדיקתה „המחודשת" התברר לאיגוד העיתונים, שהמשרד החליט לא להכיר בנתונים מסוימים שנמסרו קודם לכן על־ידי האיגוד.

„אחרי השהיה ודיונים נוספים קיבלנו הודעה, שהשר שרון מאשר העלאה של כ־6.5 אחוזים בלבד ורק לגליון יום שישי. אם מחלקים זאת על כל השבוע, מדובר בהעלאה של כאחוז וחצי, אומר הימלפרב.

איגוד העיתונים היומיים גם פנה למשרד התעשיה והמסחר בבקשה להוציא את מחירי העיתונים מהפיקוח ולאפשר להם להתחרות ביניהם, אולם עד כה היתה התשובה שלילית.

קצינת העיתונות של משרד המסחר והתעשיה אמרה כי השר והמשרד דוחים מכל וכל את הטענה כאילו שיקולים זרים הינחו את השר בקביעת מחירי העיתונים.

אנשים ואירועים

שרות חדשני, ראשון מסוגו, של מלון בריאות לחולי־לב נפתח השבוע בתל־אביב. השרות החדש מאפשר לחולי־לב, לאחר תום תקופת אישפוזם (עקב ארוע קרדיאלי) בבית החולים, להשתקם ולשוב בהדרגה לחיים תקינים במנוחה מבוקרת במלון חמישה כוכבים, תחת השגחה רפואית צמודה.

את הפרוייקט מפעילה חברת „פרוקרדיה" ששכרה לשם כך קומה שלמה במלון „פלאזה" ברח' הירקון בתל־אביב.

מרכז הבריאות „פרוקרדיה" הוקם במטרה למלא חלל חסר שקיים במקרים רבים ברציפות תהליך ההחלמה של חולי־לב או מנותחי לב בדרכם מהמרכזים הרפואיים לבתיהם.

בתצלום: חולה לב בתהליך שיקום. (תצלום: ישראל סאו)

החתול חולץ לאחר 10 ימים בידי... מטפסי צוקים

מאת צבי ציטר, כתב עתי"ם

10 ימים עסקו חיילים, כבאים, אנשי הספארי ברמת־גן ועובדי צער בעלי חיים בנסיונות שווא לחלץ חתול שנאחז בצמרת עץ גבוה בקריה בתל־אביב מבלי יכולת לרדת.

החתול המיילל, שהדיר את מנוחת התושבים, חולץ לבסוף במבצע נועז של חבורת צעירים העוסקת בטיפוס על צוקים.

הפרשה יוצאת הדופן החלה לפני כ־10 ימים, עת חתול טיפס לצמרת עץ בגובה 10 מטרים במחנה משרד־הביטחון בקריה, ולא היה מסוגל לרדת משם. בתחילה הזמינו את מכבי האש, אלה באו — התיזו מים על החתול בתוהו אך לשווא. מומחה בא מפארק הספארי וניסה את כישוריו. האיש הרגיל לטפל בחתולים גדולים יותר, אריות ונמרים, בא מצויד בחיצי הרדמה, אך לא מצא כל דרך להגיע אל החתול המייבב במרחק כזה. הוא יעץ לאנשי צער בעלי חיים לפנות לחברה להגנת הטבע.

אנשי החברה יעצו להם לפנות לחבורת צעירים העוסקת ב„מטפסות" לטיפוס צוקים באמצעות חבלים וציוד מיוחד, ומייד התייצבו טיפוסים מבני החבורה למבצע המסובך.

יואל טפר חגר את חגורותיו, השליך הלולאה אל ראש העץ, וכשעה שהכה ומדריכו, יצחק הרני, אוחז בקצה השני של חבל הטיפוס, העלה את עצמו לראש העץ, אסף את החתול המבוהל בזרועותיו והביא אותו לקרקע בשלום.

עשרות חיילות וחיילים שעקבו בדריכות וחרדה אחרי מבצע ההילוץ, פרצו במחיאות כפיים ספונטאניות ונרגשות.

כן במקום לגם החתול שתי צלוחיות גדולות של מים, וכשהגיע להתנה של אגודת צער בעלי חיים „טרף" קערה גדולה של אוכל. כעת הוא נח מהרפתקאותיו והאגודה מחפשת עבורו בית טוב וחם, בלי עצים גבוהים.

המומחים של צער בעלי־חיים סבורים, כי החתול נשאר תלוי על העץ מכיוון שנבהל, קפא במקומו ואי־אפשר היה להזין אותו. ידועים מקרים שחתולים נשארים במקום כזה עד מוות.

משימה חדשה ל„מקורות": לבדוק „נס" המים הקולחים מקבר בצפת

מאת יהודה צור כתב „על המשמר"

יו"ר המועצה הדתית בצפת הרב משה עמר פנה לחברת „מקורות" כדי שזו תברר את פשר התעלומה האופפת את הקבר שממנו קולחים מים זה ימים רבים.

כזכור, לפני כשבוע, ביום האזכרה למותה של שמחה כהן, שנפטרה לפני 16 שנה בגיל 70, ראו קרוביה שהגיעו למקום שמים קולחים מתוך הקבר. הנוכחים נדהמו ופנו למועצה הדתית, ואת פנתה בינתיים לרבנים בעיר. עד כה אין תוצאות ומים ממשיכים לזרום מתוך הקבר [illegible] בנושא של התעניינות אצל רבים מקרב תושבי העיר ואף מחו"ל [illegible] של מתעניינים במעשה „הנס".

התעלומה עדיין לא נפתרה ומצפים שחברת מקורות תפתור אותה.

מאזן מלחמת העיתונים בצמרת הצבאית

[illegible]

המראת הבכורה של ה„לביא" תידחה; חלק חיוני לא הגיע מארה"ב

המראת הבכורה של ה„לביא" תידחה בחודש לאחר שחברה אמריקנית לא סיפקה חלקים חיוניים — מסרו אתמול מקורות המקורבים לפרוייקט.

המקורות מסרו כי הדחייה באה בגלל שחברת „ליר סיגלר", המספקת למטוס הקרב מערכות לפיקוח אווירי, לא עמדה במועד האספקה של חלקים מסויימים.

„אנו מוכנים להמראה", אמר המקור לכתב רויטר. „אולם אין אנו יכולים להטיס את המטוס בלי אותו חלק מסויים". הוא אמר כי הוא מצפה שהמטוס ימריא מן הקרקע באוקטובר.

המקור אמר כי אצל „ליר סיגלר" נוצרו בעיות טכניות בשילוב „מיקרו צ'יפ" (שבב) שפותח במיוחד בשביל ה„לביא".

בהקשר זה ציטט ה„ג'רוזלם פוסט" מקורות במשרד הבטחון, שאמרו כי הדחייה הזאת עשויה לעורר את מאמצי הפנטאגון לבטל את ייצורו של ה„לביא" בגלל ההוצאות מעבר למצופה. (עיד)

משפחת גורילות בגן החיות של האי ג'רסי בתעלה האנגלית צופה לעבר ילד בן 5 שנפל אל מעונן — אך אינה נוגעת בו לרעה. הילד סבל מפציעה בראשו ומיד שבורה, אך חולץ בשלום בלי שנגרם לו שום נזק מצד בעלי החיות. (צילום אי. פי)

יש להפעיל הסדר חד־צדדי בשטחים — אם לא יהיה מו"מ

מציע שר הכלכלה גד יעקבי

מאת וליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

אם המו"מ בין ישראל ובין ירדן ומשלחת פלשתינית לא ייצא לפועל, יהיה על ישראל לחשוב על אופציה החלופית, כדי להפסיק את הסיפוח הזוחל ואת השינוי המתמיד במאזן הדמוגרפי לרעת ישראל. אופציה חלופית זו — היא הסדר ביניים חד־צדדי בגדה המערבית וברצועת עזה, פרט לישובים היהודיים הקיימים, מרחב ירושלים, בקעת הירדן וגוש עציון. זאת אמר אתמול שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי, במסיבת עתונאים שקיים עם הכתבים המדיניים בבית אגרון בירושלים.

יעקבי הבהיר, כי הוא יציע להנהיג את הסדר הביניים החד־צדדי רק אם המגעים המתקיימים עתה יעלו חרס. הוא ציין, כי במקרה כזה צריך יהיה להפעיל אופציה חלופית משום שכיום לא קיים בשטחים סטטוס־קוו אלא סיפוח זוחל מתמשך, שהוא מצצת זמן מבחינה דמוגרפית ובטחונית.

יעקבי אמר, כי מכל 100 ילודים היום, 47 הם יהודים. פירוש הדבר הוא, כי בבוא העת נהפוך לחברה דו־לאומית, ששיעור היהודים בה יפחת וילך. הוא ציין, כי ברצועת עזה יש היום 600,000 נפש ובשנת 2000 יהיו בה מיליון נפש. כבר היום, אמר יעקבי, לא ברור מי מספח ומי מסופח והחזון האש"פי של מדינה דו־לאומית עלול להתגשם. עוד אמר יעקבי, כי 105,000 ערבים מהשטחים עובדים היום בישראל. חלקם גם גרים בה, לעומת 50,000 יהודים הגרים בשטחים. „זו התנחלות אצלם או אצלנו?", שאל.

יעקבי הבהיר, כי הסדר הביניים החד־צדדי יכלול ניהול עצמי, אזרחי ומוניציפלי, של האוכלוסיה הנמצאת בשטח שעליו יחול ההסדר. מערכת הבטחון וצה"ל יישארו בשטח, אך רק לצרכי הבטחון הישירים של ישראל.

„הפעולה הישראלית" — אירגון חדש למאבק לעלייה מבריה"מ

30 פעילי עלייה מבריה"מ, עולים חדשים וותיקים, הפגינו אחר הצהריים מול מגרש הרוסים בירושלים במחאה על יחס השלטונות הסובייטיים ליהודים בבריה"מ. את ההפגנה אירגן ארגון חדש „הפעולה הישראלית", שבה פעילים בין היתר עולים ואסירי ציון לשעבר.

ההפגנה נעשתה כדי להביע את התנגדותם של המפגינים ליחס שמגלה בריה"מ ליהודים שבשטחה וכן למדיניותה של ממשלת ישראל בנושא.

המפגינים, וביניהם אסיר ציון לשעבר יוסף מנדלביץ, נשאו בידיהם דגם של כנסיה עשוי עץ אותו עטפו בתמונותיהם של אסירי ציון. (עתים)

עוצבת הגולן חילצה עצמות ביום ספורט

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

יום ספורט קיימו אתמול חיילי עוצבת „געש" ברמת הגולן במסגרת האירועים לרגל ה„בר־מצווה" של היחידה. מאות חיילים התכנסו אתמול כבר בשעות הבוקר המוקדמות במיתקן אי שם בגולן כדי להשתתף ביום הספורט העוצבתי. במקום הוקמו מאהלים שהוכנו בעוד מועד, אוגרי מים ומתקני שתייה אחרים.

קציני צה"ל במקום ציינו שהפעם הושם רגש על נשק הפרט כי ברוך כלל טנקיסטים מטפלים בצורה מעולה בתותחנות אך לעיתים רחוקות נאלצים להשתמש בנשקם האישי.

נערכו תחרויות של קליעה למטרה, משיכות חבל, מסע על אלונקות בתחרות מתמרת בין יחידים ובין יחידות משנה של פלוגות ויחידים.

תיקון טעות

ועדת השמות שרנה, ב־1937, מה שם ינתן לעיר חולון העתידה, הציעה תחילה לקרוא לה בשם „קריתיים" ולא „קריתיים" כפי שנכתב בטעות ברשימתי מאתמול „הטלוויזיה מעתיקה אגרטאות".

בהמשך לשורה האומרת: הוועדה איכדה את הצפון גם בקביעת גבולותיה של חולון, יש להוסיף: בשעה שזו קבעה שגבולותיה של חולון הם מדרום כביש־ירושלים ומצפון חולות ראשל"צ, וזאת בשעה שהמציאות הגאוגראפית בשטח היא הפוכה לחלוטין.

אשר שילוני

„היום"

קוברים את הכור, חושפים את הדו"ח

המחדל המדהים: שש שגיאות

מאת מייקל ס. סריל

[illegible] היתה מגושמת וביורוקראטית. אף בדיקה הרשמי לסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית הורתה [illegible] שחור על־גבי לבן, שהנשים והגברים, שהפעילו את הכור הגרעיני בצ'רנוביל, היו אחראיים לאסון החמור ביותר בכור גרעיני בהיסטוריה.

האסון אירעה בעקבות שורה שלמה של [illegible] תקנות להפעלת הכור על־ידי [illegible], הסביר אנדרוניק מ. פטרוסיאנטס, [illegible] הוועדה הסובייטית לשימוש באנרגיה [illegible] לצרכי שלום".

[illegible] החברות האחרונות הודעה כזו בטעות [illegible] מובנת מאליה. בבריה"מ, שם אין [illegible] אפילו על התרסקויות מטוסים, היה [illegible], רק אחרי מחאות נזעמות מצד [illegible] ומדינות אחרות במערב. הודו [illegible] שמשהו קרה, אך הם הסתפקו [illegible] קצרות שרק הגבירו את החששות [illegible] של האסון. בהיעדר מידע מדויק, החלו פורחות שמועות, ודובר על יותר מ־2,000 הרוגים ועל קברים המוניים, שנחפרו באיזור הכפרי שמסביב לכור.

הדו"ח, שהועבר לסוכנות האטומית הבינלאומית, ונמסר בקווים כלליים במסיבת עיתונאים במוסקבה, בסוף אוגוסט, היה דוגמה מדהימה לפתיחות סובייטית חדשה. המסמך, בעל שני כרכים ו־430 עמודים, לא זו בלבד שמציין את האשמים, הוא מכיל גם עמוד אחר עמוד, טבלאות סטטיסטיות, מפות וציורים, המסבירים את המבנה ואת הפעולה של כורים גרעיניים סובייטיים. הדו"ח עמד לשמש נייר עבודה בכינוס הוועדה האטומית הבינלאומית להערכת ההשלכות הבינלאומיות של אסון צ'רנוביל, השבוע. כ־80 מדינות שיגרו משלחות לכינוס העומד לאשר הסכם חדש על שיתוף במידע על כל תקרית גרעינית בעתיד.

חלק מאנשי המערב אמנם מצאו את הניתוח בדו"ח מעוות ובלתי־שלם, אך רובם התרשמו מקפדנותו, מרוח הביקורת העצמית המפעמת בו, ומן המהירות שבה הוכן. נציג של קבוצת מדענים אמריקניים, המותחים ביקורת על התעשייה הגרעינית, אמר: „עלי להודות כי בשלב זה אנו יודעים יותר על האסון בצ'רנוביל מאשר ידענו במשך חודשים על התקרית באי שלושת המיילים" (אסון הרבה פחות חמור, שאירע ב־1979 סמוך להאריסבורג, פנסילבניה).

אילו רק אחת מתוך שרשרת הטעויות של האחראים על הכור בצ'רנוביל לא היתה מתרחשת — היה מבחן הבטיחות מסתיים בשלום

צפויים 8,000 מקרי מוות מסרטן

למרבה האירוניה, אירע האסון בצ'רנוביל בעת מבחן בטיחות. לדברי הדו"ח, ניסו העובדים לקבוע כמה זמן יפעלו הגנראטורים של הטורבינות מתוך אינרציה למקרה של הפסקת פעולה בלתי־צפויה של הכור. כדי למנוע שמערכות הבטיחות האוטומאטיות יפריעו לניסוי, ניתקום הטכנאים וככך פתחו שערים לשרשרת של תקלות גורליות. התוצאה היתה התפוצצות ודליקה, שהפיצה במשך יותר משבועיימים כמויות עצומות של חומר רדיו־אקטיבי מעל בריה"מ וברחבי אירופה המזרחית והמערבית.

עד כה מתו 31 בני־אדם, אשר שהו בעת התקרית בתוך הכור. אך אין זו אלא ההתחלה. מומחים אמריקניים מעריכים, כי קרוב־לוודאי ימותו מסרטן, בטרם־עת, עוד 5,000 בני־אדם. לפי ההערכה, יתגלו 10,000 מקרים של סרטן בלוטת־התריס בלבד, שיגרמו ל־1,500 מקרי מוות. על אף הפצת הזיהום מעבר לבריה"מ, כל אלה שימותו בטרם־עת יהיו תושביה.

האיזור מסביב לכור יהיה מסוכן למשך שנים רבות — נאמר בדו"ח — ורמת הקרינה שם עולה 2,500 מונים על זו הנורמאלית. לדברי פקידים במסיבת העיתונאים, פונו 135,000 בני־אדם משטח של יותר מ־300 מיילים רבועים מסביב לכור. המפונים ישוכנו בסופו של דבר ב־52 כפרים, רובם במחוז שממערב

(המשך בעמוד 6)

סיוט חוצה גבולות

מאת ג'יימס מ. מארקהם

[illegible] חדשים לאחר שהתרחש [illegible] האסון בצ'רנוביל על אקטואליות [illegible] ומפחידה בתודעה האירופית. [illegible] על האסון הגרעיני.

אצל תושבי מערב אירופה, שגבולותיהם פרוצים לקרינה, מתגברים הלכי הרוח האנטי־גרעיניים בעקבות אסון צ'רנוביל ■ חששות ותנועות התנגדות — גם בגוש הקומוניסטי

[illegible] לפני כמה ימים בווינה, [illegible] מדענים סובייטיים לגלות את „גלאסנוסט" (הפתיחות) המפורסמת של [illegible] גורבאצ'וב. הם ניסו להרגיע את [illegible] האירופים, ש„טעות אנוש" [illegible] היתה אחראית להתפוצצות, [illegible] רעל ופחד ברחבי היבשת.

[illegible] הרוסים נאלצו להודות, כי גם [illegible] כור־הגראפיט היה חלק [illegible] אנשי המערב, שחקרו אותם, הגיעו [illegible] כי השינויים המתוכננים בכורים [illegible] של צ'רנוביל, לא יהפכו [illegible] לבטוחים.

[illegible] זו מסקנה מרגיעה לגבי המערב־[illegible], שגבולותיהם פרוצים לרוחות, ואף [illegible] תושבי מזרח־אירופה, שרבות [illegible] שרויות בעיצומה של הרחבת [illegible] הגרעיני — באמצעות כורים סובייטיים [illegible] המחיצה האידיאולוגית [illegible] האנרגיה הגרעינית. התנגדות מצד [illegible] כוח שאין עליו שליטה.

[illegible] לאנרגיה הגרעינית [illegible] לוודאי, בעקבות ההערכות [illegible] המערביים בווינה, [illegible] 5100 [illegible] 40,000 תושבי בריה"מ — [illegible] עד ששת אלפים אירופים — [illegible] לצ'רנוביל. ואולם ויותר [illegible] האטומית, יעמיד דילמה קשה [illegible] האירופים, הזועמים על הנזק [illegible] בשגשוג הכלכלי שלהם.

שביתה באסטוניה

[illegible] כלפי צ'רנוביל והאנרגיה [illegible] אין קודרות יותר מאשר בבריה"מ, [illegible] לפרסם סידרת מאמרים גלויים, [illegible] בעיתון קומוניסטי בלשון [illegible] העיתון דיווח על שביתה [illegible] של כמה מאות אסטונים, אשר [illegible] באיזור צ'רנוביל. [illegible] העבודה קשה, שלהם [illegible], כאשר חלק מהם חלו בעקבות החשיפה לקרינה, ואחרים חששו פן ישובו עקרים אל נשותיהם או ארוסותיהם; הוא רמז לברוטאליות ביחס אליהם, כאשר רחצו עצים וכתים או חפרו את שכבת האדמה העליונה המזוהמת. ייתכן כי המאמרים נועדו למתן שמועות מסוכנות המופצות באסטוניה, אך הם גם איזכור מעורר צמרמורת לעובדה, שבריה"מ עודנה נאבקת בנשורת הרדיו־אקטיבית.

במזרח־גרמניה נעשתה התנועה האנטי־גרעינית קטנה, הזוכה להגנה מצד הכנסיות הפרוטסטנטיות, נועזת יותר. סינוד כנסיית האיחוד האוונגלית בפוטסדאם הכריז, כי מדיניות המידע הקומוניסטית „מפיצה חוסר־בטחון כללי", ודרש דיון ציבורי על הסכנות הכרוכות באנרגיה האטומית.

עצומה, שנחתמה על־ידי 140 אזרחים ושוגרה לממשלת מזרח־גרמניה, דרשה ביטול תוכניות לבניית כור גרעיני חדש בסטנדאל ולהרחבת הכור בלובמין. אפילו אריך הונקר, מנהיג הקומוניסטים המזרח־גרמנים, שילם מס־שפתיים להלכי הרוח האנטי־גרעיניים, באומרו לעיתונאי שוודי כי „האנרגיה האטומית איננה המלה האחרונה". אי־שקט המוני דומה שורר גם בפולין, בהונגריה ובצ'כוסלובקיה, שבהן מקווים המתכננים להפחית את הזיהום המחניק בפראג ובערים אחרות על־ידי הרחבת הפקת האנרגיה הגרעינית פי־חמישה בשנות התשעים.

איזוב רדיואקטיבי

משקיפים לענייני בריה"מ טוענים, כי ההארכה האחרונה של השעיית הניסויים הגרעיניים הסובייטיים על־ידי מיכאיל גורבצ'וב נועדה לא רק להעמיד את מימשל רייגן במצב התגוננות, בתימרון לקראת הפיסגה, אלא גם לשכך את זעמם של האירופים על צ'רנוביל.

בשוודיה, שספגה מנה חמורה של רדיו־אקטיביות, הוסיף האסון תוקף להחלטת משאל־עם משנת 1980, לסגור כתריסר כורים עד שנת 2010; לפני צ'רנוביל הוטל ספק באפשרות לאכוף את ביצוע ההחלטה. כעת יש צורך להרוג 100,000 איילי־צפון בלאפלנד השוודית, שאכלו איזוב רדיו־אקטיבי, והדבר מסכן את פרנסתם של 15,000 לאפים.

„התאונה בצ'רנוביל הפיצה יוד וצזיום רדיו־אקטיביים על פני שרותינו", קבל ראש הממשלה אינגוואר קארלסון; „יש להיפטר מן האנרגיה הגרעינית".

ברחבי אירופה נבדקים הכורים הגרעיניים בעצבנות. ספרד החליטה לסגור באורח זמני את הכור אסקו־2 ליד טאראגוסה, בצפון־מזרח, בשל 16 תקלות קטנות שאירעו מאז ראשית הפעלתו בספטמבר 1985. בבריטניה נסגר כור המיחזור השנוי־במחלוקת סלאפילד בקאמבריה, לאחר שהתגלה, שהוא מזרים שפכים רדיו־אקטיביים אל הים האירי.

באחרונה גרמה תקלה בשסתום בכור הצרפתי החדש בקאטנום, בגבול עם גרמניה, לדליפת נוזלים שתדחה קרוב־לוודאי את חנוכתו לכמה שבועות. התקרית בקאטנום עלתה כמה ימים לכותרות הראשיות של העיתונים הגרמניים, אך זכתה לתשומת־לב מועטה בצרפת, אשר לה גורסת המדיניות הלאומית והמכבר הסתמכות על האנרגיה הגרעינית.

מסכה אצל הסוציאל־דמוקרטים

הלכי־הרוח האנטי־גרעיניים חזקים ביותר בגרמניה ובאוסטריה. בוועידה האחרונה של המפלגה הסוציאל־דמוקרטית הגרמנית בנירנברג, עשתה המפלגה מיפנה חד, והתחייבה לבטל את השימוש באנרגיה הגרעינית תוך עשר שנים, בהחליטה כי אם אלו ממשלות סוציאל־דמוקרטיות אשר פיתחו 17 מבין 20 הכורים הגרעיניים במערב.

(המשך בעמוד 6)

עדויות מן הליבה

המדען הסובייטי הסביר את התקלות בכור בצ'רנוביל במשך חמש שעות והמשתתפים בכנס בווינה פתחו בתשואות. דו"ח מעולה. השאלה איך מיישמים אותו — הן במזרח והן במערב

מאת דיוויד פישלוק

לממשלת בריה"מ אין כוונה לוותר על כורים מדגם רבמ"ק, שבאחד מהם אירעה התאונה ב־26 באפריל. כך, לפחות, נראה בכינוס שנערך בעקבות אסון צ'רנוביל. 500 מומחים גרעיניים מ־45 מדינות באו אל מרכז הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית בווינה, כדי לנתח את הדו"ח העבה של הסובייטים על האסון.

בראש המשלחת הסובייטית בת 23 החברים עמד האקדמאי ואלרי לגאסוב, בן ה־50, כימאי גרעיני, המשמש סגן־מנהל של המכון לאנרגיה אטומית בקורצ'אטוב, לא הרחק ממוסקבה. הנציגים נדהמו לא רק נוכח גילוי־הלב של הדו"ח אלא הוקסמו גם מן ההגשה המבריקה של פרופ' לגאסוב.

„הוא מניח את הכל על השולחן, את המישגים בתיכנון, בהכשרה ובתפיסת הבטיחות של הסובייטים", אמר מומחה בריטי ראשי. בסוף ההרצאה בת חמש השעות של לגאסוב, פרצו הנציגים בתשואות ספונטניות. במסגרת ההרצאה הוקרן סרט, שאיפשר מבט אל ליבת הכור הלוהטת. לגאסוב נתן הסבר על מחדלי המפעילים, אך לא הצדיקם. הוא אפילו הביא אנלוגיה משלו: היה זה כאילו טייס של מטוס נוסעים ביצע ניסוי בעיצומה של הטיסה, פתח וסגר דלתות והשתיק את פעולת מערכות הבטיחות. הוא העביר צמרמורת על מאזיניו בדבריו על צוותות המפעילים „כל עוד היו עדיין בחיים".

המשלחת ממוסקבה לא היתה קשורה בכור האומלל, אלא בפעולות השיקום, מבצע טכני עצום ממדים המנוהל על־ידי משרד ממשלתי חדש לאנרגיה אטומית [illegible]

מדיניות הבטיחות הגרעינית של המערב מתמקדת מאז ומתמיד בתאונות של אובדן חומרי צינון (לוק"א), בתאונה החמורה ביותר העלולה להתרחש. היא ידעה כי תאונה מסוג זה איננה יכולה להתרחש בכור־כוח המצויד בשסע של חומר הבולע נייטרונים. הנה־כי־כן, מצויים בכורים המערביים מערכות בטיחות, הסוגרות כור־במקום ובמהירות רבה את הכור, אם הוא אך מתקרב ל„מצב קריטי". אי־אפשר להרחיק בבת־אחת את כל „עמודי האטה" בכורים הבריטיים המתקדמים, שצינונם נעשה על־ידי גאז.

אך הדבר ניתן להיעשות — ואכן נעשה — בכורי הרבמ"ק הסובייטיים, שפרטי המבנה שלהם התפרסמו עתה לראשונה. מתברר, כי הכורים הללו אינם חסינים מפני תאונות קריטיות, הנגרמות על־ידי טעויות־אנוש. בטיחותם תלויה בהוראות בכתב, אשר לפיהן — לדברי פרופ' לגאסוב — „איש בעולם, אפילו לא ראש־הממשלה" רשאי להרחיק „עמודי האטה" רבים מדי. ב־26 באפריל הפר מישהו את ההוראות הללו, ומכך נבעו תוצאות הרות־אסון. איש זה, קרוב לוודאי, איננו חי עוד.

הסובייטים הודו בשגיאות החמורות בתיכנון הכורים מדגם רבמ"ק. [illegible]

[illegible] מצבי־חירום גרעיני מסוג זה.

הטיפול שניתן לקורבנות לא היה מבוסס על טכנולוגיה מתקדמת — על אף הפרסום שניתן להשתלת מח־עצמות — אלא על רפואה קונבנציונאלית מעולה מצד צוות מאומן היטב, שהשתמש בקשת רחבה של תרופות אנטיביוטיות ואחרות. „לא מת איש מאלה שניתן היה להצילם", אמר רופא בריטי.

לרוע המזל, מתו עד כה 31 איש בעקבות האסון — אחד נקבר, כנראה, תחת ההריסות, והיתר מתו מפגיעה חמורה מקרינה וכוויות. איש, חוץ מ־444 בני־אדם שעבדו בכור, לא לקה במחלות קרינה משמעותיות.

מתברר, כי במוסקבה קיים בית־חולים מיוחד למחלות קרינה אקוטיות. ביומיים הראשונים לאחר האסון נשלחו לשם 129 חולים. בכינוס נמסרו פרטים על התקדמות החלמתם בידי איש. לא היו לפני־כן פרטים כה רבים על תוצאות ממשיות ממנות קרינה גבוהות.

קיומו של בית־חולים זה הוא חלק מן ההכנות [illegible] לכך, שבבריה"מ כבר אירעה בעבר תאונה גרעינית מסוג זה. הסובייטים מכחישים זאת, אך מדענים מערביים סבורים, כי תאונה קודמת — שלפי טענת הסובייטים, נגרמה על־ידי „פסולת גרעינית" — אכן היתה תאונה בכור מסוג רבמ"ק.

הסובייטים גם גילו כי ערכו קודם־לכן תרגילים נרחבים בטיהור של זיהום גרעיני. על כך העיר אחד הנציגים המערביים: „אם כן, הרי יש להם תוכנית [illegible] מתוכננת מאוד, או שאירעה אצלם כבר תאונה כזו".

פינוי 135,000 התושבים ברדיוס של 30 ק"מ מסביב לכור הבוער היה, לדברי מומחה מזרח־גרמני, „מבצע אדירים הדורש שלטון מרכזי חזק".

[illegible]

החינוך הדתי מתחרד

בירושלים הוקם ועד של הורים מ־15 בתי־ספר שיפעל נגד ההקצנה הדתית ובעד אינטגרציה ■ יו"ר הוועד רחל כהן: בבתי־ספר ממלכתיים־דתיים בעיר מלמדים מורים לא־ציונים שאינם חוגגים את יום העצמאות. "משרד החינוך תומך בהפרדה בין בנים לבנות"

מאת יצחק שור

בירושלים הוקם לאחרונה ועד פעולה של הורים מ־15 בתי־ספר, שהחליט לפעול נגד הקצנה דתית ובעד אינטגרציה. יו"ר הוועד החדש, רחל כהן, אומרת כי בעיר מצויים בתי־ספר ממלכתיים־דתיים שבהם מחצית המורים הם חרדים. מורים אלה הם לא־ציונים, ואינם חוגגים את יום העצמאות.

את האגף לחינוך דתי במשרד החינוך מאשימה רחל כהן בתמיכה בהפרדה בין בנים לבנות גם בחינוך היסודי, ובהפעלת לחץ על מורות נשואות, כי ישמרו על כיסוי ראש. הוועד החדש אימץ לעצמו את עקרונות בית־הספר מימון, שהחל השנה לפעול ברוח ערכי תורה ועבודה, אומרת רחל כהן.

יו"ר ועדת ההורים של בית־הספר מימון, דוד קאסוטו, מאשים את מנהל האגף לחינוך דתי (אח"ד) במינוי מנהלים ומורים, אשר אינם שולחים את ילדיהם להתחנך בבתי־ספר ממלכתיים־דתיים, אלא בבתי־ספר מוכרים שאינם רשמיים, כמו "חורב". יעקב הדני גם תומך במרצים של אגודת "אל המקורות", החרדית, אשר שולחת מרצים לבתי־ספר ממלכתיים־דתיים.

אשר לאינטגרציה, אומר דוד קאסוטו, היור שיעקב הדני מעוניין בה לא פחות מאשר ועד ה־15. הדני לא נתן לפתוח ברמות את בית־ספר "נועם", אבל אין הוא מצליח למנוע הקמת בתי ספר בלתי־רשמיים אליטיסטיים. כתוצאה מכך נפגעת האינטגרציה ותלמידים מבתי־ספר דתיים נרשמים לבתי־ספר ממלכתיים. בסופו של דבר יישאר האגף לחינוך דתי עם בתי־ספר לא אינטגרטיביים כושלים. אם האגף לא ישנה את דרכו ייאלצו ההורים למצוא מסגרת או דרך אחרת. שכן הם לא יוכלו להפקיר את ילדיהם. "קצה נפשנו בטיפול שמעניקים ראשי האגף לילדינו, לא נוכל להשלים עם כך שמורה, אשר בעלה לא שירת יום אחד במילואים, תחנך את ילדינו במסגרת דתית־ציונית. לא נוכל להשלים עם כך שמורה אשר לא ציפתה יום אחד לבנה, המשרת אי־שם, תסרב לעמוד דום בעת הצפירה ביום הזכרון לחללי צה"ל" — אומר דוד קאסוטו.

"נתח מהעוגה הפוליטית"

מנהל האגף לחינוך דתי, יעקב הדני, מכחיש את טענות ההורים כי ישנם חילוקי דעות עקרוניים בינם לבינו: "נפגשתי פעמיים עם הורים אלה לאחרונה, ולא נתגלו חילוקי דעות בדבר המדיניות החינוכית־דתית של האגף. מדיניות זאת מקובלת על רוב הציבור המחנך את ילדיו במוסדות האגף. רוב המשתתפים בפגישות אתי היו הורים החברים בוועדים, אך לאו דווקא נציגי ועדים או יושבי ראש. בעיני הם אינם קבוצת מיעוט, המייצגת 15 מתוך 48 בתי־ספר במחוז ירושלים, אלא קבוצה דומיננטית. אבל יש אילוצים. האם אני שמח כאשר הורים שולחים את ילדיהם לחינוך העצמאי? החוק אינו מאפשר לי לפטר מורות חרדיות.

"במחוז ירושלים המצב קשה יותר מאשר במחוזות אחרים. בירושלים חיה קהילה חרדית גדולה שאין במסגרותיה די מקומות עבודה לבוגרות הסמינרים של "בית יעקב". מלכתחילה איננו מקבלים לעבודה מי שלא גמרה סמינר למורות במסגרת ממלכתית־דתית. אבל אשתקד נותרו 15 גנים ללא גננות. גננות ומורות הצהירו שהן מורות עם עקרונות החינוך הממלכתי־דתי. לאחר מכן אותה צעירה לא מצאה לה חתן מקרב בחורי "ישיבות ההסדר", אלא אברך מקרב הקהילה החרדית. האם עלי לפטר אותה או לתבוע את גירושיהן" שואל יעקב הדני. "בהחלט אין לי ויכוח אידיאולוגי עם אנשי ועד ה־15. הוריתי למפקחים להצר את רגליהן של מורות חרדיות העובדות בבתי־ספר ממלכתיים־דתיים. כך, למשל, מורה שגרה בגילה תעבוד ברמות או להיפך. יש לי חשש שאלה אשר הקימו את ועד ה־15 מבקשים לזכות בנתח מן העוגה הפוליטית, ומנסים לעשות שימוש בבעית החינוך הדתי כדי להתפרסם" — אומר הדני.

אחדות הקהילה והפרדת מינים

"אם תקום תת־מסגרת של הציונות הדתית בתוך האגף לחינוך דתי עלול להתקבל הרושם שמא הציונות הדתית בתוך האגף היא שולית. זה איננו נכון. לא רק 15 בתי־ספר, אלא רובם, שייכים לציונות הדתית. יש מקום לפלורליזם בין יבנה לרחובות. אבל כאשר דתיים־ציוניים חיים בקהילה אחת מבקש האגף לחזק מגמה של הידברות למען אחדות הקהילה הציונית־דתית. אני מתנגד לכך שכל קבוצה תעשה שבת לעצמה, בתוך אותה קהילה. אנו נזהרים הן מפני הקוטב שמייצגת רחל כהן והן מפני הקוטב שמייצגים אנשי "נועם". אחדות הקהילה חשובה לי יותר מכל".

עקרונית תומך הדני בהפרדת המינים בחינוך הדתי. בבתי־ספר שבהן מתנהל ויכוח, יש לחפש פשרה. כך נעשה ברמות א' — היתה קבוצת הורים שהתנגדה להפרדה מכל וכל, ואחרת — שתמכה בה. הפשרה היתה, שהונהגה הפרדה בכיתות ה'־ח'. אלה שמנסים לכפות קו אחר, ובמקרה שלפנינו קו של אי־הפרדה, מעניקים לגיטימציה להורים האומרים: נעביר את ילדינו מן החינוך הרשמי לבלתי רשמי כמו "נועם". או לחינוך העצמאי.

האם נכון הדבר שבבית־הספר העל־יסודי ע"ש אוולינה דה־רוטשילד נדרשו ההורים לחתום על התחייבות כי בנותיהם לא ילבשו מכנסיים גם מחוץ לכותלי בית־הספר?

"בבית־ספר יסודי, אומר יעקב הדני, איננו בוחרים בציציות. גם אם ההורה רחוק מקיום תורה ומצוות, אנו מקבלים אותו ללא תנאים. בחינוך העל־יסודי ההרשמה פתוחה. כל אחד יודע מה הוא קונה. לכל בית־ספר על־יסודי יש תקנון. התקנון ששלח מנהל בית־הספר אוולינה דה־רוטשילד, גדעון לנגמן, כולל סעיף בעניין הלבוש. זכותו של בית־הספר לקבוע כללי התנהגות ולבוש. זכותם של ההורים היא לא לבחור בו. אם גדעון לנגמן יראה שהקו החינוכי שלו גורם לכך שתלמידות אינן באות להירשם אצלו, יתכן שיחפש על קו חינוכי אחר."

נבון: מכרסמים בחינוך הדתי

מדוע נקרא הגוף שאותו עומד בראשו האגף לחינוך דתי ולא האגף לחינוך ממלכתי־דתי?

"לפיקוח האגף נתונים בתי־ספר יסודיים רשמיים ותיכונים, בתי־ספר שעובדיהם הם עובדי מדינה. החינוך העל־יסודי מתנהל לפי דפוסים אחרים, חלקו שייך לרשויות, חלקו — לבעלויות ציבוריות או פרטיות. לא כל בתי־הספר העל־יסודיים הם ממלכתיים. לפיכך אי אפשר לדבר על האגף לחינוך ממלכתי־דתי. משרד החינוך מטיל על האגף לפקח גם על בתי־ספר לא רשמיים, כמו "נועם", או על בתי־ספר של חב"ד. משרד החינוך צריך להיות מעוניין לשמש כתובת לכל יהודי דתי", סבור יעקב הדני.

שר החינוך והתרבות יצחק נבון אומר כי "גורמים שאינם רוצים באינטגרציה מכרסמים בחינוך הדתי. הללו מקימים בתי־ספר כמו "נועם". משרד החינוך תומך בכל כוחו באינטגרציה, ופוסל את הנטייה להקים בתי־ספר אליטיסטיים. ישנם בחינוך הדתי מורים אשר נמצאים מחוץ לקונסנזוס של הציונות והשירות בצה"ל. אינני יכול להקים בולשת שתבדוק אם מורה הוא דתי, ציוני או חרדי. תפקיד האגף הוא לדאוג שהמורים העובדים במסגרתו יתאימו לעקרונותיו. היו מקרים חריגים שבהם מישהו הטיף בבית־ספר ממלכתי־דתי (קריית נוער — י"ש) נגד גיוס לצה"ל. אינני רוצה לפטור אף יהודי מלעבוד במשרד החינוך. אבל לא יתכן שבית ספר יחגוג את יום העצמאות ואילו בתוכו יעבדו מורות המטיפות נגד המדינה. כשהורים מגלים מקרים חריגים הם מתבקשים לדווח על כך למשרד החינוך" — אמר השר נבון.

מקדש־מעט המחזיק מרובה

מאת אשר שילוני

אנו יכולים לנבור ולחפור באדמת הארץ במה שנרצה, אך סמלי מלכים, כהנים, נביאים ומנהיגים לא נמצא. אלה הונצחו בשפע מעורר קנאה באימפריות הרומיות, ביוון ובמצרים. עלינו נאסר ליצור כל פסל או תמונה וגדולינו הותירו עקבותיהם בכתבי־הקודש ומעט מאוד באבן.

את תולדותינו ניתן למצוא במגילות או במה שנותר מתוך באבן מסותתת בעיטור, במשקוף מגולף, בשריד עמוד, במטבעות פה ושם ובשרידי מערות־קבורה ששודדי עתיקות זריזים וחמסנים הותירו לנו לאחר מלאכת הביזה. חלק ניכר מהמידע צפון בשרידי בתי־כנסת קדומים בגליל, החל מהמאה הג' לספירה. שרידים של בתי־כנסת מפוארים אלה מעידים על רציפות יהודית היסטורית בארץ זו — גם לאחר החורבן. רציפות יישבות יהודית זו נמשכה גם לאחר כיבוש הארץ על־ידי המוסלמים ובמקומות מסויימים — במזרח הגליל העליון — גם לאחר התקופה הצלבנית.

בית־הכנסת עשוי להצביע על חוסן כללי. הוא מתעד את הארכיטקטורה היהודית באותה עת — אמנות העיטור, הגילוף ועשיית הפסיפסים ברצפות ועוד, עבודה מבורכת ראויה לכל־שבח, עשה באחרונה המדור לידיעת־הארץ בתנועה הקיבוצית בפרסמו את מחקרו של ד"ר צבי אילן על בתי־כנסת קדומים בגליל ובגולן — מחקר שהוא תוצאה של סקר שערך המחבר ואנשי צוותו ב־62 אתרים קדומים ובחלקם בלתי ידועים עד כה. נוסף ל־62 האתרים "שלו", מביא המחבר סקירה קצרה על 16 בתי־כנסת ידועים בגליל, שנחפרו כבר בעבר ומאמרים פורסמו על הממצאים העשירים שבהם, כמו בתי־הכנסת בכפר נחום, כורזים, כפר־ברעם ואחרים.

בית הכנסת בכפר־נחום, מהמאה הד' לספירה, נבנה מאבן־גיר שהובאה ממרחקים, בשעה שבתי היישוב עצמו נבנו מאבני בזלת מקומיות. באתר נמצאו שרידים ארכיטקטוניים מפוארים. עובדה זו מלמדת על יישוב מבוסס היטב, שמשקיע כספים מרובים בבניית מוסדותיו, ומפארם בגילוף ובתבליטים הלקוחים מעולם החי והצומח.

בסקירה שערך צבי אילן יחד עם חברי החוג הארכיאולוגי מכפר הנשיא, בחירבת טובה, שבאיזור נחל טובים ממזרח לכפר הנשיא, נמצאו 70 פריטים ארכיטקטוניים שונים המצביעים על קיומו של בית־הכנסת במקום.

במרחק כ־400 מטר מאותו שריד, גילו מתקן העשוי אבן מונולית, מיקשה אחת. גובהו 145 ס"מ, רוחבו 60 ס"מ, ולו מסעד ומשענת מעוגלת בקצותיה. נראה שאין זה אלא כורסא של "נשוא־פנים", אישיות חשובה שהתפללה בבית הכנסת (היה נסיון כנראה, "לסחוב" כורסא מעניינת זו ממקומה ומי שניסה התייאש והשאירה הרחק ממקומה הטבעי בבית־התפילה).

כורסאות אבן או בזלת אשר כונו "קתדרא דמשה" נמצאו בעבר בשרידי בית־כנסת באי דילוס שבים האגאי, בחמת־טבריה ובכורזים. כזו האחרונה, עשויה בזלת, הנציח את עצמו נדבן ידוע ובאותיות כתובות ארמית וחקוקות בקתדרא, נאמר: "דכיר לטב יודן בר ישמעאל דעבד הדן סטוה ודרגיה בפעלה יהי לה חולק עם צדיקיה" (זכור לטוב יודן בן ישמעאל שעשה הסטיו הזה ומדרגותיו מרכושו, יהי לו חלק עם הצדיקים).

יש וחשובי העדה ובעלי־יכולת עשו לעצמם או תרמו כורסאות יקרות יותר.

מקורות תלמודיים מספרים על חורבנו של בית־הכנסת הגדול באלכסנדריה שבמצרים (115 לספירה בערך), שהיו בו "קתדראות של זהב" — שבהן ישבו, כנראה, חברי המועצה של יהדות מצרים. ונראה ש"זקני" כורזים וחירבת טובה לא היו כה עשירים שיכלו להרשות לעצמם כורסאות זהב והסתפקו בבזלת ואבן.

שוד תכולת אתרים עתיקים, שכה מרבים לדבר עליו באחרונה — אינו כה חדש! מאתר בית־הכנסת בחורבת נטור, ממערב לכפר הנשיא שבגליל העליון, שדדו "חופרים" מכפר טובה הסמוך, עשרות אלפי מטבעות ומכרו אותן "על משקל", עד שהתערב אגף העתיקות והמכירה הופסקה. תוך כדי חפירה שודדים זו, השחיתו החופרים את קווי בית־הכנסת ואת חפציהם הארכיטקטוניים, שבחלקם הועברו לכפר טובה בתורת עמוד מצאה דרכה לכפר הנשיא, ודלת אבן של קבר הועברה ל"בית אוסישקין" שבדן. ד"ר צבי אילן ואנשיו מצאו, תוך כדי סקר, 170 מטבעות מהתקופה הרומית המאוחרת (מחצית המאה הד' עד למחצית השנייה במאה הה') — שלל שהשודדים לא גילו אותו.

תקופה אינפלציונית

ריכוז עצום כזה של מטבעות, [illegible] המוניטרי נמוך, כתוך בית־כנסת [illegible] להעיד, אולי שמדובר בתקופה אינפלציונית כאשר המטבע איבד מערכו בזמן קצר.

החוקר אומר שזהו בית־הכנסת [illegible] ביותר במטבעות שנתגלה עד כה. [illegible] כמו בתי־כנסת אחרים שבהם נמצאו [illegible] מטבעות, מדובר בקופות־צדקה. [illegible] חלק ממטבעות, שהוטמנו כ"סגולה" [illegible] ומזל לבנין הקדוש ההולך ונבנה.

ועוד גילוי באתר זה: התברר [illegible] היישוב העתיק השתרע על שני [illegible] ואותרה חומה המקיפה את [illegible] אומר החוקר — שלביצור היישוב [illegible] ביצורה של מרות, קשר לעובדה [illegible] הרומית הראשית לדמשק עבר [illegible] למקום לבואכה גשר בנות־יעקב, [illegible] וטבריה.

"רומי זעירתא"

צבי ואנשיו סרקו וסיקרו את חורבת [illegible] האתר נמצא מעל בקעת בית־נטופה, [illegible] מוזכר אצל יוסיפוס פלביוס [illegible] היהודים"; תלמוד ירושלמי מספר [illegible] משפחת בית גוריון מרומה [illegible] בגרוגרות לעניים בשני בצורת. [illegible] מאוחרים נהגו יהודים לבוא ולהתפלל [illegible] קברות קדושים. שלפי המסורת [illegible] כדי להבדיל רומא, זו, שמעל בקעת בית נטופה, מרומי המעטירה [illegible] לקרוא ליישוב זה בשום "רומי זעירתא" [illegible] לרומה הקטנה.

בסקרים שערכו ד"ר צבי אילן [illegible] בשנים 1983—1985 מצאו [illegible] מערכת מסתור, סרקופג [illegible] החורבה, מערת־קבורה [illegible] ועוד.

אומר החוקר [illegible] הארכיטקטוניים בחלק זה [illegible] באיזור יהודי, שבין צפורי ויודפת [illegible] שהיה במקום בית־כנסת — גם אם [illegible] הבורים טרם נחשפו והמצאו.

היכן שרידי בתי־הכנסת

האגדה מספרת שבימי הבית השני [illegible] בתי־כנסת בירושלים. המסורת [illegible] בתי־כנסת שלה אותה עת [illegible] ביציב קורח, שעד כה נמצאו [illegible] ברובם מהמאות הג' ואילך [illegible] חקוקים יותר. החוקר [illegible] העליונה גדולה [illegible] יותר לא היו [illegible] שונים מתכונת הפרטי [illegible] השתמרות.

גם עבודת מחקר [illegible] אילן והמתכנסת על סקר שטח [illegible] הנסתר ואם יגש [illegible] נקבל [illegible]

עבודת מחקר של ד"ר צבי אילן על בתי כנסת קדומים שופכת אור על עשרות אתרים שחלקם בלתי ידועים שצופנים מידע רב ערך על תולדות העם היהודי

המחדל המדהים

(המשך מעמוד 5)

לקייב. 2,000 בתים חדשים כבר תפוסים, ומתוכננת בנייתם של 5,000 בתים נוספים. הבתים נתרמו, ומוסדות מקומיים כגון קולחוזים, מחלקים בין המפונים מזון ובגדים. המפונים נאלצו להשאיר מאחוריהם את חפציהם המזוהמים.

אף־כי צ'רנוביל היה כור־כוח אזרחי, ניצלו הפקידים הסובייטיים את הדו"ח להתקפות על תוכנית ההגנה הגרעינית האמריקנית. לאחר שהסובייטים התעלמו תחילה מן האסון ואחר־כך מיעטו בחומרתו, הם מנסים לקשור אותו לנשק האטומי. בדו"ח נאמר: "תקרית בכור הכוח הגרעיני בצ'רנוביל מוכיחה שוב את הסכנה שבכוח גרעיני שאין עליו שליטה, ומבליטה את התוצאות ההרסניות מן השימוש הצבאי בו, או מן הרס למיתקנים אטומיים לצרכי שלום בעת פעולות צבאיות". "התפוצצות הפצצה הגרעינית הקטנה ביותר תגרום להרס העולה פי־שלושה על זה שנגרם על־ידי צ'רנוביל," אמר פטרוסיאנטס. פקידים אמריקניים מיהרו להשיב, כי קשירת צ'רנוביל למירוץ החימוש היתה נסיון צפוי מצד מוסקבה להסיח את הדעת ממחדליה שלה.

מחדלים ללא תקדים

ואכן, הדו"ח הסובייטי מגלה, כי ההתפוצצות בכור הכוח היתה תוצאה של מחדל בממדים מדהימים. לדבריו, קבוצת הטכנאים ששמותיהם לא פורסמו, והיו אחראים לאסון, עשו שש שגיאות חמורות. אילו רק אחת מהם לא נעשתה — אמרו פקידים סובייטיים — התאונה לא היתה מתרחשת.

שרשרת האירועים החלה ב־25 באפריל, כאשר מפעילי הכור הקטינו את עוצמת הכור, כדי שיוכלו לבצע את הניסוי בטורבינות. כדי שהמכונות יפעלו בעוצמה נמוכה, הפסיקו העובדים את פעולת מערכת הפיקוח האוטומאטית, ובכך סילקו את ריסון־התירוס, שנועד למנוע שהכור ייצא מכלל שליטה. כאשר רמת העוצמה ירדה לרמה נמוכה מדי לגבי המבחן, נקטו הטכנאים צעדים להגברת התפוקה. הם אף סילקו עמודי האטה חשובים.

30 עמודי גראפיט דרושים תמיד לשם שליטה על תגובת השרשרת, אך העובדים השאירו רק שישה עד שמונה מהם. המפעילים סגרו גם מערכת בטיחות נוספת, שהיתה סוגרת את הכור באורח אוטומאטי למקרה שהטורבינות יפסיקו לפעול. זו היתה, לדברי אחד הפקידים הסובייטיים, הפרה של "אחד הכללים המקודשים ביותר". ב־26 באפריל, בשעה 1:23 אחה"צ, החלו העובדים בניסוי ממש על־ידי הפסקת אספקת הכוח לטורבינה. זמן קצר לפני־כן הוקטן זרם המים, שנועד לצנן את הכור, והופסקה פעולתם של מיתקני בטיחות מסוימים. היחידה התחילה מיד להתחמם במידה מסוכנת, אך מאחר שמערכת הציננון לשעת חירום נסגרה 12 שעות קודם־לכן, אי־אפשר היה להפסיק את ההתחממות. תוך שניות גברה העוצמה לממדי ענק, ואירעו שתי התפוצצויות שהרסו את גג הכור וגרמו לכ־30 דליקות סביבו. ליבת הכור שניזוקה, והגראפיט מסביבה, החלו לבעור בטמפרטורות שמעל ל־2,800 מעלות פארנהייט. הכור שיגר ענן של פסולת רדיו־אקטיבית אל השכבות העליונות של האטמוספירה. כבאים סובייטיים במסוקים השליכו 5,000 טונות של בור, עופרת וחומרים אחרים אל ליבת הכור, אך רק מקץ 12 יום עלה בידם לכבות את האש.

החקירה באסון הסתיימה עתה, אך מאמצי הטיהור בצ'רנוביל נמשכים. אולם בשבועות האחרונים הם הואטו בעקבות שורה של קשיים טכניים. הבעיה הגדולה ביותר היא אטימת הכור, הפולט עדיין חלקיקים רדיו־אקטיביים מסוכנים, על־ידי הפיכתו למעין קבר־של־בטון. אך בבריה"מ שורר מחסור במלט. והסובייטיים נאלצו להתקין מערכת אוורור, כדי למנוע שהתחממות מחודשת של הכור תגרום לדליקות נוספות.

"פראבדה" מתח ביקורת על איטיות המבצע, והטעים כי שלושת הכורים הנוספים במקום לא יוכלו לחדש את פעולתם עד שהכור הרביעי ייאטם. "החיים באיזור אינם יכולים לשוב לתיקונם עד שתושלם בניית הקבר", כתב בטאון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית.

סיוט חוצה

(המשך מעמוד 6)

גרמניה, גינתה ממשלת קוהל השמרנית את התבטאות הזאת כאוטופיסטית וכמכוונת לבחירות הכלליות בחודש ינואר.

אוסטריה גינתה את האנרגיה הגרעינית ברוב קטן במשאל־עם ב־1978, שכתוצאה ממנו שותק כור בצוונטנדורף לא הרחק מווינה.

המחלוקת הביאה לפגישה רמת־דרג בין הקאנצלר קוהל לבין הקאנצלר האוסטרי פראנץ וראניצקי. פעילי התנועה האנטי־גרעינית האוסטרית מתכננים להיכנס בחודש ספטמבר לבאוואריה, במצעד תחת הסיסמה "ברכות אהבה מאוסטריה", אשר במסגרתו יחולקו גברים במכנסי־עור ונשים בשמלות כפריות "שטרודלים" וכרוזים. "מאז צ'רנוביל החלו הבריות להבין כי הקרינה עוברת גבולות", אמרה פרדה מייסנר־בלאו, מנהיגת התנועה האקולוגית האוסטרית. "גם אנו מבקשים לעוברים".

שר הבריאות: תרופה למכה

ספק אם רוחניתו של ראש הממשלה שמעון פרס את הודעתו של שר הבריאות מוטה גור — על כוונתו להתפטר מן הממשלה לאחר הרוטציה ועם כניסתו של יצחק שמיר לתפקיד ראש הממשלה — עשויה לשנות את מה שמקורבי גור מגדירים כהחלטה נחושה שלו - לא לשרת תחת שמיר. קשה להניח, כי אפילו לחץ מנהיגותי מפלגתי בכיר (פרס, רבין, נבון ואולי גם כרעס) עשוי להביא לתפנית במהלך, שעליו החליט גור. גם הבאת הנושא למוסד מפלגתי רחב יותר, הלשכה או אפילו המרכז, אינה נראית אפקטיבית כאשר ידוע ברבים, כי גור הוביל למעשה את עצמו לצעד קיצוני כזה.

מי היה אולי מתרצה, אילו המפלגה ונציגי שריה בממשלה היו עומדים מאחורי תביעתו החד־משמעית לקיים חקירה של מידת מעורבותו של שמיר בפרשת השב"כ. לדעתו של גור, כפי שאף אמר זאת בממשלה – באוזניו של שמיר עצמו – אין שמיר ראוי, בכל מקרה, לכהן כראש הממשלה, בין אם ידע והסכים, ובין אם לא ידע ומה. שכן כך וגם כך הדבר מצביע על תפקודו הלקוי כראש הממשלה.

עמדתו של גור היא עקרונית, ולאחר שהביע אותה וטען בזכותה, הרי נסיגה ממנה, תוך השלמה עם כהונת שמיר כראש הממשלה, תציג אותו כמי שפיו ומעשיו אינם שווים. פרישה מן הממשלה תאפשר לגור לנגח עצמו נגד השותפים מהליכוד. הוא לא יצטרך לחשוש מפני פיטוריו על־ידי שמיר, וכך גם לא ייאלץ להלך על בהונות רגליו, פן יעורר את רוגזו של שמיר, אשר טרם מחה את פניו ועמו מהתבטאויותיו של גור נגדו.

שר הבריאות תופס כאן לכאורה שתי ציפורים במכה אחת: הראשונה, הוא מקדים תרופה למכה, ומונע משמיר ושות' את הסיפוק של "הנקמה המתוקה" של לפטר אותו מהממשלה, על־ידי תירוץ שבוודאי היו מוצאים. שנית, הוא מופיע כמי שיש לו "מילה של גבר". גם אם הדבר לא יועיל, הוא בוודאי לא יזיק.

מול כל אלה עומד כמובן השיקול הפרגמאטי־אישי, אשר לא נעלם מעיניו של גור, קודם שהלך אל ראש הממשלה ואמר לו את אשר אמר. הכוונה כמובן למחיר — הוויתור על כסא בממשלה ועל משרד ממשלתי, המחזיקים בתוכם עוצמה פוליטית מסויימת, שגם היא מוגבלת, הרי היא חשובה למי שהאספירציות הפוליטיות־אישיות שלו היו עד לא מכבר להגיע בעתיד לראשות הממשלה. כבר נאמר, כי לפחות במציאות הפוליטית הישראלית הישיבה בממשלה שמה את הפוליטיקאי במרכז הפוקוס הציבורי, ונותנת לו בדרך־כלל יתרונות על פני חבריו הפוליטיקאים הנמצאים מחוץ לממשלה. זה ללא ספק שיקול רציני, אך אין כמובן להתעלם מכך שמדובר בממשלת אחדות לאומית, המנטרלת את חבריה. ואם החצי הראשון של כהונת הממשלה היה נוח במידה מסויימת לשרי המערך בגלל העובדה שפרס היה ראש הממשלה, הרי החצי השני שלה — בראשותו של שמיר, יגרום לתחושת רווחה של שרי הליכוד, וילחיץ את שרי המערך. יש להניח, כי גור מעדיף לצאת ממיטת סדום הממשלתית, ולהיות חופשי לבקר את הממשלה וראשה — כחבר כנסת מן השורה.

כבר למדנו, כי כל הערכה היא בערבון מוגבל, כל עוד המעשה לא נעשה באופן רשמי. בין ההודעה של גור לראש הממשלה לבין האקט הממשי מפרידים כמה שבועות, שבהם דברים עשויים לקרות או להשתנות.

כסא טוב באמצע

קיזוז מיניסטריאלי

מאת דורית גפן

כאשר יצחק מודעי התפטר בעל־כורחו מן הממשלה, ועזב את משרד המשפטים, שבו "ריצה" את עונשו הראשון – על העלבת ראש הממשלה, שבגינה נאלץ לעזוב את משרד האוצר, אמרו חבריו בליכוד, כי הפעם יהיה זה עונש קצר, שכן כאשר שמיר יהיה ראש הממשלה – הכל יהיה נתון בידיו. היו שדיברו אפילו על כך שמודעי יחזור לאוצר. אפשרות כזאת נראית היום בלתי ריאלית. השר משה נסים, אף שהוא נוהג לומר, כי חלוקת התיקים בממשלה היא פרורגטיבה של ראש הממשלה, וכי הוא יכבד את החלטתו של יצחק שמיר, הרי כל מי שעוקב אחר פעילותו במשרד האוצר, אינו מקבל את הרושם כי נסים "יושב על המזוודות", או מתנהג כאורח לרגע, שבא לביקור קצר ומתכוון לעזוב בקרוב. אדרבא, הרושם הוא הפוך. ככל שיהיה הדבר תלוי בו הוא מתכוון למלא את התפקיד גם בקדנציה השנייה של ממשלת האחדות. לפי שעה לפחות נראה, כי מודעי אינו מהווה איום רציני על מעמדו של נסים.

הדברים עלולים להיות בלתי נוחים אם מודעי יחזור לממשלה בתפקיד אחר, וכהרגלו בשנים קודמות לא יחסוך את שבט לשונו מביקורת בנושאים כלכליים. אלא שבניגוד למודעי, המעורר אנטגוניזם, נחשב נסים לאיש הנזהר בכבודם של אחרים, והמנסח את דבריו במחשבה תחילה, כשהוא בורר את מילותיו אחת לאחת. בליכוד מעריכים אותו כאיש נאמן, וספק אם יפגעו במעמדו לטובת מודעי.

גם במפלגה הליברלית, יותר מאשר יש לנסים אוהבים יש למודעי יריבים ושונאים, והללו יעדיפו לראות את מודעי בתפקיד פחות בכיר מאשר שר האוצר, ובלבד לקצץ מעט את גנונותיו היהירות.

מאז הודיע השר גור על כוונתו להתפטר לאחר הרוטאציה החל להתגלגל הרעיון, כי מאחר שהממשלה בלאו־הכי מנופחת מדי, יקצצו ממנה שני שרים, האחד של הליכוד (מודעי) ואחד של המערך (גור).

אף כי אין שני המקרים דומים, הרי הרעיון הוא רעיון. הבעיה היא בעיקר מודעי, ומה ששמיר הבטיח לו כשהתפטר. יש גם בעיה של המפלגה הליברלית, שעלולה לאבד את כוחה היחסי בליכוד, בתוך הממשלה, אם כי מותר להניח, שלא תגרום משבר של ממש למען מודעי.

מן העבר השני יש במפלגת העבודה כמה מועמדים פוטנציאליים, הלוטשים עיניים אל הכסא הממשלתי של גור, שעשוי להתפנות בחודש אוקטובר. אך גם הלובי שלהם אינו מהווה מכשול של ממש - אם יגיעו שמיר ופרס להסכמה ביניהם.

היתכן כי ח"כ חיים קופמן, אשר הגיב על הודעת גור באומרו, כי היא תוסיף לבריאות הציבור, התכוון למעשה להזדמנות שנקרתה לפתע - להתפטר גם מיצחק מודעי?

בורג ושבעת... המועמדים

אחרי חודש אב תמיד מגיע גם אלול. והיום, א' באלול, הוא יום היסטורי בחייה של המפד"ל ובחייו של מנהיגה השר יוסף בורג. לאחר למעלה משלושים שנים מיניסטריאליות מוותר ד"ר בורג על מקומו בממשלה לטובת נציג אחר של המפד"ל.

שבעה מתמודדים "רצים" על המשרה הנכספת, אשר תעמיד את האיש שייבחר היום — בצמרת המפד"ל. ריבוי המתמודדים אינו מבטיח הכרעה כבר בסיבוב הראשון של ההצבעה.

מי יהיה השר החדש של המפד"ל? האם יהיה זה ח"כ זבולון המר, שכבר צבר נסיון ממשלתי בעבר, וזכור בעיקר בתפקידו האחרון כשר החינוך בממשלות הליכוד; זה, שהוא וחבריו לפחות, ראו בו את המנהיג הבא של המפד"ל? מבין כל המועמדים הרקורד הפוליטי שלו הוא הגדול ביותר. אך אליה וקוץ בה. הפעילות המפלגתית הארוכה של המר, בן המושבים, מראשי סיעת "הצעירים" רשמה בין היתר גם אפיזודות שהקנו לו יריבים ומתנגדים — על רקע של מאבקים אישיים בין־סיעתיים שניהל עם חבריו במטרה להשתלט על המפלגה. יש גם שאינם שוכחים להמר את "האופציה הליכודית", שאותה דחף ב־77' וכן בבחירות 81', אשר לדעתם הביאה להידרדרותה של המפד"ל. אחרים, לעומת זאת, אינם סומכים לגמרי על מחוייבותו לארץ ישראל השלמה. אלה וגם אלה חשובות — למי שמבקש לגייס את מירב התמיכה במועמדותו לתפקיד הבכיר ביותר במפלגה. אלא שכאמור להמר יתרון של נסיון, שאין לבטלו, במיוחד בהתחשב במועמדים המתמודדים מולו.

בין ששת המתמודדים האחרים נמצא הרב משה סלומון, מנכ"ל משרד הדתות. הוא מועמד "למפנה", סיעתו של ד"ר בורג. בין ההסתייגויות הנשמעות לגביו, מציינים בעיקר את קרבתו לזרם החרדי, כמו־כן אין לסלומון נסיון פוליטי מעשי גדול.

מתמודד נוסף הוא חה"כ פרופ' אבנר שאקי, שהיה בעבר הרחוק סגן שר. חבריו של שאקי במפד"ל מקווים, כי חלק גדול של הצירים בני עדות המזרח יתמכו במועמדותו. הם מוסיפים, כי לאחר שלמפד"ל היה עד כה שר בממשלה בעל תואר דוקטור ראוי שלא לרדת ברמה, אלא אף להעלותה — נציג שהוא פרופסור.

שמותיהם של ארבעת המועמדים האחרים כמעט אנונימיים מחוץ לכותלי של המפד"ל: הרב צפניה דרורי, הרב יוסף בא־גד, משה משקוביץ ויהודה שטרן. הרב בא־גד, למשל, החליט לפרסם מודעה בעתון "הצופה" כדי להציג את עצמו בפני הצירים הרבים, שלא כולם מכירים אותו ואת ייחוסו.

עיקר תשומת הלב תופנה היום לבחירת יורשו של השר בורג, אך לא פחות משמעותית היא ההתמודדות — שתיערך במקביל — על בחירת המזכיר המדיני ומזכיר הפועל־המזרחי. במפד"ל מקווים, כי הכינוס היום יהיה רגוע יותר מהמושב הראשון של הוועידה. אך המתח, ההתרגשות והלחצים שישררו היום במושב השני של הוועידה, יקשו מאד לקיים כינוס רגוע.

לחברי ורעי צירי המפד"ל
נועם ה' עליכם

זעקי מפלגתי האהובה

אגרת אישית מהרב יוסף בא־גד

כידוע, עד היום לא נטלתי חלק בכל פעילות פוליטית והקדשתי את כל אוני ומרצי במשך 23 שנים להקמת ישיבת "בני עקיבא" נחלים, למרכז לחינוך הדתי ולחיזוק שיטת הלימוד בש"ס.

נעתרתי לבקשת חברים רבים וחשובים בתנועתנו, להציג עצמי כמועמד לשר כנציג על־סיעתי המייצג את כל גווני הקשת של תנועתנו. רק לאחר שנודע לי כי המועמדים היחידים המוצעים לשררה אינם מגשרים מספיק בחיי התנועה ואין בכוחם לחלצה ממצוקתה.

צירים יקרים — לפניכם הברירה:

לחדש את פני הנהגת התנועה של 150 אלף מתפקדים או לבטל הישגי ועבודת רב־פעלים שהעלו את תנועתנו על דרך נכונה.

עליכם להשמע לקול מצפונכם ולבחור אחד מהמועמדים החדשים, אשר בכוחם בעזה"י להפוך את תנועתנו לכוח המרכזי המגשר בין הנהגות, לבנין מדינתנו.

יודע אני שזו העזה גדולה לפנות ברגע האחרון לצירים שיהכן והושפעו בכנסים של "הסיעות הבלתי־מזדהות" ובהסכמים־החשאיים. אולם הגוותי ובטחוני כי כוח השיפוט הבריא והמודעות לטרגדיה שבכשלון, ידריכום ברגע של אמת בהצבעה החשאית.

כמרכז סניף בנ"ע בירושלים במשך שש שנים כתלמיד החמ"ד וכבוגר סמינר למורים מזרחי, כחבר גרעין ז' בצה"ל הנח"ל בנייסר ומנהל ישיבת בני־עקיבא נחלים, כמנהל המרכז לחינוך הדתי וכמייצר באלפי הרצאות על סוגיות אקטואליות בש"ס. הריני פונה לכל אלפי חניכי תלמידי וידידי בקריאה: חזק ואמץ ובעזרת ה' עלה נעלה"

"למען ציון לא אחשה ולמען ירושלים לא אשקוט עד יצא כנגה צדקה"

בב"ח ליהו"ע
המצפה לישועת תנועתנו
הרב יוסף בא־גד

הרב בא־גד: אם אין אני לי — מי לי

כלה צמוקה עם נדוניה דלה

צבי רנר, יו"ר איגוד העובדים הליברלים במפלגה הליברלית, אינו יכול לסלוח לחבריו השרים על שקיפחו את האיגוד לקראת הבחירות לכנסת הי"א, ולא בחרו בו כמועמד במקום ריאלי לכנסת. רנר, שגילו נע בסביבות השבעים, כיהן לראשונה בכנסת הי', קשה אמנם לזכור את הרישום האישי שהותיר אחריו בפרלמנט הישראלי, אך מה זה לעומת הכבוד המגיע לאיגוד העובדים ולו.

רנר מחזיק בשתי עמדות חשובות: הראשונה, ראשות סיעת "האיגוד", שכוחה מוערך בכ־20 אחוז במוסדות המפלגה. במפלגה הליברלית יש לקבוצה בסדר־גודל כזה חשיבות רבה, שכן בכוחה להכריע במאבקים פנימיים בתוך המפלגה, המתאפיינת כידוע בסיעות וקבוצות רבות. השנייה, תפקידו כיו"ר הגזברות.

במפלגה הליברלית מהלכים סיפורים רבים על שליטתו המוחלטת והבלעדית כמעט של רנר בכספי המפלגה, ואגדות רבות עוד יותר על־ידי הקבוצה, כאילו היה זה כספו הפרטי.

רנר מוציא מפעם לפעם פרסומים המיועדים לחברי המפלגה, שבהם הוא מקטרג על חבריו השרים והח"כים. בחוברת שיצאה בימים אלה בשם: "נוהלים דמוקרטיים" במפלגה הליברלית בחסות מנהיגי המפלגה, הוא מגלה כי הסערה בכוס מים שהיתה סביב תקציב המפלגה חלפה, לאחר שארגון נשים ליברליות ומחוז המושבים קיבלו תוספת תקציב. רנר לא משאיר את חברי המפלגה לוטים באפלה, ומגולל בפניהם את מאבקה של שרה דורון אשר קבלה על כך ש"נשים ליברליות" מקבלות רק 800 ש"ח ואילו לאחר שהדבר הובא בפני ועדה מיוחדת, אשר קמה לצורך בדיקת העניין, הוחלט להקציב להן 1000 ש"ח, כלומר תוספת 200 ש"ח. הוא גם עושה חשבון עם נציג המושבים, שהיה חבר באותה ועדה, וקיבל הקצבה מיוחדת להפעילות מחוז המושבים, רנר טוען, כי לא ישי (נציג המושבים) ולא ח"כ גרופר מוסרים למפלגה כמה חברים יש במחוז המושבים, והיכן הם רשומים.

הוא עוסק גם בנושא האיחוד עם "חרות", ובהבטחת מעמדו של "האיגוד" במפלגה המאוחדת. רנר מתנגד לאיחוד בטענה, כי השרים הדואגים רק לשריון מקומם בקדנציה הבאה — הפקירו אותם. "אם באמת ובתמים חפצים השרים — ראשי הסיעות, שנלך אתם לאיחוד, עליהם להבטיח תחילה את מעמדנו. עד אז עלינו להתאזר בסבלנות ולראות כיצד יפול דבר. לדעתי לא יחול שינוי רציני — השינוי היחידי יהיה שאיגוד העובדים ימשיך לשבת, במשכנו ברח' אבן גבירול 68, אחרי האיחוד".

במלים אחרות: יש איום מפורש שהאיגוד אינו מתכוון ללכת לאיחוד בתנאים הנוכחיים. הווה אומר: שלאחר שקבוצה אחת כבר פרשה מן המפלגה הליברלית, והקימה את המרכז הליברלי החדש, עלולה עוד קבוצה רצינית לפרוש, "חרות" תקבל אם כן, כלה צמוקה מאד, עם נדוניה מדולדלת.

רשות הקורא

זכרונות מן המצור על רוחמה

הסיפור המובא בגליון "על המשמר" מה־27 באוגוסט, בחתימתו של אליהו כנעני, בדבר המצור המפורסם של ה"כלניות" האנגליות על רוחמה, הוא אחד הסיפורים המרתקים בתולדות המאבק שניהלו ההגנה וההתיישבות העובדת ברחבי הארץ נגד השלטון המנדאטורי. המצור היה כה הדוק, והכוחות שפשטו על המשק כה גדולים — 4000 חיילים חמושים מצוידים במיטב הנשק נגד ישוב קטן בן 110 חברים ומבודד בנגב הרחוק — עד שלא ניתנה לנצורים כל אפשרות להוציא ולו רמז כלשהו ידיעה החוצה למוסדות היישוב.

אני זוכר את האירועים כאילו התרחשו אתמול, כאשר פרצה הידיעה החוצה, המתח ביישוב היה עצום.

החברה שנתגלתה "בהריון" ופרצה את המצור באומץ לב ובתחבולה, היא היום חברת עין־השופט. ראיתי לנכון לפנות לארכיון עין השופט, בו נמצא צילום אותנטי של "יומן החיפושים" המקורי מ־29.8.46 וזו הקטע הבא:

"...אסתר זסק (היום ליבנה) נתקפה "חבלי לידה" ולא ידענו כלל שקרובה היא ללדת... לאחר ויכוחים סוערים עם המפקדים, הורשתה לנסוע באמבולנס ציבילי לבית־החולים. הפצירו בה להישלח באמבולנס צבאי, אולם סירבה בכל תוקף וכיוון שצפויה היתה "סכנה" לחייה, הסכימו הקצינים ונשלחה בליווי רופאים שלנו לבית־חולים... מבעד לחלון הדלת נראים חילופי משמרות. כנראה שהראשונים עייפו ואחרים באו להחליפם. אין מדברים כלל על סיום החיפושים, להיפך. כל הסימנים מעידים שכוונתם להפוך את רוחמה ובלבד למצוא את נשק המגן".

שנים אחדות לאחר אותם ימים סוערים עברה אסתר זסק (ליבנה) לחיות בעין־השופט, והיא חיה מחדש את השעות שליוו את "התחבולה". נראה לי ראוי שמי שהצליח אז בדרך המיוחדת, כאשה בשורות "ההגנה", להביא לידיעת היישוב את האמת על המצור, תמצא את שמה המפורש ברישום תולדות המאבק הלאומי שכל יישוב ויישוב השתלב בו בחוויותיו המיוחדות.

אהרון אפרת

דו־שיח עדיף על ניכור

ברצוני להתייחס לחליפת המכתבים שהתנהלה מעל גבי עיתונכם בין עזרא ריבליס מקיבוץ יד מרדכי, לארנו ס. המבורגר, יו"ר קהילת יהודי נירנברג, בעקבות מחאתו של עזרא ריבליס על כריתת ברית־ערים חדרה־נירנברג.

העם היהודי עבר בשנות שלטון הנאציזם את הטראומה האיומה ביותר שידעה האנושות. מיליונים מבני עמנו נכחדו בידי המפלצת הנאצית ועושי דברה. אין משפחה מיוצאי אירופה בישראל אשר לא שכלה מי מבני ביתה באותה תקופה נוראה ואין ספק שעד היום איננו בטוחים מי מבני הדור ההוא — ידיו לא שפכו את דם בני עמנו.

למעלה מ־40 שנה חלפו ובגרמניה גדל דור אשר האינפורמציה האמיתית היחידה, שהוא מוזן בה יכולה לבוא מישראל. ודור זה צמא למידע זה, במיוחד כאשר גורמים שונים בגרמניה מנסים למנוע אותו ממנו או לפחות לא להרחיב עליו את הדיבור.

וכאן הדילמה — האם להפנות עורף, להתבדל, ליצור חומת ניכור, וכתוצאה מכך להשאיר את הקרקע פנויה ונוחה לקליטת אינפורמציה ממשנאינו מכל גווני הקשת, או לזרוע נבטי היכרות עם דור צעיר, שכאמור, שואף לדעת.

עזרא ריבליס קוטל כל גישה חיובית לנושא. הוא מסתמך על עברו כבן חדרה, ו"מגייס" לעזרתו את מייסדי העיר, הנוחים בשלום על משכבם. לא אשאל אותך מי שמך, כיוון שמבין אני את כאבו. עם זאת, ישנם גם בני חדרה אחרים, כמוני, החושבים אחרת. גם אני בן חדרה, הממשיך לגור בה עד היום. אך בניגוד לעזרא ריבליס, דעתי היא כי חייבים אנו לפתוח דלתנו לבני הדור הצעיר של גרמניה, כדי שיקבל את המידע הנכון והאמיתי על עברנו, על ההווה ועל העתיד שלנו. כל התבדלות והתנכרות מצידנו רק תגרום נזק לעצמנו, לתדמיתנו, ותפקיר את הקרקע למשנאינו.

לדעתי זו שותפה גם אשתי, שהיא ניצולת שואה, ואיבדה את אביה במחנה. היא זכתה לעלות לישראל ולבנות את ביתה בחדרה. תרומתנו המשותפת, כך אני מקווה, תהיה ביצירת תשתית אמינה של דור צעיר בגרמניה. בניסיון להביא לדו־שיח תורם, בלי לשכוח את זוועות העבר, להיפך: לחזור ולהזכיר בנשימה אחת — שלעולם לא ישוב עוד.

והיתה לי ההזדמנות להכיר את פועלו של מר המבורגר בעיריית נירנברג, ואוכל רק לציין, כי פועלו רב, קונסטרוקטיבי ותורם במידה רבה לעם היהודי, שלצערנו רבים מבניו עדיין מתגוררים בגולה.

כולנו מודעים לכך שהנושא כאוב, והמסקנות רבות, אך ספיקות חדות לשון רציניות בוטה כאלה של עזרא ריבליס במוזאיר לא תורמות לעניין.

יצחק גולדשטיין, חדרה

תיק חוץ

הדרך ל"הכרה עממית" רצופה כוונות ערומות

מאת אהרון ניר, איטליה

שוכני שמים: "אוניטה", הבטאון הרשמי של המפלגה הקומוניסטית האיטלקית האדירה (1.6 מיליון חברים, 12 מיליוני בוחרים) מפרסם במוסף הסאטירי השבועי שלו קאריקאטורה של מזכ"ל המפלגה, אלסאנדרו נאטא, ערום כביום היוולדו, לרבות המה שמו... העלוב שלו. העיתונים האיטלקים השתמשו במילים "אפונה" או "ציפור".

מיליון ושש מאות אלף "חברי המפלגה" הוכו בתדהמה בראותם את הקאריקאטורה המתארת את מזכ"לם בעירום מלא, עם בטן נפוחה, אף ארוך, כאשר הוא רוקד "באטה־טאנגו" לצלילים שמנגנים בשבילו שני הכליזמרים הגדולים של הפוליטיקה האיטלקית: קראקסי ואנדריאוטי.

אולם הבה נספר על התפתחות העניינים שהביאה לאותה "שערוריה" הממלאת את חלל האוויר של הפוליטיקה האיטלקית בשרב הקייצי, ובשולחן ה"רולצ'ה פאר ניינטה" של ה"פראגוסטו" (התופשה הכללית של חודש אוגוסט הלוהט), אשר הונהג לפני אלפיים שנה על־ידי קיסרי רומי, ושהוא, איפוא, מקודש על הכל באיטליה.

מאז ניפוץ האלילים הקומינטרניים־סטאלי'ניסטיים, הקומוניסטים האיטלקים הם

שערוריית קיץ לוהטת באיטליה: מזכ"ל הפק"י הופיע בקריקטורה בבטאון מפלגתו — ערום ועלוב, רוקד לצלילי מנגינה של קראקסי ואנדריאוטי ■ הרצון להראות באדרת "ליברלית" הרחיק לכת הפעם

תועי־דרך ומחפשים לעצמם זהות חדשה. מפלט־מה מבחינה אידיאולוגית־פוליטית הם מצאו בעבר הלא־רחוק באירוקומוניזם, אשר הכזיב שלא באשמתם אלא באשמת "חבריהם לדרך" (קאריליו הספרדי ומארה הצרפתי). מישענת מסויימת הם מצאו בפתיחות שגילו כלפיהם הסוציאל־דמוקראטים הגרמנים (בראנט) והסקנדינאביים (פאלמה). אך גם "פתיחות" זו לא הועילה לבניית כוחה.

הפק"י שאינה רואה מוצא מאבדן הדרך ועל כן מחפשת טקטיקות חדשות כדי להתגבר על שיתוקה החלקי. עיקר מאמציה של הנהלת הפק"י מכוונים ליציאה מן "ההסגר" הרעיוני, המרחיק אותה מ"חדר הבקרה", דהיינו — מן השלטון במדינה. היא מבקשת לצאת מן "ההסגר" הזה על־ידי השגת הכשר מהאינטלקטואלים האיטלקים שיהפכה למפלגה "חילונית" לכל דבר, שנתנה גט־כריתות סופי לדוגמאטיזם — לא רק הפוליטי אלא גם התרבותי.

בדרך זואת היא עושה לפרקים שגיאות של מומר, המבקש לחיות קתולי יותר מן האפיפיור, ותכופות מגיעים הדברים לידי גיחוך. הנה רצתה להוכיח לדעת הקהל האיטלקית שאינה עוד בעלת מנהיגות אוטוריטית ללא עוררין; לא זו בלבד שהיא מתירה בשורותיה חילוקי דעות והצבעות, אלא היא אף "הרחיקה לכת" בהתרת ביקורת סאטירית קיצונית על מנהיגיה, לרבות הדרג הרם ביותר של ההנהלה, ובתוכו — המזכ"ל בכבודו ובעצמו, בבחינת פניית עורף קיצונית לפולחן האישיות.

ברוח זו התחיל "אוניטה" לפרסם כיחיד בין עתוני איטליה, לפני חצי שנה מדי יום ב', מוסף סאטירי בן ארבעה עמודים, בצבע ורוד, "טאנגו", שמו. הצבע והשם הם מוזרים במקצת לגבי יומון קומוניסטי, ומטרתם היתה להדגיש דווקא את "הפתיחות הקומוניסטית" לקל, לבידור, לשנינות ולהלקאה עצמית סאטירית. הנהלת "אוניטה" הזמינה אחד הקאריקאטוריסטים השנונים, המוכשרים והמפורסמים ביותר של איטליה — סרג'ו סטאינו — שאיננו קומוניסט ונתנה לו ולצוותו יד חופשית לחלוטין בעריכת ה"טאנגו" יוצא־הדופן.

הנהלת הפק"י נימקה כאותו המנגנון המפלגתי הפוריטאני והבלתי־מתוחכם את היוזמה הנועזת והמוזרה הזאת בטעמים פשטניים למדי: זוהי יוזמה כלכלית גרידא — הבאה להעניק תנופה לתפוצת העתון, השרוי זה שנים במשבר כספי קשה ביותר. התירוץ התחזק לאחר שתפוצת העיתון בימי ב', המכיל המוסף הסטירי, עלתה ב־40 אלף עותקים. כמובן, ההנהלה מביאה גם נימוקים פוליטיים: שיווי דימוי "חילוני" למפלגה, שאינה חוסכת מעצמה ביקורת עצמית, לרבות המזכ"ל. הקאריקאטוריסט סטאינו מסר את שרביט הביקורת הקטלנית על הפק"י לידי דמות המכונה "בובי", שקנתה לעצמה פופולריות באיטליה מאחר הגיבורים המפורסמים

של ה"קומיקס".

עד־כה התנהלו הדברים פחות או יותר על מי מנוחות. הנהלת העתון היתה מרושנת עונג על התוספת של 40,000 עותקים. מתנגדי הפק"י ניצלו לצרכי תעמולה אנטי קומוניסטית את הנתחים השמנים שסיפק להם שופר הפק"י עצמו. "המנגנון" הקומוניסטי רטן במקצת, אף־כי באיפוק עד שפרצה שערוריית ה"מה שמו" של המזכ"ל. לפני עשר שנים קמה סערה דומה בשל קריקטורה הרבה יותר צנועה שהתפרסמה בעתון לא־קומוניסטי המזכ"ל דאז, ברלינגר,

נראה כבעלי בית עוקב מחלון דירתו אחרי הפגנת פועלים ברומא נגד הצעת חוק של קראקסי לקיצוץ תוספת היוקר. הקריקטורה נתקבלה בזעם על־ידי המנגנון הקומוניסטי, שראה בה פגיעה בכבודו של המזכ"ל שלו.

למערכת ה"אוניטה" הגיעו מאות מכתבי מחאה חריפים ביותר: לשפל כזה לא פיללנו — מתלוננים מרות ה"חברים" הממורמרים והמתוסכלים. במערכת העתון עצמה נשמעו קולות של הסתייגות והוקעה. אניו פוליטו, אחד הפרשנים הבולטים של "אוניטה", מצא לנכון לגנות את "הוולגאריות והגסות" של "נאטו־טאנגו" "במכתבים למערכת" של יומון "בורגני". אף ההנהגה הקומוניסטית חלוקה בדעותיה. "המלך העירום", המזכ"ל נאטה, הנמצא בעין הסערה, שותק.

מנהיגים קומוניסטיים אחרים מדרג בכיר מנצלים את אווירת הרישול והנינוחות של חינגת ה"פראגוסטו" כדי להתחמק ממגעים כלשהם עם כלי־התקשורת. העורך הראשי של היומון הקומוניסטי, קיארומונטה, שהינו גם חבר המזכירות המצומצמת של המפלגה, נתן בצד הנימוק הכלכלי גם הנמקה פוליטית כנה למדי לפירסום הקאריקאטורה של מזכ"ל המפלגה: "היא משקפת — מסביר הוא לחברי המפלגה הנסערים — את הדעה הרווחת על נאטה ועל המפלגה שהוא מנהיגה: הפק"י נמצאת כיום בשולי המשחק הפוליטי ומתלבטת ללא הרף במצב של אי־בטחון".

הקאריקאטורה של נאטה, הרוקד על־פי המנגינה של קרקסי ואנדריאוטי, מעסיקה גם את החוגים הפוליטיים הלא־קומוניסטיים, את הביקורת הנוקבת ביותר על פרשת ה"טאנגו" השמיע דווקא "אוואנטי", בטאון המפלגה הסוציאליסטית, שהיא המרוויחה העיקרית ממחדלי המפלגה היריבה שלה. היומון הסוציאליסטי מציין את הקאריקאטורה היו כ"מעשה סקילה של נאטה". האמנם זה הגיוני — שואל "אוואנטי" — שיומון הפק"י ישים ללעג את מזכ"ל הפק"י? שבדבר היא בכך, שהדבר נעשה בפעם הראשונה דווקא ב"אוניטה". האמנם מדובר במישגה של מי שנהפכו לפתע לליבראלים, ומבקשים להיות ליבראליים מן הליבראלים עצמם? או שמא זו תוצאה מהמבוכה הכללית בפק"י?

לעג קטלני יותר מצד הסוציאליסטים כלפי פרשת נאטה העירום ב"טאנגו" נשמע מחילופי דברים פשוטים והיתוליים בין שליח היומון הרומי "לה רפובליקה" ובין קראקסי, שהשלים ביקור אצלו בחווילת־הקייץ שלו בתוניסיה, אשר בה מבלה ראש־ממשלת איטליה עם משפחתו את כל חופשותיו. קראקסי התלוצץ ואמר: "מאימתי לועג עתון מפלגתי למזכ"ל שלו" — בשיחה השתתפה גם בתו בת ה־19 של קראקסי, סטפאניה: "אבא, כלום מעלה אתה על דעתך כי "אוואנטי" יפרסם קאריקאטורה נגדך? הן היית סוגר את העתון!". קראקסי השיבו: "זה בלתי־אפשרי. לא הייתי מאשר בשום אופן פירסום קאריקאטורה נגדי בעתוני..."

עמירם סיוון:

בנק הפועלים משנה כיוון — יממן עסקים קטנים ובינוניים

בנק־הפועלים מגבש תוכניות פעולה חדשות, המכוונות להרחיב את פעילותו בתחומים מרכזיים בארץ ובחו"ל. כך מסר אתמול עמירם סיוון, יו"ר הנהלת בנק־הפועלים.

לדברי סיוון, בנק הפועלים מתכוון להרחיב ולהעמיק את פעילותו בקרב אנשי עסקים בסדר גודל קטן ובינוני, מפעלים קטנים ובתי מלאכה, בעלי מקצועות חופשיים ובקרב משקי בית. מדיניות זו אמורה להשלים את הפעילות העסקית הנרחבת שיש לבנק עם חברות גדולות ובינוניות. חלקו של הבנק בחברות הגדולות עשוי לקטון כתוצאה מכך.

לשם כך הונהג שינוי יסודי בסמכויות של מנהלי סניפים, בתחום האשראי ללקוחות אלה והגדלתו באופן משמעותי. שינוי זה הביא לגידול ניכר בהיקף האשראי שנתן הבנק ללקוחות אלה בחודשיים האחרונים. נראה שחלק לא קטן מאשראי זה החליף אשראי יקר הרבה יותר, שניתן קודם לכן לציבור על־ידי גורמים אחרים במשק — בעיקר גורמי שיווק. צעד חדש אחר הוא גיבוש הסדרים מיוחדים למיגזור אוכלוסיה מוגדר — כגון ציבור הסטודנטים. לדברי סיוון, רבבות סטודנטים משתתפים בתוכנית זו.

הבנק משנה את דרכי הטיפול בלקוחות, כך שללקוח תהיה, בתחומים העיקריים של פעילותו, כתובת מרכזית אחת בבנק. הסדרים אלה מופעלים בהדרגה לגבי לקוחות עסקיים

עמירם סיוון, יו"ר ההנהלה — גם לסטודנטים ועקרות בית

גדולים, והם כבר נהוגים בסניפי הבנק, לגבי לקוחות קטנים ובינוניים, בתחומי החסכון וההשקעות.

כיוון פעולה נוסף של הבנק מתבטא בשימת דגש על עריכת בדיקות מקיפות לגבי מצבם העסקי של ענפים משקיים ושל חברות עסקיות בודדות. בדיקות אלה תשמשנה בסיס לגיבוש דרכי פעולתו של הבנק עם לקוחות עסקיים ועם מיגזורים משקיים שלמים.

הבנק מאמין בצורך להפעיל יוזמות חדשות בתחום השירותים הבנקאיים, במגמה להרחיב את פעילותו העסקית. יוזמה אחת מסוג זה, שכבר מופעלת בהצלחה על־ידי הבנק, מתבטאת במתן פטור מעמלת גבייה על תשלומים של חשבונות בסניפי הבנק.

הבנק מתכוון להרחיב גם את פעילותו הבינלאומית, לנוכח הפוטנציאל הקיים בתחום זה.

הבנק פועל להידוק קשריו עם בנקים בחו"ל ולהגדלת היקף הגיוס של קווי אשראי באמצעותם. לאחרונה כבר הושגו הישגים בתחום זה וגוייסו קווי אשראי חדשים, בהיקף של עשרות מליוני דולרים, מכמה בנקים גדולים בעולם — כולל כאלה שעימם לא היתה לבנק פעילות בתחום זה בעבר. סיוון אמר כי אין כל בעייה שהרחבת קווי אשראי כפי שהיו בתקופת אירדור.

הבנק בוחן באופן פעיל את האפשרות להתחיל לפעול במדינות שבהן לא היתה לו נוכחות פעילה עד כה. בכמה מדינות זו נמצאת כבר בשלב מתקדם. במסגרת זו יפתח הבנק נציגות במזרח הרחוק, בהונג קונג, סינגאפור או יפאן.

האוצר לא יאפשר הנפקות נוספות בחו"ל

חוגים בבנקאות: הנפקת "כור" — משגה חמור של הממשלה

האוצר לא יתיר ל"כלל" לגייס הון בחו"ל, בגלל עלותו הגבוהה — נודע לכתבנו ממקור כלכלי בכיר.

לדברי המקור הבכיר, שר האוצר משה נסים נוטה לא לאשר הנפקות של גורמים אלה, לאחר שהריבית בהנפקת "כור" בחו"ל הגיעה לכ־13 אחוז. הבנקים יכולים לגייס כיום הון בחו"ל בריבית של 9 אחוזים, כך שגם אם לוקחים בחשבון את העמלות שיגבו הבנקים, עדיין יהיו גיוסי ההון האלה זולים יותר ב־2־3 אחוזים עבור "כלל" ו"תדיראן", והמשק הישראלי ירוויח גם את המרווח. כיום הבעיה היא ההגבלה שמטיל בנק ישראל על הבנקים, מסיבות מוניטריות, לגייס כספים בחו"ל למשק הישראלי.

לדברי המקור, שר האוצר סבור שאין כל הבדל אם חברה מגייסת הון בחו"ל בעצמה, או באמצעות אחד הבנקים.

נודע, שעם שובו של נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו, לארץ תתקיים פגישה בינו לבין שר האוצר בעניין זה. הנגיד עשוי לבקש ממנו היתר מיוחד לגיוס הון עבור "כלל" ו"תדיראן" באמצעות הבנקים.

חוגים בנקאיים בכירים מעריכים, שהיתר ל"כור" לגייס הון בחו"ל היתה הכרה תמורה של ממשלת ישראל.

אודי נחשון

עמלות הבנקים — יעלו ב־50 מיליון דולר

עמלות הבנקים יעלו בשיעורים של עד 50 אחוז — נודע אתמול מחוגים בנקאיים בכירים. העלייה הממוצעת תתבטא ב־25 אחוזים. המערכת הבנקאית מקווה באמצעות העלאה זו להשיג 50 מיליון דולר לשיפור רווחיות הבנקים.

המאזנים החצי־שנתיים של הבנקים שפורסמו עד כה מצביעים על ירידת הרווחיות בשנה זו לעומת השנה הקודמת. לכן, כפי שנודע, גם המפקחת על הבנקים, גליה מאור, תומכת בייקור העמלות. בנק־הפועלים ביטל את העמלות על תשלומי חשמל, טלפון, ביטוח לאומי וכו'. אולם לדעת הבנק המדובר כאן בשירותי גבייה למוסדות ולא בשירות ללקוח. לכן יש לגבות את העמלה, לדעת מנהלי הבנק, מהמוסדות ולא מהלקוחות. על גבייה זו מתנהל מו"מ מסחרי.

הסיוע ל"אלסינט" — 220 מיליון דולר

הסיוע שקיבלה חברת "אלסינט" לציוד רפואי מתוחכם, אחרי שנקלעה לקשיים כלכליים, מגיע ל־200 מיליון דולר. סכום זה גבוה בהרבה מכל סיוע שניתן ל"סולל בונה", לתנועת המושבים ולתנועות הקיבוציות.

נתונים אלה מאושרים במסמך רשמי שהגיע למערכת "על המשמר", מסמך שהוא "סיכום דיון ועדה להסדר חובות חברת אלסינט, שמונתה על־ידי ראש הממשלה, שר האוצר ונגיד בנק ישראל, ביום 3 במארס 1986".

הסיוע ל"אלסינט" מורכב מהסעיפים הבאים:

הסיוע ל"אלסינט" מורכב מהסעיפים הבאים:

מחילת (ביטול)			
חובות לבנקים	80	מיליון	דולר
הלוואות מהבנקים	50	"	"
אשראי מקרנות היצוא	50	"	"
ערבויות מדינה לביצוע ללקוחות "אלסינט"	25	"	"
סך הכל	205	"	"

בחלקו האחרון של המסמך, תחת הכותרת "הסדרי אלסינט", נקבע שגובה המס שהחברה חייבת לשלם על שום שהפרה את הוראות "חוק אלסינט", שאישר לה לגייס כ־50 מיליון דולר בתנאים מועדפים, ייקבע בתאריך לא מוגדר בעתיד.

סעיף אחר בהסדר מתיר ל"אלסינט" לדחות בשנה את תשלום היטל הרכוש. כן כלולה בהסדר המלצה לדון בנפרד בהתחשבנות שבין "אלסינט" לבין ה"חברה לביטוח סיכוני סחר חוץ".

קשה לאמוד את סכומי הסיוע שתקבל "אלסינט" כשיסתיימו הדיונים בסעיפים אלה, אך חוגים כלכליים מעריכים, שאומדן כולל של הסיוע בסך 220 מיליון דולר הוא אומדן שמרני וזהיר. "ערך המתנה", כלומר שווי המענק הכלול בתוך הסיוע, הוא כ־120 מיליוני דולרים.

אף שהסכום הוא בעיקרו מחילת חובות והלוואות מהבנקים, הרי שהפסד המס וסיבסוד הריבית על־ידי האוצר, הנובעים מההסדר, מגיעים לכ־80 מיליון דולר.

מכיוון שהאשראי שניתן באמצעות הבנקים ל"אלסינט" שוחרר מחובת הנזילות, המשמעות הכלכלית של הסיוע דומה לזו של הוצאה ממשלתית ישירה.

חברי ועדת ההסדר היו"ר אריה שר, החשב הכללי, עודד חצרוני מבנק ישראל ואמנון נויבך, יועצו הכלכלי של שמעון פרס. את "אלסינט" ייצג בדיונים עו"ד יעקב נאמן, מי שהיה מנכ"ל האוצר, ובדיונים השתתפו גם נציגי בנק דיסקונט, שהוא מבעלי "אלסינט", וכן נציגי בנק לאומי ויהודה דרורי, הממונה על שוק ההון.

חוגים כלכליים הביעו תרעומת על הסיוע הנדיב בתנאים מועדפים שקיבלה "אלסינט", בעוד שמגזרים אחרים הנמצאים במצוקה, מפעלי תעשיה, קבלנים, משקים וקיבוצים לא קיבלו סיוע בסדר גודל דומה. כמו כן מציינים שבהסדר אין דרישה לתוכנית הבראה וייעול של "אלסינט", בעוד שגורמים אחרים שפנו בבקשה לסיוע ממשלתי נדרשו להציג תוכנית כזו.

מציינים גם שהסיוע ניתן ל"אלסינט" כשמונים מיליון דולר מתוכו קודם לכן, בעוד שבדיונים על סיוע של מוסדות אחרים היתה סחבת ממושכת, וגם כשהסיוע אושר, הביצוע התעכב "מטעמים טכניים" במשך חודשים רבים.

עודד ליפשיץ

העורך הכלכלי: צבי טימור

בעקבות בנק־הפועלים:

כספומט יגדיל המשיכה ל־300 ש"ח

בנק לאומי ובנק דיסקונט יגדילו ביום רביעי הבא את סכומי המשיכה במכשירי ה"כספומט" המשותפים לשני הבנקים. לבעלי כרטיס "כספומט רגיל" תתאפשר משיכה יומית עד 100 שקל (במקום 70 עד כה). ובעלי כרטיס "כספומט משולב" (כספומט יחד עם "ויזה" או "ישראכרט") — עד 150 שקל (במקום 70 עד כה). בעלי הכרטיס היוקרתי "זהב" יוכלו למשוך עד 300 שקל ביממה (במקום 200 עד כה).

כזכור, ביום חמישי שעבר העלה בנק הפועלים את תקרת המשיכה לבעלי "ישראכרט" ל־140 שקל...

שר הכלכלה והתכנון גד יעקובי:

חידוש ההתנחלויות — פצצת־זמן לממשלת האחדות

ראיין: צבי טימור

גד יעקובי, השר הכלכלי הבכיר של מפלגת העבודה, אינו יכול להיות שבע־רצון ממשרד הכלכלה והתכנון עליו הוא מופקד. זהו משרד־מטה בלבד, במקום משרד כלכלי בעל סמכויות ביצוע כמו האוצר או התעשייה־והמסחר, שהובטחו לו הן לפני הבחירות והן לאחריהן. לאחר הרוטציה הצפויה, השפעת שרי העבודה על הכלכלה עשויה עוד לקטון.

עוד פחות מרוצה יעקובי מתפקודה הכלכלי של הממשלה. הוא מדבר על מגמת הליכוד לספח את מדינת ישראל לשטחים המוחזקים, על־ידי: חוסר הנכונות של הליכוד, המונע אותו להתנתק מן השלטון על אוכלוסייה ערבית גדולה. הוא אולי סבור גם, כי עם זאת צריך לנצל טוב יותר את תקופת כהונתו בראש ממשלה, על מנת להביא להכרעה ערכית בין שני הקווים הפוליטיים המנוגדים בחברה הישראלית, וללכת לבחירות על הנושא: האם מעוניינים תושבי ישראל במדינה יהודית ובשלום, או בהמשך הסטאטוס־קוו והסכנותיו?

לכן חושש יעקובי ומתריע נגד הצהרות שמתחילים להשמיע שרי הליכוד, לפיהן לאחר הרוטציה תגבר מדיניות הסיפוח הזוחל על־ידי הגברת ההתנחלויות.

בראיון שהעניק שר הכלכלה גד יעקובי ל"על המשמר", הוא נשאל, באיזו מידה תאבד מפלגת העבודה את השפעתה על המדיניות הכלכלית לאחר הרוטציה, הצפויה בעוד חודש.

גד יעקובי: הצגת השאלה אינה נכונה ולא מדייקת בתיאור המצב שהיה במשך השנתיים האחרונות. השפעת המערך על עיצובה של התוכנית הכלכלית היתה משמעותית מאד. נכון, המשרדים הכלכליים הביצועיים, לצערי, היו בידי הליכוד. חשבתי מלכתחילה שזה משגה וגם בדיעבד מתברר כי זו היתה טעות חמורה. אבל הרוטציה אין פירושה חילופי מדיניות ואין פירושה שינוי ביחסי הכוחות. אם פירושה של הרוטציה יהיה שינוי הכרעות בתחום ההתנחלויות או בתחומים חיוניים אחרים, הממשלה לא תוכל להמשיך להתקיים.

מבחינה כלכלית, הרכב הממשלה, בוועדות השרים נשאר כפי שהיה, אם כי ראש הממשלה מתחלף וברור שלראש ממשלה יש משקל מיוחד באיזון המדיניות. הוא יכול להשפיע על־ידי זימון שרים אליו להתייעצות, הוא יכול לקבוע בעצמו את סדר היום וכו'. אבל יחסי הכוחות נשארו כפי שהיו ועל הליכוד ועל שר האוצר להמשיך לשתף, להידבר ולהתייעץ עם המערך בכל נושא שיעלה על סדר היום.

לקראת הרוטציה ברצוני לקיים בירור על חלוקת העבודה של שרי העבודה בתחום השרים לענייני כלכלה ולהבטחת עצמה. נושא זה יעלה בימים הסמוכים.

אשר להרכב הוועדה המייעצת של בנק ישראל, יש שמועות שתפקיד היו"ר יימסר למומלץ הליכוד. ואגב, עד מתי תימשך הסחבת בהרכבת מוסד זה?

יעקובי: המצב הזה הוא באמת בלתי־נסבל. לא תקין. זה חצי שנה אני מנסה להתריע ולשוחח עם ראש הממשלה ושר האוצר, כדי להביא למינויין של הוועדה והמועצה המייעצת. אחד הסימפטומים של מחלת הממשלה הנוכחית הוא, שלא ניתן להגיע להחלטה בנושא כגון זה.

היו סימפטומים נוספים. במשך תקופה ארוכה לא ניתן היה להכריע במינוי נגיד לבנק ישראל, או במינוי יועץ משפטי לממשלה, או במחלוקת שהיתה על מיפוי מחדש של עיירות הפיתוח — בגלל מחוייבויות פוליטיות ומחלוקת תפיסתית.

נכון שהליכוד מציע את שלמה לורנץ בתור יו"ר, אך אין הסכמה על כך. קיימתי בעניין זה שתי שיחות עם שר האוצר אך לא הגענו להסכם. אני מקווה שנגיע להסדר לפני הרוטציה. המצב חמור גם במינוי נציגים לחו"ל. מינויים אלה מבוצעים על־ידי ועדה בין משרדית, בה משתתפים נציגי משרד החוץ, האוצר והתעשייה־והמסחר, שלושה משרדים שבידי הליכוד. הרכב זה עיוות את הרכב הנציגים, לא פעם אנשים בלתי־מתאימים, חסרי מיומנות אבל בעלי גוון מפלגתי, נשלחו לייצג את המדינה. זה אמנם חל רק על חלק, אך גם חלק זה לא היה הכרחי.

פיחות עכשיו רק יערער את היציבות

איך אתה מתייחס להודעת מוטה גור, שהוא אינו מתכוון להצטרף לממשלת שמיר? האם זה עשוי לזעזע את הרוטציה?

יעקובי: הדבר שהיה יכול להביא לבחירות מוקדמות — הוא נושא השלום ואיני מדבר על זעזוע הרוטציה או אי־קיום ההסכם. אם מגיעים למועד יש לקיים אותה, ההסכם חייב להתקיים — חשבתי עוד לפני שמונה חודשים שצריך ללכת לבחירות ואמרתי את זה בפומבי לשרינו, וגם לעצמי (שזה הפורום הכי רציני עבורי), היה זה על רקע המחלוקת סביב התבטאויות שרון ומודעי. אך אם נגיע למועד, ההסכם יקויים.

אצטער מאד אם מוטה לא יצטרף לממשלת האחדות בראשות שמיר, במיוחד כאשר הנימוק הוא, כפי שנמסר על ידו, ששמיר מעורב בעניין השב"כ. נושא זה יכול היה לשמש כנימוק רק אם היה מסתיים בחקירת שמיר ומציאתו אשם. יכולתי למצוא נימוקים טובים יותר לאי־הצטרפות לממשלה. לא בהקשר אישי מיניסטריאלי, אלא על רקע סדר עדיפויות לאומי, תהליכי קבלת החלטות, הקיפאון המדיני וכיו"ב. אלה, לפי דעתי, נושאים ראויים יותר לפרישה.

עם זאת, אין טעם לקבל החלטות לפני הרוטציה. יש לראות כיצד הממשלה הבאה תפעל ומה תהיה מדיניותה ותפיסתה. אם אראה שהמדיניות לא תהיה מקובלת עלי, אסיק מסקנות וזה מה שהייתי מציע גם למוטה. לא נראה לי, גם אם מוטה יחליט על פרישה, שהרוטציה תימנע. אם נגיע למועד, גם הרוטציה וגם הממשלה הנוכחית ימשיכו.

איך תתאר את תפקוד משרד הכלכלה והתכנון?

יעקובי: לא הלכתי למשרד זה בגלל תפקידיו הביצועיים, ידעתי שמדובר במשרד מטה, שיש בו שלושה תפקידים עיקריים: תכנון כלכלי, פיקוח כללי על ביצוע דו"חות מבקר המדינה והוטל עלי גם לשמש כשר המתאם את כוח־המשימה הכלכלי שיזמתי. כוח־המשימה הזה הוא בעל פוטנציאל אדיר, שגם חידש משהו בסגנון היחסים בין המשק הישראלי לבין אנשי עסקים יהודים בתפוצות.

הלכתי לתפקיד זה בהיסוסים כבדים, ולכן החלטתי להצטרף לממשלה רק 24 שעות לפני הקמתה. נקבע אז, שאשמש כשר הבכיר של מפלגת העבודה בנושא הכלכלה. זה היה טבעי, כי עמדתי בראש הצוות הכלכלי של המערך לפני הבחירות, והייתי מקובל על המערך לתפקיד שר האוצר. לאחר הבחירות סוכם אתי שאהיה שר התעשייה והמסחר. נקבעתי כמ"מ יו"ר ועדת השרים לענייני כלכלה. הייתי היחיד בממשלה, שבא עם תוכנית כלכלית מוכנה, שגובשה בוועדה הכלכלית של המערך ערב הבחירות. כראוי להזכיר, שהיו חברים בה עדי אמוראי, מיכאל ברונו, איתן ברגלס, משה זנבר, דב פלג, רני דרוולין והתייעצנו גם עם רבים אחרים, כמו עמירם סיוון, חיים בן־שחר, עמוס מרידור ואחרים. ליד הוועדה פעל צוות מקצועי מסייע, שריכז אמנון נויבך, והכין שני מסמכים, מסמך פומבי של התוכנית להבראה כלכלית ומסמך סודי, שלא סתר את התוכנית הפומבית אך פירט את האמצעים הקונקרטיים שיש לנקוט לאבטחת היעדים.

מדיניות הליכוד: סיפוח מדינת ישראל לשטחים

התשובה הגיעה על אפשרות של הקמת קבינט כלכלי מצומצם ועל שינוי בחלוקת התיקים.

יעקובי: הייתי שמח אילו השתנתה חלוקת התיקים. לצערי, ההסכם הקואליציוני קבע את החלוקה לכל תקופת הכהונה של ממשלת האחדות. אציע שיו"ר ועדת השרים לענייני כלכלה יהיה שמעון פרס, אך איני יודע מה יש להכין. אם ההצעה לא תתקבל, לדעתי מוכרח קבינט כלכלי מורכב ממספר מצומצם של שרים, על־מנת להבטיח קיום הדיונים כראוי.

האם הצעה זו מקורה בדעתך, ששמיר אינו מבין בכלכלה?

יעקובי: אני סבור שראש ממשלה אינו חייב להיות מומחה בכלכלה, או בטחון או בענייני חינוך. מספיק אם יגלה הבנה, אינטליגנציה ורצון לתמוך במגמות הנכונות על־ידי גיוס התמיכה בממשלה ובציבור. פרס עשה זאת, אולי יותר מכל ראשי הממשלה האחרים, פרט לאשכול. איננו יודע שהיה לשמיר. במשך השנתיים שעברו לא היה מעורב בכלכלה. כאשר הגיעו הדברים להכרעות חמורות בדרך כלל בקו שהוצג לראש הממשלה. איננו יודע איך ינהג הפעם, עכשיו בהיותו ראש ממשלה.

שמיר במשך שנתיים כמעט לא היה מעורב בנושאי כלכלה

בעצם, התוכנית הכלכלית הציגה באופן מוחלט את המדיניות שננקטה לאחר מכן, כולל הרעיון של "העוגן המוניטארי", הקפאת שער החליפין, השכר והמחירים, קיצוץ התקציב וכו'. היו רק שני דברים שלא עלו בקנה אחד עם תפיסתנו. דרשנו מתן עדיפות למגזרי ייצור, כדי למנוע פגיעה בסקטור הצומח וביטול התקציבים להתנחלויות פרט לאיזורי ביטחון מיוחדים המקובלים עלינו.

כאמור, נכנסתי לממשלה למרות ההיסוסים הכבדים, על־מנת להיות שותף, ולעתים הייתי גם המוביל לביצוע התוכנית הכלכלית. גם כיום הבעיה אינה הרחבת סמכויות. אמנם, סוכם אז והובטח להעביר למשרדי את מנהל מקרקעי ישראל, את רשות ההשקעות ואת האחריות על הבנקים, אך לא זה מה שמטריד אותי. מה שמטריד אותי אחרי הרוטציה היא מידת ההשפעה שתהיה לנו על המדיניות. כיוון שאין חלל ריק בטבע, אין גם סטאטוס־קוו בשטחים. סדר העדיפויות והקצאת המשאבים לא מקובל עלי גם עכשיו, ואני מודאג מה יהיה אחרי הרוטציה בתחומים אלה.

האם התקציבים המיועדים להתנחלויות יבואו על חשבון הרס החקלאות?

יעקובי: יש למנוע את הרס החקלאות. לשם כך אני מציע למנות אדם בעל סמכויות מלאות מטעם הממשלה, מחלקת ההתיישבות והתנועות המיישבות במשותף, שיהיה מופקד על ביצוע ההבראה של החקלאות כולה ובמיוחד — המשק המשפחתי. עליו יוטל התפקיד של התכנון, הארגון מחדש, ההבראה הכספית והבקרה על כך. הנושא חייב להיות מרוכז ביד אחת. אם לא, החקלאות תמשיך להתדרדר, המשק המשפחתי ימשיך להתפורר וההבראה הכספית לא תבוא.

סקטור נוסף שנפגע הוא ההשכלה הגבוהה.

יעקובי: אני מצטער שהממשלה קיצצה בעשרה מיליון דולר את תקציב ההשכלה הגבוהה. איכות המדינה תיפגע כתוצאה מכך. אם האוניברסיטאות יטילו חובת הפקדה על כל סטודנט, יהפוך הדבר את המוסדות האלה למועדון בעלי היכולת בלבד, וזה מצב אבסורדי מבחינה חברתית־לאומית. ולשם הרגשת האבסורד ניתן לציין, שבעת ובעונה אחת עם ההחלטה הזו, מינהלת מרכז ההשקעות מקבלת החלטות על פיתוח מבני תעשייה חדשים באריאל, בעצמונה ובחברון, בהיקף של 17 מיליון דולר. בהתנגדות נציגי משרדי. הבנייה כולה מיועדת למשוך משקיעים ויזמים לאותם מקומות, כלומר, בנייה פרובוקטיבית. מעשה זה אינו תואם שום סדר־עדיפויות לאומי ולכן אערער על כך בממשלה.

אי־מינוי מוסדות לבנק ישראל מצב בלתי־נסבל — סימפטום למחלת הממשלה

האם זה לא נועד לעודד צמיחה?

יעקובי: המפתח לצמיחה הוא בתחום הבטחת רווחיות היצוא. אם מדברים על צמיחה בריאה, היא חייבת להיות אך ורק בתחומי היצוא והתעשייה. על־מנת לעמוד בתחרות צריך להוריד את הריבית, ואת עלויות העבודה על־ידי הפחתת מיסוי לכל המגזר היצרני. יש להפוך את קרן ביטוח האבטלה בביטוח־לאומי גם לביטוח תעסוקה ולהשתמש בכספים למימון תעסוקה נוספת בתעשייה. יש להכניס גם הסדרים לתקופת המעבר, כיצוא לגוש הדולר. אלה נושאים שאינם מקבלים את העדיפות הדרושה.

האם אתה ממליץ גם על פיחות נוסף לשם הבטחת רווחיות היצוא?

יעקובי: אין להבטיח את רווחיות היצוא בשלב זה על־ידי פיחות, זה יכול למצב המשק היום, כי בשום פנים אין להרפות במאבק הגדול להמשך היציבות, שהוא גם הבסיס לצמיחה וגם הבסיס ליכולת תכנון המשק לעתיד ולניהול עסקי תקין. פיחות עכשיו רק יערער את היציבות ואסור לערער אותה באופן יזום. יש לזכור, גם כי היה פיחות לגבי כל המטבעות מלבד הדולר, פיחות משמעותי וריאלי, כתוצאה מההתחזקות של המטבעות האירופיים. לגבי גוש הדולר, שם לא היה פיחות, יש לעשות הסדרים על־ידי ביטוח שער.

מה לפי דעתך משמעות הנתונים על חידוש הזרמת הממשלה?

יעקובי: חלק מאי מיחזור החוב נעשה בכוונה, בהחלטה, על־מנת להשאיר מירווח לחברות הציבוריות והפרטיות לגייס הון על־ידי הנפקות שלהן. הן עשו זאת במידה מוגבלת. מבחינות אחרות, הידיעות על ההזרמה האחרונה של הממשלה בהחלט מדאיגות, אם החברות לא הצליחו לגייס די הון כדי לסגור את הפער שנוצר מוויתור הממשלה. יהיה צורך לבדוק את הנושא מחדש ולמנוע מיחזור חלקי בעתיד, כי זה מזמין לחצים אינפלציוניים.

מאחר שעדיין לא ביטלנו את שיטת ההצמדות במשק, ברגע שהדינאמיקה האינפלציונית תתחדש, היא תיכנס שוב למצב קבע, כתוצאה מההצמדות. חייבים למנוע זאת. לכן הנתונים הדליקו אור אדום לבחינה מיידית של המדיניות.

אם מדיניות ממשלת שמיר לא תהיה מקובלת עלי — אסיק מסקנות. את זאת אני מציע גם למוטה

קיימות הצעות לנצל את העודפים בהכנסות הממשלה לשם מתן הטבות מס.

יעקובי: אני מצדד ברפורמה ולא היינו צריכים את שולץ בשביל זה. ההצעה לרפורמה במיסוי הופיעה בכל ההצעות שהגשתי, ושמחתי לשמוע שכלכלן גדול כמו שולץ סבור גם שהרעיונות נכונים. זו מחמאה גדולה. זה שנתיים אני חושב שהרפורמה במס חיונית. יש להצטער שהיא לא נקשרה למו"מ על השכר. זה היה משגה. אנו חייבים להוריד את שיעורי המס, כדי להוריד את עלות העבודה ולמנוע את עליית השכר ברוטו על־ידי מתן פיצוי באמצעות השכר נטו. הורדת שיעורי המס תגדיל גם את המוטיבציה לתשלום מס־אמת ותביא לעלייה בפריון העבודה. זאת היא הדרך הנכונה להגדיל את כושר התחרות של התעשייה.

לא בדקתי את הצעת ארגוני העצמאיים, אם אין בהם חריגה מהעקרונות. בכל מקרה, אין לדחות את הרפורמה עד אפריל, זה משגה גדול. היינו צריכים לממש אותה מיד, כדרך־המלך לחידוש הצמיחה, ואציע לבצע את הרפורמה לא יאוחר מ־1 בינואר 1987.

מוסדות ההשכלה ייהפכו למועדון בעלי היכולת

יש חששות שללא קיצוצי תקציב, הורדת המסים רק תגדיל את הגרעון.

יעקובי: הממשלה החליטה עכשיו על קיצוצים בהיקף לא מבוטל, אך מי שטוען כי יש סימטריה מוחלטת בין קיצוצי תקציב לבין הקטנת מס, אינו רואה את המשק כדינאמי. באמצעות הורדת מסים, מגדילים גם את התפוקה והפריון ונותנים דחף רב יותר לתשלום מס־אמת. כך מגדילים את ההכנסות ממסים בטווח הארוך. לכן הצמדה של הרפורמה לקיצוצי תקציב נכונה רק באופן חלקי. היא לא נכונה בראייה דינאמית של המשק. זו ראייה טכנואלטורית ולא ראייה כלכלית.

לאחרונה נתקבלו על־ידי שרי הליכוד החלטות ההתנחלויות והפניית תקציבים לנושא זה.

יעקובי: ההודעות של כמה משרי הליכוד, על חידוש תנופת ההתנחלויות לאחר הרוטציה, מעידות כי הם אינם מבינים שהממשלה אינה מתחלפת והמדיניות אינה מתחלפת. אם אמנם כך ייעשו החברים, תוך עקיפת קווי היסוד, תוך פגיעה בחלוקת התפקידים הקיימת והמדיניות המוסכמת, הממשלה לא תוכל להמשיך בקיומה המשותף. תהיה בכך דחיפה נוספת לתהליך הסיפוח הזוחל, המתנהל בלאו הכי וסותם את הגולל על האפשרויות להסדר. מרגני סביר. המערך לא יוכל להשלים עם זה והממשלה תתפרק.

גד יעקובי: כלכלן גדול כמו שולץ תומך בהצעותי

קרנות נאמנות

רק המתמחות במניות הרוויחו

הקרנות המתמחות במניות השיגו באוגוסט תשואה משוקללת של 7.4 אחוזים, והקרנות המתמחות במט"ח סיימו בחודש זה עם תשואה שלילית של מינוס 4.6 אחוזים — כך עולה מסיכומים שערכה חברת הייעוץ "מיטב" לגבי הישגי קרנות הנאמנות בחודש שעבר.

אוגוסט היה חודש שונה מאוד בתוצאותיו, יותר מכל חודש אחר במהלך 1986. פירסום "מדד אפסי" והעלאת של המטבעות והשפעתם על ההשקעות הסולידיות, צמודי הדולר צנחו ב־6.3 אחוזים, מניות הבנקים שבהסדר ירדו ב־4.4 אחוזים, צמודי המדד הגיעו ל־1.6 אחוזים במקביל, הנייר המנייתי הניב תשואה גבוהה בשיעור 11.2 אחוז.

התוצאה של תשואות אלה — רק שליש מהקרנות (41 קרנות) השיגו תשואה ריאלית חיובית. כלכלני "מיטב" מציינים, כי מאז ראשית השנה תמונת המצב דומה. הקרנות המתמחות במניות מובילות עם תשואה של 33.9 אחוז, ואילו המתמחות במט"ח מפגרות עם תשואה של 3.7 אחוזים. המדד הכללי של הקרנות עלה ב־10.5 אחוזים, מעט יותר מעליית המדד המשוערת.

הקרנות הטובות ביותר באוגוסט היו אבוקת (14.5%) לפיד (12.4%) שנהב (10.5%). הגרועות ביותר: מגן (-7.4%) וחמנית (-6.8%) שחף (-4.2%).

א.נ.

בעריכת עלינא תורי

תיאטרון

סיבה טובה לאונס

האנס והנאנסת מחליפים תפקידים. היא קושרת אותו לאח, שופכת עליו מים רותחים, כלור, אמוניה, מציתה גפרורים... מה ההתעללות הזאת?

„יצרים" מאת ויליאם מאסטרוסימון בבימוי עמית גזית בבית־לסין בתל־אביב

מאת חנה רוזנטל

הוא בא לאנוס אותה. היא משום מה לא קיבלה את זה במובן מאליו. היא רצתה להבין מדוע אותה, מדוע עכשיו, מדוע דווקא היא...

ראול (עמוס לביא): „זה היה דווקא של יום... ואת באת רטובה על האופניים במורד הכביש, במכנסיים קצרים לבנים. בכל תנועה שלך על האופניים אפשר היה לראות איפה נגמר השיזוף. החולצה היתה קשורה לך במין כזה קשר, והשמש זרחה מבעד לשערך, יפהפייה. זהו זה."

מרג'ורי (שרי צוריאל): „אז מה, למה באת הנה?"

ראול: „הרי עכשיו הסברתי לך... את יודעת מה דברים כאלה עושים לגבר?... שאלתי אותך מה שלומך, לא ענית. הסתכלת עלי כאילו שאני איזה כלב מת. הרגזת אותי, אז באתי לדפוק אותך!"

תודו, מלים כדורבנות. חוץ מזה הרי הוא לא הצליח לדפוק אותך, מרג'ורי היקרה, לא ביצע בך את „זממו", כמו שאומרים, אז מדוע את צועקת? — בכך עוסק המחזה „יצרים" מאת ויליאם מאסטרוסימון, תרגום מרים קייני, בימוי עמית גזית ב„בית־לסין", תל־אביב.

תני לגבר

ראול, האנס שחדר אל ביתה של מרג'ורי, הוא דווקא עדין מאוד, רומאנטי וגם יפה־תואר. הוא רוצה לעשות אהבה ולדבר אהבה. לכן הוא מאלץ את מרג'ורי להזמין אותו לשכב איתה. דורש שתאמר שהיא אוהבת אותו — המון. מכריח אותה לגעת בו... הוא מתלהב מן הנמשים שעל פניה. הוא יקרא לכל נמש בשם וגם ינשק אותו. כל התנגדות שלה נחנקת בכרית המושמת על פניה ונלחצת...

על הרקע הזה ברורה לחלוטין תמיהתו של ראול על אלימותה של מרג'ורי, על הנטייה שלה „ללכלך", כדבריו. במראותה היא תופסת בתרסיס נגד חרקים ופוגעת בעיניו של ראול — עד עיוורון.

התפקידים התחלפו: מרג'ורי קשרה את ראול, דחפה אותו לתוך האח וחסמה אותו בראש מיטת ברזל — איש בכלוב. מדוע היא מתעקשת לכנות אותו „חיה"? מדוע היא שופכת עליו מים רותחים, כלור, אמוניה, מציתה גפרורים, מכה בו באת חפירה, דוקרת ברקר של האח... מה ההתעללות הזאת?

ראול דורש את זכויותיו כאזרח. ישנה משטרה במדינה הזאת ובתי־משפט וחוקה. הוא רוצה עורך־דין. הוא מכיר אחד, שבשביל אלפיים דולר הוא מחולל ניסים. הוא יכניס אותה לבית־סוהר... באמת, מי משניהם הוא הפגוע? היא אפילו לא נשרטה. אנס עדין.

ואם עד עתה היא בסיטואציה טירוף מבהיל, עכשיו מגיע האבסורד לשיאו. ראול יודע מדוע הוא רוצה שופט: למרג'ורי אין בכלל טיעוני הגנה. מי יאמין לה שהיא עמדה להיאנס? „כדי שהשופט יאמין לך את צריכה להגיע אליו נראית כמו פגר" — ואילו כאן...

מרג'ורי רוצה צדק בסיסי. אין הנחות נסיבתיות, אין הנחות פסיכולוגיות. היא יודעת שאם יהיה משפט ראול ישתחרר, אם לא מייד אז אחרי תקופה קצרה של מאסר ואז הוא יחזור אליה ויחסל אותה — הוא הבטיח לה. זה הוא או היא. מרג'ורי מחליטה לקחת את החוק לידיה, להרוג את ראול ולקבור אותו בגינה.

מגיע לך

חברותיה של מרג'ורי, שגרות איתה בדירה, חוזרות מן העבודה. הן אינן מוכנות להשתתף בחיסולו של ראול. למרג'ורי מתברר שאין אחוות נשים אוטומטית עם זאת שנפגעה. טרי (עירית פרנק) עברה בעצמה חוויית אונס, נאנסה על־ידי החבר של אביה. היא לא הרגה אותו. היא גם לא תהרוג את זה שניסה לפגוע במרג'ורי. טרי מאשימה את עצמה במה שקרה לה. נקיטת העמדה הזאת — שהיא מסוג התגובות הגבריות לעניין — אולי עוזרת לה להרגיש פחות נאנסת.

טרי: „אני לא גמרתי את הבחור מפני שזאת היתה אשמתי... הייתי הרוסה... אמא — בכתה. הם הפציצו אותי בשאלות, איפה החצאית שלך? אבא קרא לי זונה, הם לא נתנו לי להוציא מלה מהפה, אז נכנסתי למיטה, התכסיתי מעל הראש והעמדתי פנים שזה היה חלום בלהות. מה יכולתי להגיד להם? את יודעת מה הם היו אומרים, שאני הזמנתי את זה. אולי הם צריכים את זה מפעם לפעם, הגברים... לפחות נשארנו בחיים".

אבל מרג'ורי לא מרגישה אשמה, לא רוצה להתכסות בשמיכה. היא לא מסתפקת בהישרדות, לא רוצה להרגיש בחילה כשגבר יגע בה, לא רוצה לראות אנס בכל צל, בכל רשרוש. היא רוצה לחיות — לכן ראול חייב למות.

אלא שגם פטרישה (אסתי קוסוביצקי) לא תעזור. היא בעד „צדק מחולט". אלימות היא אלימות בעיניה, הפנים הפצועות של ראול מקשיחות את עמדתה כלפי מרג'ורי ואולי גם מידה רבה של קנאה בה... ראול מנסה לסכסך ביניהן. הוא גנב את המכתבים שלהן ויודע את הנקודות הרגישות. הוא לוחץ ומצליח.

פטרישה (למרג'ורי): „את תמיד מסתובבת בבית כמו נערת שער. ועד שאת לא מעמידה לכל גבר בחדר את לא מרוצה. ואם אחד כבר מנסה, אז את רוצה לחסל אותו... כל הטריקים הקטנים שלך, הכל למשוך גברים... ואחר־כך את באה ומתלוננת על הצעות מגונות שאת בעצמך מזמינה ועכשיו, איש אחד משלם בשביל כל השריקות של השועלים והזאבים..."

פטרישה אומרת למרג'ורי בדיוק מה שאמרו לטרי הוריה — מי אמר שמגיע לה יחס אחר?!

פתרונות

במקום הזה מגיע המחזה למבוי סתום. מרג'ורי לא נותנת להזעיק משטרה. הבנות מסרבות להרוג את ראול, אז איך מסיימים את הסיפור? פטרישה, המזועזעת מהברבריות של מרג'ורי, מחפשת סימני אלימות נוספים על גופו של ראול. היא פותחת את הז'קט כדי להיטיב לבדוק ומגלה שעל צווארו תלויה סכין ציידים מגולפת... מסתבר שאכן התכוון לרצוח!

מרג'ורי מוציאה את הסכין ומעבירה אותה על גופו של ראול, נעצרת ולוחצת בכל אותם מקומות, שהכריח אותה לגעת בהם: בפה, בצוואר, בין הרגליים וכמוהו מכריחה אותו לומר: אני אוהב את זה, אני אוהב את זה. ברכות. אם לא יאמר — תינעץ בו הסכין.

ראול נשבר ומתוודה על מעשי האונס שכבר ביצע, עם השמות. מרג'ורי זכתה בהוכחות שביקשה ובשתי עדות. עכשיו אפשר להזמין משטרה.

הפתרון הזה מאולץ, פשטני ובלתי־מתוחכם מבחינה תיאטרלית. גם בחיים אין מול כוח.

סימני שאלה

אומר עמית גזית, הבמאי: „אנחנו מדברים על חברה שוויונית, על חברה ליבראלית, אבל חיים בעולם די שוביניסטי גברי. לא השתחררנו מהחלוקות הברורות: גבר — אשה. המחזה הוא על הכרה בזכות הפרט האחר לחופש. באים כאן לידי ביטוי כל אפשרויות החופש וכל מגבלותיו. עוסקים במהות החוק ובמגבלותיו. המחזה מנסה לנער את האבק מהרבה מוסכמות: יש אונס — צריך לחיות איתו. מקומה של האשה, חלקה באלימות כלפיה, „צרכיו הבסיסיים" של הגבר — מציב סימני שאלה.

„הקיצוניות במערכת היחסים בין מרג'ורי לראול משנה את מקומם של הפוגע ושל הנפגע. על־ידי כך מאבדת מרג'ורי את הטיעונים ההגיוניים שלה, מאבדת אהדה. לרגע מתעורר ספק אם בכלל היה כאן נסיון לאונס. למרות מה שהקהל ראה, הוא פתאום לא בטוח מי אשם — עליו לבחור כל הזמן. זה מחזה שעוסק בשאלות ולא בפתרונות. „המסגרת של המחזה היא ריאליסטית. התפאורה של החדר, חקירות. כך אקט התקיפה, אבל ההרגשות היא סוריאליסטית. „הטיפול" שמרג'ורי נתנה לראול היה צריך לחסל אותו מבחינה פיזית. אבל הוא לא מת, הוא נשאר בחיים ומעלה את הדיון לרמה משפטית, מפעיל לחצים פסיכולוגיים. אנחנו מתרוממים מהרמה הכאילו פשוטה ריאליסטית ומרחיבים את העניין מעבר לאירוע עצמו. אני מאמין שהקהל יגיב בקול, אני שואף למעורבות הווקאלית הזאת שלו".

המחזה יוצג החל מ־12.9.

„יצרים" — קרבן מאבד אהדה. בתמונה: עמוס לביא ושרי צוריאל

מקבץ

תיאטרון באר־שבע פולש לתל־אביב

תיאטרון באר־שבע פותח את עונת ההצגות 1986/87 ב„פלישה רבתי" לתל־אביב. במהלך חודש ספטמבר יוצגו מיטב הצגותיו באולם תיאטרון הבימה.

● „המתאבד" מאת ניקולאי ארדמן, בבימויו של מיכה לבינסון בהשתתפות: דני וייזר, ליאת גורן, מרים גבריאלי, הנרי יהב, מרגלית סטנדה, מריק חסמן יועלה לראשונה בתל־אביב בתאריכים 6.9.86 — 9.9.86.

● המחזה „על קולות דעת ומצפון" (ר' יוסכבי) מאת ר' אהרון וולפסון, בבימויה של עדנה שביט יועלה על־ידי תיאטרון ב"ש בשתי גירסות, עברית ואידיש. המחזה מביא את סיפורה של יעטכין. אביה, ר' חנוך, מבקש להשיאה בניגוד לרצונה לחסיד ר' יוסכבי. יעטכין בורחת אל המאהב פון שנפס, המוכר אותה לבית זונות. ומוף הטוב — ארוסיהם של יעטכין והזונה מארקוס, המגלה אותה בבית הזונות, שם גם מתגלה פרצופו האמיתי של ר' יוסכבי.

ההצגה תועלה לראשונה בתל־אביב בתאריכים: 10.9 וב־13־15.9.

משתתפים: איב אוריה כר' יוסכבי, צבי קושניר כר' חנוך (שניהם גילמו לא מכבר תפקידי רבנים, אוריה ב„בית ברח' שינקף" בהבימה וקושניר ב„כולם היו בני" בבית ליסין) עפרון אטקין, עירית טפרסון, יעל עמית, חגית דסברג, יעל ברנפלד ועוד.

● בעקבות ההצלחה לא זכתה ההצגה „ביתה של גולדה", מאת ..., ובבימויו של שמואל הספרי, היא תועלה שוב בתל־אביב בתאריכים 16־18.9 וב־20.9. משתתפים: יוסי יבלונקה, ליאת גורן, יגאל נאור, ענת וקסמן ושחר אטקין.

● בבית התרבות בכפר־סבא תועלה ההצגה „אותו ואת בנוי" מאת י.ד. ברקוביץ, בעיבודו של שמואל הספרי ומיכה לבינסון, בבימויו של מיכה לבינסון בתאריכים: 21.9 25.9.

„חדוד וניה" — „מדן ועד אילת" מבצע משותף של התיאטרון הלאומי „הבימה", אגודת ידידי התיאטרון ואמנות לעם

הצגת „חדוד וניה" מאת צ'כוב, בבימויו של חנן שניר, יוצאת למסע „מדן ועד אילת". „מסע חדוד וניה" יחל בקריית־שמונה ב־6.9 ויסתיים שבועיים לאחר מכן באילת. ערב ערב תופיע ההצגה ביישוב אחר, כשהשחקנים מתגוררים ביישובים ומקיימים מגעים עם תושבי האזור בבתי־ספר ומפעלים.

המבצע, שנערך בשיתוף עם אגודת ידידי הבימה ואמנות לעם, בסיוע בנק הפועלים וקרן דורון לתרבות ורווחה, מסמן את פתיחת חגיגות שנת ה־20 של „אמנות לעם".

ספר שירי „בארץ לא זוכרת"

שירי הצגת הילדים „בארץ לא זוכרת", שנכתבו והולחנו על־ידי המשוררת הארגנטינית מריה אלנה וולש, עומדים לצאת לאור בימים הקרובים בהוצאת „מסדה".

השירים תורגמו על־ידי רינה ליטווין והאיורים הצבעוניים — מעשי ידיה של מיכל לויט. מריה אלנה וולש היא אחת הדמויות המרכזיות בתרבות העכשווית של ארגנטינה. „ומעמד שירי הילדים שלה במדינה זו", אומרת רינה ליטווין „הוא כמעמד שירי הילדים של לוין קיפניס או מרים ילן־שטקליס אצלנו".

התרגום לעברית אפשר לאחר שהמשוררת בגנית לליאן שרז, שהפיקה את ההצגה (עם ליאורה ריבלין) „תפסה את המשוררת שלהולשה", כדבריה. „ממילא אני לא מבינה את התרגום", אמרה, „אז קחו אותם".

קולנוע

קונצ'רטו לשחקן גדול ולילד קטן

„אבא יש רק אחד" רב־חן (החל ממוצ"ש)

מאת משה צימרמן ונירית בן יוסף

ג'ון קאסאבטאס הוא אחד מהיוצרים החשובים בקולנוע האמריקאי, בעשרים וחמש השנים האחרונות. כבמאי הוא נחשב לאחד מאבות הגל החדש בקולנוע האמריקאי, זאת בזכות שורה של סרטים כ„צללים", „פנים", „בעלים", „מיני ומוסקוביץ'", „אשה תחת השפעה", „גלוריה" ו„נחשולי אהבה", בהם הוכיח כי גם בארה"ב ניתן להפיק סרטים בעזרת ידידים ומעט עזרה מחברים טובים. חבריו הטובים הם אשתו, ג'ינה רולנדס, סימור קאסל ואחרים, שהיו שותפיו ליצירת סרטים שהייחוד הגדול שלהם הוא ההתמכרות על האילתור של השחקנים הפועלים בסיטואציות נתונה אותם מכתיב הבמאי, קאסאבטאס.

למימון סרטיו, ולמחייתו עובד קאסאבטאס כשחקן. ככזה הוא נחשב לאחד השחקנים היותר מעניינים בקולנוע האמריקאי. כשבין תפקידיו הגדולים ניתן למנות את השתתפותו בסרטים כגון „הרוצחים", „תינוקה של רוזמרי", „הסערה" ואחרים.

בסרט שלפנינו, הן בשל לישוריו, והן בשל אופיו המינורי של הסרט, מצליח קאסאבטאס להוכיח יכולת וירטואוזית, שגם העובדה שהוא מופיע לצידו של ילד כושי מקסים, אינה מצליחה לגרוע ממנה. הסרט עצמו מספר את סיפור הקשר שנוצר בין מרווין (ג'ון קאסאבטאס), המשחק כאן תפקיד של אלכוהוליסט מובר שפרש מהחיים לאחר מות אשתו והוא מחים להיום, ובין טייג, נער כושי שנותר לבדו בעולם לאחר שאימו מתה וברוב יאושו מתכנן להתאבד. ברגע האחרון הוא פוגש את מרווין, המרגיע אותו ומציע לו לבלות את הלילה בביתו. היחסים בין השניים מתחזקים והופכים ליחסי אב ובן בעלי יחוד וקסם רב. כתוצאה מכך שטייג נופל למשכב, מחליט מרווין לפנות לאביו של טייג. את כתובתו גילה כאשר שקל לאמץ את טייג כבן, בבקשה שיסייע לו להגיש טפול רפואי לילד.

האב שהתכחש לבנו כל השנים, מנסה תחילה להתעלם מפניותיו של מרווין אך נכנע לבסוף לרחשי ליבו, כשהוא שומע שבנו מאושפז בבית החולים. הוא בא לבקרו בבית־החולים ומחליט לנסות לגדל את בנו. מרווין, למרות אהבתו הגדולה לילד, מחליט לסייע לאב, מאחר והוא מכיר כי מקומו של הילד בבית מסודר.

„אבא יש רק אחד" הוא סרט פשוט, לעיתים נוגע ללב ומשעשע, על מפגש בין שני אנשים בודדים, מפגש המאפשר ליוצרי הסרט לומר לנו משהו על האהבה האפשרית בין כושים לבנים, ולשני השחקנים, קאסאבטאס והילד הכושי, להפגין משחק מעולה.

אבא יש רק אחד — ברב־חן, בתל־אביב ממוצ"ש

טלוויזיה

סטיוארט פה, סטיוארט שם

מאת עופר ניר

תקליט חדש לרוד סטיוארט, מספר 17 במניין תקליטי־הסולו שלו (ישנם נוספים, עם להקת „הפנים" ועם להקתו של ג'ף בק). מה שמבטיח שהמדיה לא יתעלמו. אולי מבוגר בשביל להיות כוכב־רוק (בן 41, נתון שי־רשמתו מן הביוגראפיה המעודכנת שלו...). אבל עדיין פופולרי. ביום ראשון, 7/9, הוא יככב בתוכנית „עד פוס", יום קודם לכן, בשבת, 6/9 לאחר חדשות השעה שתיים, יהיה אורח תוכנית רשת גימל „כוכבים".

סטיוארט העדיף שלא לקרוא לתקליטו החדש בשם כלשהו. „רוד סטיוארט" מספיק לרוד סטיוארט. הקהל קונה גם כך. עד עתה, שני להיטים מתוכו — „מגע אהבה" ו„כל פעימה של לבי". שני אלה, יוקרנו במסגרת „עד פוס". שיר נוסף, שספק אם יוקרן, הוא „בחיי", במקור של הביטלס. סטיוארט לא רק ישיר, גם יתראיין ואומרים שזהו ראיון שנון ומשעשע, נראה. אגב, יוקרן גם שיר משותף של ג'ף בק ורוד סטיוארט, „אנשים היכונו", שיר נשמה ודיע במקור.

מוסיקאי אחר מן הדור של סטיוארט ובכן הוא סטיבי וינווד. וינווד יצא גם הוא בתקליט חדש, סיבה טובה לגלי צה"ל להקדיש לו את המרתון שלום ביום שישי, 5/9. וינווד, בן 38, התפרסם בלהקתו של ספנסר דייוויס, באמצע שנות ה־60. הוא היה אז בן 15 בלבד, ספסט מוכשר כשד. אחר־כך המשיך בשתי להקות חשובות — „טראפיק" (עם דייב מייסון וג'ים קפאלדי) ו„אמונה עיוורת" (עם אריק קלפטון וג'ינג'ר בייקר, „הקבוצה"). מאראתון וינווד מכסה קטעים מתקליטים אלה ועוד רבים אחרים.

בעריכת צביה בן־שלום

המלחמה בקמטים: נשק כבד אך קונבנציונאלי

הקיץ נערכו בצרפת — בפאריס ובליאון — קונגרסים בינלאומיים המוקדשים לרפואה אסתטית, ובהם הציגו מומחים מכל העולם את אמצעי הלוחמה האסטרטגיים החדישים במלחמה בקמטים. אין הכוונה לתכשירים קוסמטיים, משחות או „מסכות" — אשרי המאמין „נשק קל" מסוג זה. הרפואה האסתטית מפעילה תותחים כבדים מזה. אם כי עדיין בגבולות הנשק הקונבנציונאלי. בינתיים. יש להניח שגם תור הרדיואקטיביות יגיע...

קולגן שמקורו באדם

עד כה נחשבה הזרקה תת־עורית של קולגן, שמקורו בחי (עגלים, פרים) כאמצעי היעיל ביותר ליישור קמטים. הקולגן, כידוע, הוא המרכיב העיקרי של הרקמה המחברת, האחראי לגמישות העור. משתמשים בו גם בייצור הקרמים, אבל זה, כאמור „נשק קל". הבעיה של קולגן מהחי היא שפעולתו אינה מאריכה ימים והקמטים חוזרים כעבור 3 עד 18 חודשים. הוא גם מעורר אצל אנשים רבים תגובות אלרגיות.

לעומתו — הקולגן, שמקורו באדם אינו גורם לרגישות אלרגית. העור קולט אותו מצויין והשפעתו ארוכת טווח. קולגן זה הופק לראשונה על ידי ביולוג יפאני טרנו מיאטה מהפלצנטה (שיליה) וכל חברה קוסמטית המכבדת את עצמה כבר משלבת אותו בהרכב הקרמים שהיא מייצרת עם חותמת קסם „פלצנטה". בקרמים — הכמות של הקולגן היא מיזערית, להזרקה נדרשות כמויות גדולות יותר וכיוון שהחומר נדיר עדיין, משתמשים בו, בינתיים, רק אצל הפאצייאנטים האלרגים לקולגן מן החי. שנשאר, בשלב זה, האמצעי היעיל והמקובל במלחמה נגד הקמטים.

אלקטרופונקטורה

לפני שנים אחדות החל הדרמטולוג פיליפ סימונין להשתמש בשיטה חדשנית של חיסול קמטים בעזרת מנות זעירות של זרם חשמלי. השיטה הוצגה בקונגרס שנערך בפאריס והכל התרשמו מיעילותה, בפרט לגבי קמטים שכל הטכניקות האחרות מתיאשות מחיסולם. הכוונה לקמטים אנכיים שעל המצח, לקמטים עמוקים סביב לעיניים, בזוויות הפה או על הצוואר. כל אלה נעלמים הודות לזרם חשמלי חלש, המועבר אליהם בעזרת מכשיר דמוי עט נובע. לטיפול בכל שטח הפנים משתמשים במכשיר בעל עשרה מחטים. עשרה טיפולים מביאים לתוצאה משביעת רצון...

בחזרה לסיליקון

הסיליקון נכנס לשימוש ברפואה אסתטית בשנת 1965. סוד גלוי הוא כי ה„חמוקים" (ובפרט שדיים) של ראשל ולש, קבלו את צורתם האלילית בעזרה מסויימת של זריקות סיליקון. שחקניות נוספות נעזרו בו, וגם דוגמניות לא מעטות... סיליקון הוא חומר כימי על בסיס של צורן. השימוש בחומר מזוהם או בכמות מוגזמת (לניפוח שדיים) גרם למחלות וסיבוכים וקרנו של הסיליקון ירדה. בינתיים ממשיכים הדרמטולוגים בארה"ב ליישר קמטים בעזרת סיליקון נקי. ד"ר בארנט מניו־יורק טיפל במשך 20 שנה ב־15 אלף לקוחות ללא כל תופעות לוואי שליליות.

תוצאות טיפולים אלה, שהוצגו בקונגרס בליאון, שכנעו את הרופאים בעדיפות הסיליקון על הקולגן. הטיפול בסיליקון מסלק את הקמטים לתמיד. המגרעת היחידה — אם כי מאד רצינית — של השיטה, היא התלות בזריזות ידו של הרופא המטפל. סיליקון הוא חומר כימי שאי אפשר לסלקו מהגוף. הזרקה שיטחית מדי, או בכמות גדולה מדי, תגרום להיווצרות של בליטות ו„נפיחויות".

דרמאבריזיה

ואת שיטה אלימה, המומלצת רק במקרים של קמטים עמוקים מאד סביב לפה. משמעותה שיוף השכבה העליונה של העור עד לאפידרמיס (השכבה הבסיסית) בעזרת מעין מברשת המורכבת על מכשיר דמוי־מקדח של רופא השיניים, המסתובב במהירות עצומה. הטיפול נעשה, כמובן, בהרדמה (מקומית) וגם כאן הכל תלוי במומחיות הרופא. שיוף עמוק מדי של העור עלול להשאיר צלקות, אבל טיפול מוצלח מסלק לגמרי את הקמטים, אם כי במשך חודשים אחדים נשארת אדמומיות מסויימת. קורה גם שהעור המשופשף הופך בהיר יותר, על כן השיטה אינה מומלצת לבעלי עור כהה.

נפלו פניך? — אפשר להרים

השיטה הוותיקה והפופולרית עדיין היא של מתיחת העור בעזרת ניתוח. מרבית שחקני קולנוע עברו טיפול זה, ונזכיר רק את מרלן דיטריך, אורסולה אנדרס או סופיה לורן, שלא לדבר על אליזבת טיילור שעשתה זאת — מגלים־לשונות־רעות — פעמים אחדות. גם פוליטיקאים לא בוחלים בדרך זו להראות צעירים, מיטראן, למשל... הטיפול מתבצע על ידי „הרמת" פנים: חותכים את העור מאחורי האוזניים, או מעל המצח ומותחים אותו עד שהפנים נעשים חלקים. המנתחים הפלסטיים מבצעים „הרמה" (ליפטינג) כפולה: של העור ושל השרירים התת־עוריים. החידוש האחרון בשיטה הוא במתיחה מהמצח, המשולבת בהרמת החלק התחתון של הפנים והצוואר. עור המצח נתלש משרשי השיער עד לגבות והחזרתו מאפשרת גם הרמת הגבות. בהזדמנות זאת מבצעים שאיבת שומן, המחסלת לחיים שמוטות, סנטר כפול או „בייגלעך" של שומן שלצידי הפה והאף. בעבר נעשה הניתוח בהרדמה מקומית, עכשיו יכול כל פציאנט לבחור את שיטת ההרדמה הרצויה לו.

חוט הזהב

זה משהו חדיש חדיש ומהפכני: שיטת פלא שהומצאה על ידי ד"ר ז'.ס. הצרפתי, מנתח אסתטי ופרופסור מ.ג'ה. הספרדי, מומחה לאקופונקטורה. משמעות השיטה היא חדירה לתוך הקמטים העמוקים (בין הגבות, בין האף לפה, על הצוואר, סביב לפה, סביב לעיניים) בשכבה העליונה של העור מבלי לפגוע בעור וברקמות המחברות. יחד עם זריקה מחדירים לתעלה זעירה של הקמט חוט מיוחד (קאטגוט, משי) שתפקידו להרים את הקמט וליישר את העור. הטיפול הוא עדין, נמשך כרבע שעה והתוצאה נשמרת במשך חודשים אחדים. אחר כך החוטים מתבלים ויש צורך לחזור על הטיפול. פרופסור מ. ד'ה, מומחה לאקופונקטורה, החליט להשאיר בנקודות מסויימות מתחת לעור טיפות של זהב, שנוכחותו בגוף גורמת, בין היתר, להמרצת בלוטות הלימפה ותורמת בזאת לחיזוק הרקמה המחברת ושיפור גמישותה. התוצאה הסופית היא „הזדקפות" של הקמטים. בנוסף לאיזון בין יסודות ה„יין" וה„יאנג", המשפיעים — לדעת כהני האקופונקטורה — על בריאותנו.

בקונגרסים דובר גם על טיפול בקרינה, אבל בשלב זה בהסתייגות מסויימת. המומחים מעדיפים, כאמור, נשק קונבנציונאלי... ואנחנו נמשיך להאמין בקרמים, שאולי ימנעו את החרפת המלחמה...

(פ"ש)

במלחמה בקמטים הנצחון תלוי, בראש וראשונה, בזריזות ידים של הרופא

קטלוג לאמריקנים

היודעים שחברה תל־אביבית בשם „לב — שירותי פרסום" מוציאה לאור קטלוג מכירות למוצרי כחול־לבן המיועד לאמריקנים. או ליתר דיוק — ליהודי ארה"ב? וכבן — יש דבר כזה. המטרה המוצהרת — „לקדם מכירות של מוצרי כחול־לבן בארה"ב". בקטלוג כ־350 פריטים הניתנים לרכישה באמצעות טלפון למשרד המכירות של החברה בניו־יורק. הקטלוג ממליץ על מדליות, תכשיטים, מוצרי עור, כלי נחושת אוריינטליים (או פסבדו־אוריינטליים), משחקי ילדים, קסטות, כתובות אמנותיות (כ־6 דולר), ספרי דת וחוכמה, חנוכיות ותשמישי דת אחרים. כולל הרבה כיפות, תליונים, מזוזות, טליתות, סידורים, שופרים, תנ"ך בכריכה דקורטיבית וגם קצת בגדים, בגדי תינוקות, תכשיטי יופי (של „לורן") ונעליים־סנדלים מגפיים ללא ציון היצרן. לא תאמינו — גם תיקים ומקטורות...

מתכונים למחברת

מפרי הקיץ

נשארו לנו, משבוע שעבר, כמה מירשמים (למחברת) של מעדני שזיפים וחבל לזרוק אוכל טוב. הוספנו להם, איפוא, קצת פירות קיץ אחרים, כל עוד הם בשפע ובזול יחסית.

גלידת מלון דיאטטית

2 ביצים (או 4 חלבונים); 3 כפות סוכר; חצי כפית סוכר וניל; חצי מלון גדול, מעוך.

קולפים את המלון, מוציאים את החרצנים ומועכים אותו. מקציפים את הביצים או את החלבונים וכשהקצף מתחיל להיווצר — מוסיפים את הסוכר, בהדרגה, תוך הקצפה עד שהקצף יציב. מוסיפים לקצף את המלון המעוך ואת הסוכר וניל ומקציפים עוד כ־2 דקות. במקום וניל אפשר להוסיף מעט תמצית רום ו/או גרידת לימון ומיץ לימון. מקפיאים את הרפרפת ל־12 שעות לפחות. בכלים מתאימים ומגישים כמו גלידה. ללא הקפאה – אוכלים אותה קרה...

סלט אפרסק קוריאני

רבע כוס מים; שליש כוס סוכר; 4 אפרסקים קלופים, חצויים ופרוסים לפרוסות דקות; 2 כפות מיץ לימון; מעט שרי ברנדי או ליקר אחר; חצי כפית קינמון; דובדבנים מסוכרים (או טריים) לקישוט.

מערבבים בסיר קטן מחצית כמות מיץ הלימון והקינמון, מרתיחים ומבשלים על אש קטנה 5 דקות עד שנוצר סירופ דליל. מצננים מעט. מערבבים בקערה גדולה את פרוסות האפרסק עם הליקר ויתרת הקינמון ומיץ הלימון. יוצקים על הפירות את הסירופ, מצננים. מגישים מקושט בדובדבנים, אבל אפשר גם בשיברי אגוזים, שביבי שוקולד או גלידה.

אורז בענבים

(מטעמי השף גד פלס)

כוס אורז; 2½ כוסות חלב; ¼ כוס סוכר; קורט מלח; 2 כוסות ענבים (עדיף: סולטנינה) סוכר וניל; גרידת לימון; קצף מ־2 חלבונים.

מבשלים את האורז בחלב עד שיתרכך. מתבלים בסוכר ובמלח. מערבבים היטב ומקררים. מוסיפים את הענבים, את התבלינים ואת הקצף. מערבבים בקלות, מחלקים לצלוחיות ומקשטים בדובדבן, או בסירופ.

מרק ענבים

600־700 גרם ענבים, שחורים גדולים; כף קורנפלור; 4־5 כפות סוכר; גרידת לימון; 3 כוסות מים; שמנת מתוקה; סוכר וניל.

חותכים כל ענב לחצי, במידת האפשר מסלקים את החרצנים. מכסים במים רותחים ומבשלים על אש קטנה דקות אחדות. בינתיים בוללים את הקורנפלור בחצי כוס מים קרים, מוסיפים — תוך בחישה — למרק, מרתיחים פעם אחת. מצננים את המרק ומוסיפים (למרק קר) את הסוכר, סוכר וניל, גרידת לימון ואפשר גם מעט תמצית רום. מרסקים הכל במטחנה או במעבד מזון ומסננים. משפרים את הטעם. בוללים את המרק הקר והמסונן עם שמנת מתוקה. מגישים קר, בספלים, בתוספת שקדים למרק.

מרק שזיפים ויין

600 גרם שזיפים; כוס יין לבן (יבש); 100 גרם סוכר; ציפורן; קינמון; חצי כפית גרידת לימון. לבצקיות: 80 גרם קמח; 3 ביצים; מלח.

רוחצים את השזיפים, מגלענים, שמים בסיר עם חצי ליטר מים ומרתיחים. כשהם רכים (אחרי בישול של 5־15 דקות, לפי הזן) מרסקים בבלנדר או מעבד מזון ומסננים במסננת רשת. מוסיפים סוכר, גרידת לימון ותבלינים. מוסיפים את היין ועוד חצי ליטר מים ומרתיחים פעם אחת. מצננים. בינתיים מכינים בצקיות: מערבבים את הקמח עם החלמונים, מוסיפים קצף של החלבונים, קמצוץ מלח ומערבבים בעדינות. מרתיחים מים בסיר שטוח וגדול ושמים, בעזרת כף, את הבצקיות לתוך המים הרותחים. כאשר יצופו (כעבור דקה, בערך) שולים ושמים במסננת. מגישים לתוך המרק.

הפתעת שזיפים

(מתפריט מלון הילטון ת"א) —

12 שזיפים אדומים, חצויים, מגולענים (נוח להשתמש בשגיב); 180 גרם מקפא שזיפים (גלידה, שרבט); עלי נענע לעיטור. באין גלידת שזיפים ניתן לערבב שרבט לימון ומחית שזיפים.

חוצים את השזיפים ומסדרים להם בסיס ישר. מאדים בסירופ רותח של סוכר ומים כדקה. מצננים ומניחים על צלחת הגשה (2 חצאים לכל מנה). ממלאים לחלל השזיפים את המקפא ומעטרים בעלי נענע.

גלידת שזיפים

2 כוסות רסק שזיפים; 3 ביצים; כוס סוכר.

מכינים רסק: בוחרים בפירות בשלים, שוטפים היטב ומסירים פגמים. שמים בסיר, מכסים במים (רק כדי לכסותם), מרתיחים ומבשלים על אש קטנה כרבע שעה, עד שהפרי מתרכך. מסננים, ומועכים את הפירות, או מעבירים דרך מסננת רשת. מקציפים את חלבוני הביצים עם חצי כוס סוכר. מוסיפים את החלמונים. 2 כוסות רסק ועוד חצי כוס סוכר (או — לפי הטעם) מערבבים בעדינות. מכניסים לתבניות ומקפיאים.

במקום ביצים אפשר להשתמש בקצפת משמנת מתוקה ביחס של 1 כוס רסק פרי ו־1 או 2 כוסות שמנת, ממתיקים בחצי כוס סוכר דק.

אכול ושלם לפי שיקולך

מצלצל מוזר אך גם זאת דרך לפרסומת. הרעיון לא ישראלי אלא נולד אי שם בעולם, כיוון, באנגליה אפילו בארצות הברית השתמשו בדרך המיוחדת לשם פירסום מסעדה. במסעדה שכמה פעמים כבר שינתה את שמה, וכמובן גם את בעליה והיום נקראת: פאב הרציף. מנהלי המקום הם שני בחורים בעלי יוזמה והעזה, אבנר עוזרי ויעקב ברוש. הפאב שוכן ליד „נמל תל־אביב ברחוב יורדי הסירה. המיקום די רומנטי ונעים לשבת בפנים. מתיישבים, ואז באה בחורה חמודה מגישה תפריט מגוון למדי, אך בצד השמאלי בטור שבו בדרך כלל נקובים המחירים, לא מודפס כלום. ריק כאילו שהצנזורה מחקה. כשנשאלים: כמה זה יעלה? הבחורה מחייכת ועונה: תאכלו, ובסוף תשלמו לפי רצונכם ושיקול דעתכם. אכן — זה מוזר אבל פועל. התחלנו לעיין בתפריט והזמנו מנה ראשונה: סלט הרציף. טוב שהזמנו רק מנה אחת כי שנינו, בקושי יכולנו לגמור אותה. הביאו לנו גם סלסלה מלאה לחם שחור וחם וצלוחית של חמאה מקוצפת עם פטרוסיליה ושום. הסלט היה מעולה. החסה טריה והעלים פריכים, לב ארטישוק, מלפפון ירוק ועגבניות, מעט אספרגוס והרבה גבינה צהובה. בקנקן קטן רוטב טוב. בקושי גמרנו את המנה. אני שתיתי בירה מן החבית, טובה. לא קרה מדי ושכבה דקה של קצף. בקשנו גם מים קרים וקיבלנו קנקן מלא. למנה העיקרית הזמנו: מגש קבב וקיבלנו צלחת מאורכת ובה על מצע של מלפפונים וחסה, היו מונחים ארבע קבבים גדולים, עסיסיים ומאוד טעימים. המנה השנייה היתה ספייר־ריבס וגם הם הוגשו מעל צלחת מאורכת פרוסים למנות קטנות. טעמם חמוץ־מתוק, מעולה. בקושי, באמת בקושי גמרנו את מנות הבשר ואת המנה האחרונה: קרם קארמל. רק יכולנו לטעום. למרות שטעמו היה מעולה.

גמרנו לאכול והתחלנו לחשב את הארוחה והגענו לפירוט הבא: סלט־8.00 ש'; לחם־2.00 ש'; מנות הבשר — כל אחת־12.00 ש'; בירה־3.00 ש'; סיכום: 37.00 ש'. הגיעה המלצרית וביקשנו שהיא תרשום את המחירים לפי מחירון המסעדה הנהוג בשעות הערב. והנה מחיר המסעדה: סלט־8.00 ש'; קבב־10.00 ש'; ספייר־ריבס־20.00 ש'; לחם וחמאה־2.50 ובירה־3.00 ש'; סיכום: 43.50 ש'. הבדל קטן אך כיוון שארוחה בערב כוללת אווירה ותוכנית אמנותית שילמנו לפי החשבון שלנו, כלומר: 37.00 פלוס תשר למלצרית האדיבה.

ביקשנו לשוחח עם אחד מבעלי הפאב, אבנר עוזרי, והוא סיפר לנו: „רק התחלנו במבצע המיוחד הזה והממוצע הוא שהסועדים משלמים כ־50 אחוז נמוך מאשר המחיר האמיתי. יכול להיות שלא יודעים, יכול להיות שעוברים עלינו, אך אנחנו מוכנים לסיכון הזה. העיקר, שיבואו ויכירו את הפאב ואת האוכל שלנו. הטבח שלנו שרגא גרוס מבשל מאכלי כל העמים: יווני, בולגרי הרבה צרפתי, איטלקי וכמובן גם ישראלי. גם המשקאות, הן הקלים והן החריפים — משולמים לפי בחירת הסועד. בערב — התמונה שונה. המחירים נקובים, אך לא גבוהים במיוחד. כל ערב מופיע אמן אחר בשירה, כגון: בימי שני מופיע הזמר גבי ברלין ושר שירי־ארץ ישראל. בימי רביעי וחמישי — שירה בציבור עם יוסף דרום, וערב שישי ומוצאי שבת — דודו זר בשירה ונגינה.

האוכל אינו כשר, אבל האווירה בפאב, לפי דעתי, מאוד כשרה ויש רק לקוות שהאוכל יישאר טעים כמו בהתחלת המבצע.

חיה יוסף

בסופו של חשבון הכל מתאזן: מימין: יעקב ברוש ואבנר עוזרי, בעלי „פאב הרציף"

תן טרמפ לחייל

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי

באר־שבע

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון שמעונים הופקדה תכנית הנקראת מס' 347/03/1 — שכונה 25 רהט ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות התכנית:
קביעת יעודי הקרקע בשטח התכנית, קביעת הוראות בניה וחלוקת מגרשים.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 3.673 דונם. גוש: 48 ב.ש. שכונה 25 מגרשים א.ב.ר. — רהט.
כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל וכאי על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה. התנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקות בליווי תצהיר המאמת. את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו,
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי

באר שבע

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז דרום, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה באר־שבע — הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס. 50 מתכנית מתאר 102/02/5 — שכונה ב. ביחד עם התשריט המצורף אליו
עיקרי הוראות השינוי: א. חלוקת השטח הכלול בה למגרשים. ב. שינוי השטח של אזור ספורט עירוני למרכז ספורט תושש במגרש מס. 1, להכיל ספורט עירוני במגרש מס. 2, לשטח תכנון בעתיד במגרש 4, (מגרש, ישאר ביעוד הצבורי). ג. הנחיות בניה בכל המגרשים. ואלו הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית. שטח התכנית: 171.8 דונם גרשים: 1.2/38057 (חלק), 1.3/38021 (חלק), 2.1/38020 (חלק) שכונה כ' ליד האיצטדיון העירוני.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע ע"י שינוי התכנית וכן כל הזכאי עפ"י סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
התנגדות תוגש בכתב, בפרוט ותוספות, בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן נסמכת ההתנגדות.

שלום דנינו, יו"ר הועדה
המחוזית לתכנון ולבנית מחוז הדרום

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס, בגוש 6210 חלקה 155 ברח' אחימאיר מס' 10, דהיינו: הקלה 6% משטח החלקה ו־10% בק.ב. במרווחים צדדיים, בגוש 6210 חלקה 68 ברח' רגבה מס' 21, דהיינו: הקלה 6% משטח החלקה ו־10% בק.ב. צדדיים.
כל המעוניין הרואה את עצמו נפגע על־ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית — ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה — רמת־גן

חוק התכנון והבנית תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי

באר־שבע

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק תכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 113/03/5 שינוי מס. 27 לתכנית מפורטת שכונה ה'.
עיקרי הוראות התכנית: א. שינוי יעוד משטח ציבורי פתוח לשטח מסחרי. ב. הנחיות בניה לשטח מסחרי.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 0.557 דונם גוש: 38081 חלקה 50 שכונה ה' פארק גדולי ישראל.
אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס. 3334 מיום 13.5.86 עמוד 2073. השינוי האמור שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הועקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה באר־שבע וכל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. התנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו, יו"ר
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

מרחב תכנון מקומי
"עירון" וואדי עארה

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התיכנון והבניה תשכ"ה כי הוגשה בקשה מספר א/84/66 על ידי עאטף זקי מוסטפה מחאג'נה גוש 20344 חלקה 70 שבאישורה יש משום הקלה לעניין:

1. בניה לפי קוו בניין קרמי קיים.
2. בניה בקוו בניין צדדי 2.20 מטר במקום 3.0 מטר עם קיר אטום.

התנגדויות מנומקות בכתב אפשר להגיש לוועדה המקומית לתיכנון ובניה "עירון כפר עארה" תוך 14 יום מפירסום הודעה זו.

נ. מסארוה, יו"ר הוועדה

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה של
נהריה

הודעה על פי סעיף 149 (2)(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2)(1) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה ב־אחוזי בניה, דהיינו סגירת קומת קרקע בניצול של 15.7% בניה. הסגירה המוצעת היא מתחת לבניה הקיימת שעל חלקה 276 בגוש 18209, רחוב ארלוזורוב 20, נהריה.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית בעיריית נהריה.
לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבט
יו"ר הועדה (משנה) המקומית
לתכנון ולבניה — נהריה

חוק התכנון והבניה התשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי "הדרים", הוד־השרון

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכניות מפורטות ומתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה "הדרים" הופקדו שינוי תכניות הבאות:
1. שינוי תכנית מפורטת מס' הר/13/529/א/1 ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות השינוי: התאמה לחה שקיים.
אלה השטחים הכלולים בשינוי התכנית: — גוש 6412 חלקות 44–70, 72, 76–78, 119, 154, 155, 209, 211, 227–229, 210, 297–300, 306–308.
רח' השרון, דרך מגריאל, הזורים, האשל, אתבה.
2. שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הר/180/ה/6 ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות השינוי: בנית דירות גג בקומת קרקע באזור מגורים ב' ומגורים ב' בגוש השרון.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: כל מרחב שיפוטו הועדה המקומית הדרי השרון.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פירוט ונמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה - מחוז המרכז
התאריך: 21.8.1986

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.00 עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.02 שעת כושר. 08.15 קשת וענן — וראשי חדשיכם. 08.40 כלי סודות. 09.00 ארץ מולדת — בפתח תקופה. 09.20 מדעי הטבע (חטה"ב) — 1. מהו חלל 2. האדם והחום. 10.00 שעת כושר. 10.10 אנגלית ה'. 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום 11.00 אנגלית ו' 11.30 אנגלית ח'. 12.00 מדעי הטבע (על יסודי) — מזכוכית מגדלת למיקרוסקופ אלקטרוני. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 היסטוריה עליסודי — העשרה אחונה — תור הזהב 13.30 ספרות — עץ הדובדבן השבור. 14.00 עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.15 הישרדות — אורחות חייהם של התנינים. 14.40 לורל והרדי. 15.00 טאו טאו — הרפתקאות שני רגיונים — צלון השועל הקטן רצה לנדוד ולראות את העולם. אמא מגרה ספרה לו סיפור על שני רגיונים שחיו באגם ונדדו לים הגדול אך נוכחו לדעת שאין הוא מתאים להם וחזרו לביתם ולחבריהם. 15.25 רחוב סומסום — הנעליים של אבנר — היום תוכלו לראות איך נפתרות כל מיני בעיות עם נעליים. ולמי שמעוניין: איך מספרים בריחה. 16.00 זהרורות. 17.00 ערב חדש — מנחה: גדעון רייכר. 17.30 מופע — "זוהי דמוקרטיה", של להקת צופי תל־אביב — יפו. המופע עוסק באחד הנושאים הבוערים ביותר בחברה הישראלית כיום: השמירה על הדמוקרטיה והמלחמה בגזענות ובחוסר הסובלנות בחברה. 18.00 "אני, אמי והשכן ממול" — סדרה קומית שם הפרק: "מסיבת הפינלמות". 18.25 "פסוקו של מקום" — מבט אל עזה. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 תכנית חדשה "מגזין טלוויזיה" (ערבית). 19.00 "מפגש" — תכנית דיון שבועית בעניני השעה (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 ספורט — משחק השבוע. 20.45 לקראת שידור. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 "תורשה אכזרית" — סרט תעודה בהפקת הבי.בי.סי. המחלה התורשתית סיסטיק פיברוזיס היא מחלה חשוכת מרפא. אפשרויות הטיפול בה — בשלב מחקרי, אך עדיין אין הן בשלב של הצלת חיים. ההסתברות של העברתה לצאצאים היא 1 ל־4. מחלה תורשתית אחרת העשויה להיות קטלנית היא האנמיה התרמשית. סרט תעודה זה מטפל בשאלות הקשות הקשורות לנושא באמצעות שני זוגות הורים, אשר להם ילדים הנגועים במחלות תורשתיות אלה. 22.20 "כתוב בעיתון" — תכנית שבועית שענייה ביקורת העיתונים בישראל. מגיש: מאיר שלו. 22.35 "חלל" — סדרת דרמה הפרק החמישי: סיום מלחמת העולם השנייה. פני הרדסטי חברתו של ג'ון פוס מתחילה לעבוד עם גראנט, שכבר לא מכבר לסנטור. אלינור אשתו של גראנט, חוששת מן היחסים העלולים להתפתח בין השניים. כמו כן היא מתקשה להסתגל לתפקיד אשת הסנטור ומחפשת מפלט בשתייה. 23.20 פסוקו של יום. חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

02.05 "צלילי נוקר" 07.07 "בוקר טוב". 07.30 "שחרית מוסיקלית". 09.30 "קונצרט בוקר". 11.57 "מגישים שיר" 12.05 "מאוצר הרטיות" — אדגר קראפי — עוגב באך 2 מבואות כוראליים פסקליה ופוגה בדו מינור טוקטה ופוגה בפה מג'ור טריו סונטה בדו מג'ור. 13.00 "קונצרט צהריים". 15.05 "מפגשים מוסיקליים" 16.00 "אתנחתא" בשידור חוזר (20.3.86) ... 17.30 "קונצרט מנחה". 20.05 "ערב טוב" — בויסו סימפוניה מס. 7 ... 20.27 "עונות השנה" ... 20.30 "מגישים שיר" ... "מאולמי הקונצרטים בעולם". 21.30 אנתולוגית קטנה לשירה מן השירה האנגלית בת זמננו ... 21.38 ת.נ.ח. הסיום ... 23.00 "דור הזהב" ... מתוך האופרה "הספר מסביליה".

רשת א'

07.30 "היו שירים" — פזמונים ישנים ... 08.05 "תנוה" — עם בני הגיל ... 08.50 "השיר לא תם" — שירים עבריים 09.30 "מפגש" — מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי 10.30 "רדיו קל" — תכנית יומית בעברית קלה 11.05 רגע של עברית. 11.10 השידור היומי לבתיה"ס "ידעתי ספרי" העפעם: "בני היורה" 11.30 "השכלה ידעה לכל" "על ספרות ילדים" "ספרות ילדים בבבליותרפיה" 12.05 "ליבי במזרח" — מבחר שירים מזרחיים אתנטיים. 14.00 "לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכנית לילדים א) "הדברים והטובים" — שעשועונים ופינות המעלה לילדים ב) "אלה תולדות "מילי" קריאה בהמשכים 14.45 לילדים הגדולים "התל השקל" — ולקוט כליבו 15.25 ...

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה" 08.05 "סעו לשלום" 09.05 "ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי 10.05 "כל צבעי הרשת" — מגזין יומי 12.10 "גל פתוח" — חדשות ופזמונים 13.00 "בחצי היום" — חדשות ופזמונים 14.05 "יש עניין" — עם גבי גזית 15.05 "רגעי קסם" 16.05 "שירים ושעורים" — בעריכת יעל בן־יהודה 17.10 "יומן כלכלה". 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה 18.05 שירים עבריים 18.45 היום בספורט 19.00 "היום הזה" 19.35 שירים עבריים 20.05 "שורשים" — שבועון לעניני פולקלור ועדות 22.05 "צמוקים ושקדים" — מבחר שירים ביידיש — שירי מרוכי גבירטיג בתרגום עברי 23.05 "בינינו לבין עצמנו" — שיחות עם מאזינים בשידור חי מנחה: רעיה גניאל.

גלי צה"ל

06.30 "מוקדים ע"י" — החדשות הראשונות של היום. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 "אלה בוקר" — עם אלי ישראלי. 10.05 "הפסקת 10" — עם מיכל ניב. 11.05 "בכון לעכשיו" — עם דן שילון. 13.05 להיט לתיאבון — פזמונים ישראליים כרצף. 14.05 "רז רה מי" — עם רוני לנץ ודני קרפל. 15.05 "מגישה יומית" — עם אורלי יניב. 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.54 "באפן מילולי" — פינתו של אבשלום קור. 17.00 "ערב טוב ישראל" — עם דן שילון ויעל דן. 19.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל גרושקו. 18.40 משירי הלהקות הצבאיות. 18.55 הודעות לחיילים. 19.05 פזמונים לכולכם. 20.05 "מוסיקה נטו" — רוק מתקדם קלאסי 21.0 מבט לחדשות 21.30 "לילה לא שקט" — פזמונים עבריים. 22.05 על הרכש ועל הכיסאק — שירים שחובר'ה אוהבים. 23.55 "שיחת חצות" — עם גיורא רוון, סמנכ"ל הוצאת עם עובד. 00.05 ציפורי לילה — עם ענת דולב 03.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 מצלילי בוקר — לשירים עבריים.

רשת ג'

06.11 "בחזרה לאושר" — להיטים ותיקים 07.07 "שיר כבוקר בבוקר" — שירים ופזמונים ישראליים 09.05 "מה, כבר תשעה" — עם אבי אתגר 10.05 "דברים טובים" — עם שמירה אימבר 11.05 "שעה תמימה" — עם מלאכי חוקיה 12.05 "שבעים מי יודע" 13.05 "רק ביומי חול" — עם מנחם פרי

הארץ ש.ה. 30. 15 "קתדרא" — במת רדיו — פרופ' קלמן בנימיני — "סובלנות פוליטית" 15.53 "ספר חדש" — סקירה 16.05 "צומת המזרח־התיכון" 17.12 "מגישים שיר" 17.20 "האוניברסיטה הפתוחה" — צרפתית למתקדמים 18.06 "מנחת ערב" — משדר יומי להווי דתי ומסורת 18.50 פרקי היום בתנ"ך 19.05 "שעור בתניא" 19.30 שידורים לעולים. 22.05 "לכל אדם כוכב" — עם האסטרולוג אילן סקר.

14.05 "מזמן חוזר" 15.05 "חדש, חדיש ומחודש" — עם שוש עטרי 18.05 הצגה יומית 18.06 "קול־בר" — שבועון פופ 20.05 "לי ולך" — שיר וברכה 21.05 "מופע רוק" — עם דליה כהן 23.05 "הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: הטרמפיסט	9.40 ,7.10 ,5
אורלי: רכבת אל החופש	9.30 ,7.15 ,5
בית לסין: אבודים באמריקה	23.15
בן־יהודה: אהבה בשחקים	9.30 ,7.15 ,5
גת: הצבע ארגמן	9 ,6 ,3
גורדון: מקרוני	7.45 ,9.54
דקל: הרומן של. מרסי	
דרייב אין:	
השגעון הגדול	08.00
חתיך חתיך	10.00
סקס	12.00
הוד: תעלול קטלני	9.30 ,7.30 ,5
מוזיאון תל־אביב: "שואה"	
לימור חדש: עוצמה	9.30 ,7.15
פאר: שתי אצבעות מצידון	9.30 ,7.30
סינמה 1: זהירות, הבית מתפרק	9.30 ,7.30 ,5
סינמה 2: השגעון הגדול	9.30 ,7.30 ,5
פאריס: ספינאל טאפ	23.30
רב־חן:	
חן 1: היחפן מבוורלי הילס	7.45 ,5.35 ,3.25
חן 2: שגעון של לילה	9.50 ,7.45 ,5.30
חן 3: בי"ס לשוטרים מתקדמים	9.50 ,7.50 ,5.55
חן 4: מרגלים כאלה	10 ,7.55 ,6
חן 5: חופשה מטורפת באירופה	9.50 ,7.50 ,5 ,2 ,11
שחף: זכרונות מאפריקה	9.15 ,5.45
תל־אביב: תקלה מופלאה	
תכלת: החברים של אלכס	9.30 ,7.15 ,4.30
צוותא: ילדי המדרגות	8.00

רמת־גן

ארמון: כחום הגוף	9.30 ,7.30 ,5
לילי: תקלה מופלאה	9.30 ,7.15
ארמון: היחפן מבוורלי הילס	9.30 ,7.15 ,5
רב־גן:	
גן 1: צבע ארגמן	9 ,6
גן 2: בר 51	9.50 ,7.30
גן 3: סיפורה של אננס	9.50 ,7.30
גן 4: שגעון של לילה	9.45
חופשה מטורפת באירופה	7.30 ,5

ירושלים

אדיסון: תעלול קטלני	9.30 ,7.30 ,4.30
אורנע: פנדנג	9.30 ,7.30 ,4.30

בית אגרון:
מנטרי פיטון ותנגים בהוליווד 18.00
השור הזועם 19.30
שורת המקהלה 22.00

ראסטי ג'ימס
בנייני האומה: זכרונות מאפריקה 9 ,6.15
כפיר: יפה בוורוד 9.30 ,7.15 ,4.30
אורגיל: היחפן מבוורלי הילס 9.30 ,7.00 ,5
מיטשל: תקלה מופלאה 9.30 ,7.10 ,4.30
סמדר: יומנו של צב 9.15 ,7.00
הבירה: שתי אצבעות מצידון 9.30 ,7.00 ,4.30

חיפה
ארמון: טרמפיסט 9.30 ,7.15 ,4.30
אורה: עוצמה 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: קרטה קיד 9.15 ,7 ,4.30
עצמון: תעלול קטלני 9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: היחפן מבוורלי הילס 9.15 ,7.00 ,4.30
קרן אור המחודש: שואה 6.1
רון: יפה בוורוד 9.30 ,7.00 ,4.30
אמפי: 3 רוקדים ותינוק 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: שגעון של לילה 9.15 ,7 ,4.30

נתניה
שרון: הצבע ארגמן 9 ,6
סטודיו: אור חצות 9.15 ,7 ,5

חולון
סביון: זהירות הבית מתפרק 9.30 ,7.30 ,5
מגדלור: היחפן מבוורלי הילס 9.30 ,7.30
ארמון: אהבות משתנות 9.30 ,7.30

בת־ים
עצמאות: זכרונות מאפריקה 9 ,6

הרצליה
תיפל: אגם הנרבורים 8.00
רכבת אל החופש 9.30 ,7.30
מלון דניאל: השוטר מגנב מטור 9.30 ,7.15

באר־שבע
חן: רכבת אל החופש 9.15 ,7.15 ,4.30

עכו
אודיטוריום: שנת הדרקון 9.30 ,7.30

צוותא
לתרבות מתקדמת

יום ה' 4.9 בשעה 21.00
"ספירה לאחור"
(מרזתו של יהושע סובול)
בשעה 22.45
ג'אז בצוותא

שרותים ● עזרה ● התחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
בת־ים — בלפור 45
חולון
אהרון־חופיין 52
ירושלים
אשר — מ. מסחרי, קרית־יובל
נתניה
קרנואל — מ. מסחרי, קרית נורדאו
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר
רמת־גן
חן — ז'בוטינסקי 99
תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7
חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 33

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה, — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש וולפסון, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית, ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ — כירורגיה, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.
שערי צדק — פנימית, נשים
ביקור חולים — ילדים

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' ב' 08.00–20.00, בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03־433600, 03־433600.
"יד ביד" — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 04־229488 (11.00–20.00)
נהריה — 04־920014 (11.00–20.00)
קו פתוח להורים במצוקה, בימי ב'-ה' - טל. 222732.
"קו פתוח" — אוזן קשבת לילדים ובני־נוער (24 שעות) 03־221680

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד החסתדרות לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות 21.00–23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות 24.00–18.00, בשבתות ובחגים בין השעות 15.00–21.00.
...

מוקד עזרה ראשונה לשיניים
...

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לדיענה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'–ה' בשעות 17.00–21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 03־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־361111
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־36316

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101 ...

רכבות

שני מועמדים זרים לאימון נבחרת ישראל

מאמן נבחרת פולין מועמד לאמן בישראל

● כדורגל

מאת ראובן חנניה

הוועדה המיוחדת לבחירת המאמן הלאומי הציגה אתמול, בתום הישיבה השבועית, את שני המאמנים הזרים, יוגוסלבי ופולני, המועמדים מטעמה לאמן את נבחרת ישראל בכדורגל.
השניים הם: מחוץ מלינקו, בעבר מאמן הכוכב־האדום בלגראד, והפולני אנטוני פיחוצ'ניק, מאמן נבחרת פולין במונדיאל במקסיקו.
שני המאמנים, שיגיעו תוך השבועיים הקרובים לישראל, יצטרכו להמציא אישורי־עבודה מהתאחדויות הכדורגל בארצותיהם כדי לאמן בארץ.
אם ייכשל המו"מ עם השניים תמליץ הוועדה על מאמן ישראלי.

לאחר שנעלב וסירב להתלבש בגביע־ליליאן

צדוק מלכה הושעה ממכבי חיפה — יוכנס לרשימת ההעברות

מאת יוסף גלזר

צדוק מלכה, חלוץ מכבי חיפה, הושעה מכל פעילות מקבוצתו לאחר שסירב שלשום להתלבש ולעלות במשחק גביע־ליליאן נגד בית"ר ירושלים.
כאשר הבחין מלכה כי אינו נכלל בין 11 הפותחים וכי הצעיר עופר מזרחי הועדף על פניו, פשט את מדי הקבוצה ועלה ליציע.
חבר ההנהלה, עו"ד דני שירן, מיהר להודיע לו על השעייתו. נראה כי יוצב ברשימת ההעברות ויימכר, לפחות ומנית, מקבוצתו.

מכבי פ"ת — חכח ר"ג 1:3

מאת יוסף חכם

במשחק־אימון, שהיה אתמול במתח־תקוה, גברה קבוצת מכבי פ"ת על הכח־מכבי רמת־גן מהליגה הארצית — 1:3.
שחקני מכבי פ"ת, עם מאמנם החדש ליאון קונסטנטינובסקי, גילו יכולת סבירה. לשורות הקבוצה שבו לשחק השוער משה מרכוס והמגן גדי מכנס.
את השערים למכבי פ"ת כבשו: אבי גולדן (2) ודורון רבינוביץ, את השער להכח כבש אלי גרידיש.

השרים נבון ונסים סיכמו אתמול:

3 מיליון דולאר סיוע לאגודות ממועצת ההימורים

בגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, ושר האוצר, משה נסים, אישרו סיוע מיוחד לאגודות הספורט, מתקציב המועצה להימורים, כדי למנוע את התמוטטותן בגלל חובות מצטברים.
החלטת השרים נתקבלה בדיון שהתקיים בלשכת שר האוצר, ביוזמת השר נבון.
בדיון נמסר, כי קבוצות הכדורגל והכדורסל בישראל צברו חובות המוערכים בין 8 ל־12 מיליון דולאר, והיה קיים חשש שאם לא יימצא הסדר שיכלום את המשך הצטברות החובות, והדרדרות מצבן התקציבי החמור של הקבוצות, עלול ענף הספורט כולו להתמוטט.
השר נבון תמך בדיון בחיפוש דרכים לסייע לקבוצות לפני שיהיה מאוחר מדי. השרים נבון ונסים סיכמו, כי הסיוע יינתן כולו מתקציבי המועצה להימורים, ולא מתקציב המדינה.
השרים החליטו כי העזרה תינתן לאגודות באמצעות מרכזי הספורט ע"י הלוואה עומדת, וזאת לאחר אישור ועדת הכספים של הכנסת. המרכזים יקבלו מהמועצה שלושה מיליון דולר במסגרת הסדר זה. (עשית)

● כדורסל

הפועל ר"ג והפועל ראשל"צ העפילו לגמר

מאת יוסף חכם

קבוצות הכדורסל של הפועל רמת־גן והפועל ראשון־לציון העפילו אמש לגמר טורניר אליפות הפועל לקבוצות הליגה הלאומית.
בהיכל־הספורט העירוני ברחובות ניצחה קבוצת הפועל רמת־גן את קבוצת הפועל רחובות — 13:21, לאחר 6:12 במחצית. כתבנו תמיר: חופי מרוות שאת השערים לרמת־גן כבשו: סומך 4; פרוכטר 3; אלשטיינוס 3; גרא 2; אריאלי 2; צלוטין 2; זינגר 2; ורמנסקי 1; ליס 1 ושאול 1. לרחובות: גמליאל 5; הורוביץ 2; כהן 1; זלצר 1; סיקורצסקי 1; אדרי 1; רון 1 ואורלר 1. שפטו זינגר וכוקר.
בהיכל הספורט בראשון־לציון גברה קבוצת הפועל ראשון־לציון על הפועל נווה־ים — 21:30, לאחר 8:14 במחצית. כתבנו יאיר בינון מציין שזו קושניר, הרמת־גני לשעבר, המבקש לעבור להפועל ראשל"צ, גילה יכולת טובה. שערים לראשל"צ: דיין 11; קושניר 7; ועולי 5; הרד 4; גלזר 1; ליאור כך־הוש 1 וחולון 1. לנווה־ים הרבון 8; כס 4; זיפרס 4; אלון כהן 3 ואמיר 1 וגילי 1. שפטו שרה ווילברצווייג.

מכבי ראשל"צ — סחר לגרמניה

מאת יוסף חכם

אלופת ישראל בכדוריד, קבוצת מכבי ראשון־לציון, תצא מחר למחנה־אימונים במערב־גרמניה, לקראת העונה הבאה, שתחל בחודש הבא.
האלופה הישראלית תשתתף בטורניר במינכן, שבו ישתתפו מחזיקת הגביע הגרמני, שוביגג, ואלופת אוסטריה, קלגנפורט.
לפני הטורניר תקיים מכבי ראשון־לציון ארבעה משחקים עם קבוצות גרמניות, ביניהן קבוצתו של הכוכב הארה ווגדרליה, קבוצת מילברסהופן. שעלתה רק העונה לליגה. וגודליך שיחק בעבר בקבוצה הספרדית ברצלונה. עמה ביקר בישראל.
למכבי ראשון־לציון הצטרף שחקן־החיזוק החדש: דוד עמר, שעבר ממכבי קרית־מוצקין.

● הליגה האנגלית

לסטר ניצחה את ליברפול 1:2

הפתעת במשחקי השלמה בליגה האנגלית בכדורגל אמש: לסטר גברה על האלופה ומחזיקת הגביע, ליברפול — 1:2.
תוצאות נוספות: אסטון־וילה — לוטון־טאון 1:12; מנצ'סטר־סיטי — נוריץ' 2:12; קווינס־פארק־ריינג'רס — ניוקאסל 0:12.
● תוצאות שלשום בליגה האנגלית: וימבלדון—צ'רלטון 0:1 (את שער הנצחון הבקיע דניס ויס, בן ה־19, ברקה ה־87); סאות'המפטון—טוטנהאם 0:2, נוטינגהאם—ווסטהאם 1:2, אברטון—אוקספורד 1:3, ארסנל—שפילד־וונסדיי 2:0, צ'לסי—קובנטרי 0:0.
● תוצאות שלשום בליגה הגרמנית: לברקוזן—לך 1:4 (בקלף: דור פינגטר לא שיחק) המבורג—איינטרכט פרנקפורט 0:2, ורדר ברמן—מנשנגלדבאך 1:2; שאלקה—אורדינגן 1:2 דיסלדורף—הומבורג 0:2.

מורנה סוריא

חלוץ נבחרת אורוגוואי וקבוצת סמפדוריה מנטבידיאו, פרננדו מורנה, בן ה־34, הודיע בפרישתו מפעילות אורוגוואי. על פרישתו מפעילות בעוד המושא הדשים.
מורנה, שהופיע במונדיאל במקסיקו, שיחק בקריירה שלו בקבוצות זרות, כמו הספרדיות ראיו, ואייקאנו ווואלנסיה ובוקה־ג'וניורס הארגנטינית.

שוער בית"ר ירושלים, יוסי מזרחי, מזנק לרגלי חלוץ מכבי חיפה... עופר מזרחי (תצלום אריה קנפר)

שני המאמנים המפסידים בגביע־ליליאן לא מתרגשים:

שוייצר: העיקר הליגה
קשטן: חסר עדיין כושר

מאת יצחק ויסמוף

האלופה, הפועל ת"א, ומחזיקת הגביע, בית"ר ירושלים, ירדו ביום שלישי מאוכזבות מכר־הדשא באיצטדיון רמת־גן, לאחר שנוצחו בפתיחת משחקי גביע־ליליאן. הפועל ת"א נוצחה 3:1 ע"י מכבי ת"א, בעוד שבית"ר ירושלים הפסידה 2:0 למכבי חיפה.
מאמני שתי הקבוצות, דוד שוייצר (הפועל ת"א) ודרור קשטן (בית"ר ירושלים), לא התרגשו במיוחד אחרי ההפסדים.

בעיית מורחקים

— שוייצר אתה מאוכזב?
● שוייצר: בתחילת העונה איני מופתע משום דבר. במשחק נגד מכבי ת"א נסיתי מספר תיפקודים חדשים בעקבות הרחקות של שחקני הקבוצה והמסקנות שלי ברורות. אני צריך להיות מציאותי.
— כיצד אתה מתכוון להתגבר על בעיית המורחקים?
● שוייצר: יוסי זאנה יחמיץ משחק ליגה אחד. ושני משחקים בגביע־הטוטו. אלי כהן מהווה בעייה. הוא יחמיץ מספר רב של משחקים. נסיתי את מוסטרל, זגורי והרמה בתפקידים של זאנה ואלי כהן, אך המשחק שלשום אינו יכול להוות קנה מידה. זה היה משחק שצריך לנצח בו בשביל היוקרה. המטרה שלי להצליח בליגה.
— בשבת אתה מתחיל לשחק בגביע־הטוטו האם תיראה הפועל ת"א אחרת?
● שוייצר: ברור שבשבת הסיפור יהיה שונה. בגביע־הטוטו משחקים בשביל לנצח. מבחינה כספית שווה לנו לשחק טוב ולנצח. לפיכך תתאמץ הקבוצה יותר. ולכן תראו הפועל ת"א שונה מאשר בגביע־ליליאן.

תרצה טובה

— דרור, אתה מאוכזב מהפסד קבוצתך למכבי חיפה 2:0?
● קשטן: כלל לא. היה זה המשחק הראשון של בית"ר ירושלים העונה. שלטנו, אך לקראת הסיום היתה ירידה בכושר הגופני. כתוצאה מעייפות מצטברת. סך־הכל, אני מרוצה בהתחשב שזה היה משחק ראשון.
— האם היחס למשחקי גביע־ליליאן וגביע־הטוטו שווים?
● קשטן: אפשר ורצוי לשלב את שני הטורנירים הללו כחלק מהכנת הקבוצה לקראת העונה. אין לנו הרבה זמן לפתיחת משחקי הליגה. למעשה, עד למחזור הראשון ב־20 בספטמבר, יש לנו חמישה משחקים, ולכן צריך להתייחס לכל משחק בשיא הרצינות.
— האם התמריץ הכספי של גביע־הטוטו יחדיר מוטיבציה בשחקנים?
● קשטן: בוודאי. גביע־הטוטו אמור לעזור לאגודות, ובעקיפין גם לשחקנים.
מקבוצתך נעדרו מספר שחקנים, ובעיקר אורי מלמיליאן, האם זה משפיע על הכנות?
● קשטן: לגבי מלמיליאן אני מאמין שתוך מספר ימים ישוב לאימונים. לכך ממנו חסרו במשחק אודי אשש, קרוש ובן־הרוש, שנפצע לאחר כמה דקות. היעדרות שחקנים אלו פוגעת בהכנות, אך ניתן להתגבר על כך.
— האם הבחנת בנקודות־תורפה בקבוצתך?
● קשטן: יש כיום עומס אימונים על שחקנים. ברור שאיש לא מצפה, וגם אני לא, שקבוצתי תגלה יכולת־שיא לפני שהליגה החלה. זהו תהליך שצריך לבוא בהדרגה, ואת התוצאות צריך לראות בשליש הליגה.

הפועל ת"א עדיין לא מוכנה
הובסה ע"י הגליל 87:67

● כדורסל

מאת אביהו שפירא

קבוצת הפועל ת"א, הנמצאת במחנה־אימונים בקבוצת סאסא, עדיין רחוקה מלהיות מוכנה לליגה הלאומית, שתפתח ב־22 בספטמבר. במשחק־המבחן הראשון שלה הובסה אמש הפועל ת"א ע"י הפועל הגליל־העליון — 87:67.
הגליל, שכבר ערכה משחקי־מבחן רבים, היתה מגובשת יותר ובעיקר גילתה עדיפות במחצית הראשונה, בה הוליכה 31:53.
שחקן החיזוק החדש של הפועל ת"א, ג'ונסון, לא גילה יכולת טובה וספק אם יוחתם בקבוצה.
משחקה של הפועל ת"א היה איטי וחסר דיוק. כנראה שהאימונים הקשים השפיעו גם הם על יכולת השחקנים.
שפטו: ישראל סמיד ואהרון בר.
● להפועל הגליל־העליון קלעו: חזן 22; ברי 18; וייט 15; ליף 14; בר־עטר 8; מורחי 8 וויסמן 2.
● להפועל ת"א קלעו: ולוטיקמן 20; פרישמן 12; לארגי 10; מרסר 9; ג'ונסון 8; קליש 6 ווילס 2.

הפועל ירושלים חגגה
הביסה אליצור נתניה 79:94

מאת נפתלי קורן

כדורסלני הפועל ירושלים, שעלו העונה ללאומית, קצרו אמש באולמם נצחון מזהיר על אליצור נתניה — 79:94, לאחר 33:43 במחצית.
ירושלים גילתה יכולת מצויינת והוליכה מהדקה הראשונה בניצחונם של הרכז גל גנז, שהיטיב לקלוע והוואדר לאמר, שחקן החיזוק, שגילה יכולת אישית מעולה.
אליצור נתניה חסרה גיבוש. שחקני החיזוק שלה לא הרשימו. היחידים שהיטיבו לשחק היו נכרסון וסימס.
שפטו: טור וורניק וראובן וידוכניק.
● להפועל ירושלים קלעו: קנז 23; מילר 20; לאמר 19; כראון 12; ישראלי 12; דניאלס 6 ואפשטיין 2.
● לאליצור נתניה קלעו: נכרסון 21; סימס 19; ברכה 12; גידינס 12; ג'ונסון 11 ופייר 4.

ג'ונסון חולה — לא נסע לספרד

קבוצת הכדורסל של מכבי ת"א, שהמריאה אמש למסע משחקים בספרד, תתמודד הערב במשחק ידידותי בברצלונה נגד חובנטוד.
לי ג'ונסון שחלה לא נסע לספרד. הוא עובר סידרת בדיקות לאחר שחש חולשה רבה.

אם תוקם עמותה חדשה
יפסידו קפלן ומליניאק המגיע...

מאת יצחק ויסמוף

שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, מ. ויינוגרד, שדן אתמול בבקשת הפירוק של אגודת הפועל רמת־גן, כפי שהגישו אותה מספר נושים שהאגודה חייבת להם כספים, דחה אתמול את בקשתם והודיע להם שעד מחר בבוקר חייבים להגיע לפשרה.
השופט ויינוגרד הסביר לנושים שאינו מבין את בקשתם, לאחר שהפטרון אברהם חמו, שנטל על עצמו לשקם את הקבוצה, הודיע שהוא מוכן להחזיר 50 עד 60 אחוז מהחובות העבר. "אם אחליט לפרק את הקבוצה יקים אברהם חמו עמותה אחרת, ואז לא תקבלו אגורה".
בשיחה אמש עם אברהם חמו הוא הסביר ששני ה"אגוזים" הקשים שנותרו לפיצות הם הכדורסלן סטיב קפלן והמאמן אריה מליניאק, שאימן בעבר את הקבוצה. "אני מקווה שעד מחר נגיע אתם להסכם ולא נקים עמותה חדשה" - אמר חמו, העומד לפרסם מחר את שמות השחקנים החדשים שיצטרפו לקבוצה, והחל מהשבוע הבא תחל באימוניה לקראת פתיחת העונה ב־22 בספטמבר.
● שני משחקי מבחן בכדורסל ייערכו הערב. מכבי ר"ג תתארח אצל אליצור קרית־אונו (6.30) והפועל ירושלים תשחק בראשל"צ נגד מכבי ראשל"צ (7.30).

קרני — מתעוגן לבית־יצחק

הרץ חוותיק ואלוף ישראל במרחקים ארוכים, יאיר קרני מקיבוץ העוגן, עומד לעזוב ב־1 באוקטובר את קיבוצו, ויעבור להתגורר במושב בית־יצחק.
קרני יעבוד במכון־וינגייט אך ימשיך לעזור לקיבוץ העוגן ולעמק־חפר באתלטיקה.
קרני משמש כמאמן האישי של אחותו, אסתר מייזנר, שהחליטה להשקיע את כל כוחות בטריאתלון. מייזנר הודיעה כי בעוד שבועיים תנסה לקבוע שיא־יסוד בטריאתלון של עמק־חפר.

בן־טובים הפצוע שימש בהולנד כ...עוזר המאמן

מאת נפתלי כהן

אהוד בן־טובים, כוכב קבוצת בני־יהודה ת"א, לא נטל חלק באימוני ומשחקי הקבוצה במחנה־האימון בהולנד. בן־טובים הפצוע שימש כעוזרו של המאמן יצחק שניאור.
בן־טובים לא גילה כי הוא סובל מפציעה ברגלו הימנית. רק כאשר החלו האימונים הסתבר שבן־טובים אינו כשיר.
הג'ב מצא חן בעיני הכדורגלן הוותיק, המבקש להכניס סעיף בחוזהו כי בעונה הבאה הוא ישמש כעוזר מאמן. בן־טובים הוא בוגר קורס המאמנים במכון־וינגייט.
קבוצת בני־יהודה שבה אתמול ארצה. במסגרת המחנה בהולנד הפסידה בני־יהודה ל...מכבי חיפה 3:1, וניצחה את קבוצת מנור המקומית 0:2.

מוזס קבע היישג השנה

הישגים מצויינים נקבעו בתחרות הבין־לאומית באתלטיקה בלוזאן: אד מוזס קבע את הישג־השנה ב־400 מטר משוכות — 47:38 שניות (השיא העולמי 47.02).
היה זה נצחונו ה־118 הרצוף של מוזס. קודם־לכן, בברלין, קבע 47.63 שניות.
המרוקני סעיד אואיטה כשל בנסיונו לשבור את שיאו העולמי של סטיב קראם במייל, אבל בכל זאת קבע זמן מעולה של 3:51.86 דק'.
הצרפתי פיליפ קולא, בעל מדליית־ארד אירופית, קפץ לגובה במוט 5.80 מטר וניצח את הבולגרי אטאנאס טארב, שקבע אותה תוצאה ושיפר את שיא ארצו.
דאגל וולכנסון מארה"ב גמא 400 מטר ב־44.96 שניות.
אולין אשפורד מארה"ב ניצחה ב־100 מטר — 11.14 שניות.
פרד רוליג משוייץ הגיע ראשון בריצת 3000 מטר כזמן 7:50.10 דקות.
הקנדי בן ג'ונסון גמא 100 מטר ב־10.19 שניות, וויליאם ווזקה קנגוואלה עבר 800 מטר ב־1:44.73.

רק ששה מתוך ה־13 בנבחרת גרמניה

רק שישה מתוך 13 הכדורגלנים שהופיעו במשחק גמר גביע העולם נגד ארגנטינה, נכללים בסגל מערב־גרמניה, לקראת משחק הידידות נגד דנמרק, ב־24 בחודש.
קפטן הנבחרת, קרל היינץ רומיניגה, הבלם־סטר בריגל, פליקס מאגאת, דישאמר יעקובס, נורברט אדר, ודיטר האנאס, אינם נכללים מאחר שפרשו מהנבחרת.
המאמן פרנץ בקנבאואר כלל בסגל 9 חשוקנים, צעירים מבטיחים, כמו מיכאל רומיניגה, אחיו הצעיר של קרל־היינץ, וכן את החלוץ דיטר אקשטיין, שניהם לא היו במונדיאל.
שני שחקנים המופיעים בצרפת, קרל־היינץ פרסטר ופייר ליטבארסקי, לא ישוחררו ע"י מועדוניהם.

גם וילאנדר הודח

● טניס

לנדל עלה לחצי־הגמר

המדורג מספר 1 ובעל התואר מאשתקד, הצ'כי איוואן לנדל, היה הראשון שהעפיל לחצי־גמר אליפות אורה"ב בפלשינג־מדו בניו־יורק, בשניצח ב־רבע־גמר את המדורג שמיני, הברי לקונט מצרפת — 7:6, 1:6, 1:6, 6:1.
גם מרטינה נאוראטילובה עלתה לחצי־גמר הזוגות, כשיחד עם שותפתה וירג'יניה רואל, ניצחה את המדורגות מספר 5, קיטי ג'ורדן מארה"ב ואליזבת סמיילי מאוסטרליה — 6:4, 6:4.
● המדורג מספר 2 בעולם, השבדי מאטס וילאנדר, שהודח בשמינית־גמר אה"ב בפלשינג־מדו, ע"י מירוסלב מצ'יר מצ'כוסלובקיה, דורג ראשון בטורניר כחמכורה, שיחל ב־13 בחודש.
● נבחרת הכדורגל של סין ניצחה אתמול את סינגפור 1:2 במשחק נערך בגביע־ליליון.
גם המדורג מספר 2 בתחרות, מאטס וילאנדר משבדיה הפסיד בשמינית־גמר אליפות ארה"ב בפלשינג־מדו בניו־יורק, לצ'כי מילוסלאב מצ'יר, המדורג 16 — 7:6, 6:3, 6:3, 6:4.
נצחון צ'כי נוסף: מילאן שרייבר גבה־הקומה, גבר על מחולל ההפתעות, טור וויטסטון (הדייה את קונורס) — 6:7, 7:6, 1:6, 6:4.
בוריס בקר המדורג, שלישי, עמל קשה כדי לנצח את המדורג 11 בתבל, האמריקני גרי דונלי — 6:4, 6:3, 7:6, 4:6. בקר ישחק ברבע־הגמר מול הצ'כי שרייבר.
השבדי יואקים ניסטרום (7) הכניע את מאט אנגר מארה"ב — 6:7, 6:2, 6:2.
מרטינה נאוראטילובה עלתה לחצי־הגמר בנשים במעט השביעית תוך עשר שנים, כשניצחה את בת־זוגתה פאם שרייוור (מדורגת חמישית) — 6:2, 6:4. היא תתמודד בשלב הבא עם המערב־גרמנית, שטאפי גראף, המדורגת שלישית, שהכניעה את בוני גאדוסק מארה"ב (8) — 6:3, 6:1.

טא"ס: רימון הגז בהופעת הבאלט — פרובוקציה ציונית

מוסקווה. — סוכנות הידיעות הסובייטית טא"ס הגיבה אמש על זריקת רימון הגאז המדמיע באולם האופרה במרכז לינקולן בניו־יורק, כי היתה זו "פרובוקציה ציונית".

סוכנות טא"ס אומרת, כי הרימון שנזרק בתחילת הופעת להקת הריקוד הסובייטית "מויסייב" אתמול, היה "מעשה של בריונים המשתייכים לליגה היהודית־אמריקנית להגנה".

התפוצצות שיבשה את הופעת הבכורה של הלהקה הסובייטית.

יו"ר הליגה היהודית להגנה חיים בן יוסף נטל את האחריות לפיגוע בהודעה בטלפון בה נאמר: "זו לא תהיה הופעה שקטה. הם לא באים הנה למען האמנות, אלא לתעמולה.

4 אנשים קיבלו טיפול בבית חולים בגלל צריבות בעיניים, ו־20 אחרים נפגעו קל מן הגאז המדמיע.

נזקים חמורים ברעידת אדמה נוספת בבריה"מ

מוסקבה. — רעידת אדמה שניה פקדה את הרפובליקה הסובייטית מולדאביה, והוסיפה להרס שנגרם בשבת על־ידי רעידת אדמה חזקה שגרמה למותו של אדם אחד ולפציעתם של כ־560 איש.

הרעש השני היה ביום שלישי בבוקר, 12 שעות אחרי הראשון, והוא הורגש במיוחד באזורים הדרומיים של הרפובליקה.

45,000 בתים וקרוב לאלף בתי ספר וקולג'ים ניזוקו. אחדים מהם קשה מאד.

בשני הרעשים ניזוקו או נהרסו מאות קילומטרים של צינורות מים, קוי חשמל וכבלי תקשורת.

השתלת תאים המפיקים אינסולין — פתרון לסוכרת

אמשטרדם. — מדענים הולנדיים מאמינים כי גילו תרופה פוטנציאלית נגד הסוכרת, מחלה המונעת מן הגוף לקלוט סוכר ועמילנים בצורה מסודרת.

חולי הסוכרת תלויים בדרך כלל בקבלת אינסולין בדרך טבליות או זריקות, משום שגופם אינו מסוגל לייצר את האינסולין בעצמו. אינסולין, המופק מן הלבלב, מפקח על רמת הסוכר בדם.

אולם מדענים הולנדים גילו, כי ביכולתם לבודד את התאים הקטנים בפנקריאס המפיקים אינסולין ולשתול אותם בעכברושים הנגועים בסוכרת.

דוברת האגודה ההולנדית לסוכרת קורה וויזר, אמרה כי לא יעבור זמן רב וניתן יהיה לבצע השתלות כאלה בבני אדם.

(ע"ד)

השגריר האמריקני במוסקבה: מעצר העיתונאי ישפיע על היחסים

ניו־יורק. — השגריר האמריקני במוסקבה אמר, כי מעצר העתונאי האמריקני ניקולאס דאנילוף, עלול להשפיע על היחסים בין שתי המעצמות.

"האינטרסים שלהם מחייבים, שהעניין יסתיים מהר בשחרורו של דאנילוף, הוא אמר בראיון בטלויזיה.

בראיון אחר עם סטאניסלאב לבצ'נקו, איש הק.ג.ב. לשעבר שערק למערב הוא אמר, כי יתכן שהסיבה למעצרו של דאנילוף היא תגמול על הסיקור בכלי התקשורת המערביים על האסון בצ'רנוביל.

תזמורת ג'אז מניו־אורליאנס

תזמורת "אולימפיה" מניו־אורליאנס, הכוללת 5 נגני ג'אז ותיקים ומפורסמים, בני 75 ומעלה, והתעכבה אתמול למעלה משעתיים בנמל התעופה בן־גוריון, עד שאושרה כניסתם לארץ, מאחר שאנשי משטרת ביקורת הגבולות חששו, שאולי הם "בושים עבריים".

המנגנים, המופיעים ב"פרזרביישן הול" בניו־אורליאנס, הגיעו כשהם לבושים במקטורנים ארומים וחבושים בכובע קסקט. בידיהם היו כלי הנגינה. בקבוצה שני נגני סכסופון, חצוצרן ונגני באס ותופים.

(עתי"ם)

● שליט לוב מועמר קדאפי אמר, כי לוב מוכנה לצייד בנשק ולאמן דרום אפריקנים ונאמיבים, שיתארגנו בארגוני גרילה על מנת להפיל את המשטר הלבן בדרום אפריקה. (ע"ד, ע"צ)

● ממשלת אוסטרליה הודיעה אתמול, כי היא מתכוונת לאסור את העישון בכל משרדיה, תוך 18 חודשים. (ע"ד)

ה"ג'יהאד" מאיים ופאריס עוברת לדום

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. – ממשלת צרפת, הלחוצה בעת ובעונה אחת על־ידי כמה קבוצות טרור שיעיות, נחפזה להפריך את האשמות "ג'יהאד איסלמי", כי מדיניותה במזרח התיכון "משועבדת לארצות הברית".

משרד החוץ הודיע כמה שעות לאחר שובו של שר החוץ ז'אן ברנרד ריימונד מערב הסעודית, כי "ממשלת צרפת מנהלת מדיניות עצמאית לחלוטין בלבנון".

גם על האשמה, כי צרפת הפרה את הבטחתה להציל שני שיעים עיראקיים שהסגירה לסאדאם חוסיין, ענה הקיי ד'אורסיי, כי "שני סטודנטים עיראקיים שיעיים אלה ישובו בקרוב ללימודיהם בפאריס מבגדאד". התגובה מיועדת לשכך את התעמולה של החוטפים.

בפאריס ייחסו את האיום החדש מ"חיזבאללה" לקבלתו של שליח הממשל האמריקני גנראל וולטר באליזה. שליחותו מיועדת להכין פעולה צבאית חדשה להסרת איום הטרור הלובי. לפי הערכות, הפעילו סוריה ואיראן את החוטפים כדי ליצור לחצים על צרפת לבל תסייע לפעולה נגד הטרור.

סחטנות הטרור מיועדת לנטרל את צרפת. השרים הצרפתיים מבוהלים לאחר שראו את סרט הוידיאו בו צילמו החוטפים את העתונאי ז'אן פאול קופמן קורא הודעה. "אנו חיים רגעי חרדה והמוות רודף אותנו ללא הרף", אמר קופמן שמראהו המעונה מאשר את דבריו. אך שר החוץ שומר על קור רוח. הוא אמר, כי אינו מבין מה שוב רוצים החוטפים. ממשלת הימין כבר שינתה את מדיניותה כלפי טהראן. היא מציעה פיצויים ונשק.

העתונים קראו לממשלה לא להיכנע לסחטנות, כי תכלית מפעולי החוטפים היא להשפיל את צרפת ולשתקה. פרט לנשק ולכסף שהם תובעים, כבר הגיעו למסקנה, כי דמשק וטהראן לא מתכוונות לשחרר את בני הערובה. אלא להשתמש בהם בסחטנות תמידית.

השיחות עם איראן ניתקו.

באווירה זו אין פלא, כי גנרל ורנון וולטר אינו זוכה לקבלת פנים חמה להצעותיו. מיטראן קיבלו לשיחה של 45 דקות ומסר, כי לא עלתה בשיחה שום פעולה אפשרית נגד לוב.

משימה לאומית בצרפת — "לתקן את טימטום שיראק"

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — "לתקן את הטימטום של ראש הממשלה" תחת כותרת זו מוסר השבועון "קאנאר אנשנה", כי במשרד החוץ הצרפתי עדיין רותחים על הנזק שהסב שיראק בהצהרותיו לעתון ישראלי.

אש"ף כבר מחל לשיראק, אך הדיפלומטים עמלים על תיקון "הנזקים". כל השגרירים הצרפתיים במזרח התיכון הבריקו בבהלה לשאול אם חל שינוי במדיניות. פקידים בכירים מצוטטים לאמור, כי "שיראק אינו מודע למה שעשה. הוא עבר כל גבול". ביחוד כעסו הדיפלומטים על השוואת מחוז הבחירות שלו למדינה פלשתינית.

הקבינט של השר עייף כבר לתקן את "הטימטום של שיראק". שר החוץ ריימונד נאלץ לקבל את קארומי, להרגיע את הנסיכים הסעודיים שצרפת דבקה בזכות הפלשתינים להגדרה עצמית. הוא הביא אליהם שדר מיוחד משיראק וכו מתחייבות שלא יהיו עוד סטיות. הקיי ד'אורסיי חושש ממה שיגידו כאן שיראק בקבלו, את ראש הממשלה פרס בתחילת אוקטובר. פרס יזכה בפאריס לביקור רשמי שני תוך שנתיים כפרידה צרפתית ממנו כראש ממשלה.

מחזה נדיר בהרארה: ערפאת נותן רשות הדיבור ל...חדאם

הארארה. — ביום השלישי לדיונים בוועידת הפיסגה של הבלתי־מזדהות, אירע אתמול מחזה נדיר, באשר מנהיג אש"ף יאסר ערפאת נתן את רשות הדיבור לאחד מיריביו העזים ביותר, סגן נשיא סוריה עבדול חלים חדאם.

בתור אחד מ־22 סגני הנשיאים של ועידת הארארה, ישב ערפאת ראש בוועידת המליאה אחר הצהריים, וכאשר נציג סינגפור סיים את נאומו, קרא במספיע אל נציג סוריה אל במת הנואמים.

חדאם קם, ובלי לכבד במבט את יו"ר הישיבה, עלה לדוכן הנואמים ופתח בנאומו בנוסח המקובל: "אדוני הנשיא".

ערפאת נראה כאילו הוא מעריך מניה זו, שכן חדאם היה אחד האדריכלים העיקריים לגירושו של ערפאת מסוריה, לפני 3 שנים.

סגן נשיא סוריה האשים את ארה"ב, כי היא תומכת ב"פריטוריה ותל אביב, שני משטרים־תאומים אלה". בין היתר אמר, כי משטרים אלה מנסים לכפות על המדינות הערביות הסכמים נפרדים עם ישראל.

בשעה שחדאם השמיע את נאומו, הרכיב ערפאת את משקפיו והתעמק בקריאת מיסמך, מראה נוסח נאומו של סגן נשיא סוריה, שהוגש מראש לבאי הועידה.

ערפאת הדים את ראשו כאשר סגן נשיא סוריה דיבר על בעיה המזרח התיכון, תמך בוועידה בינלאומית במזה"ת ובצורך "להכיר את זכויות העם הערבי של פלשתין".

ערפאת הודה לנואם, כמקובל, והוסיף: "אני מודה לנשיא חאפז אל אסד שבשמו הושמע נאום זה, ובייחוד על העובדה, כי הוא רואה בפריטוריה ובתל אביב משטרים תאומים".

לאחר מכן העניק ערפאת את זכות הדיבור לקנגו וארונד, ראש ממשלת זאיר, מדינה שהיתה אחת הראשונות באפריקה, שחידשה את קשריה עם ישראל.

● בון. — זרימת הפליטים למערב־גרמניה גדלה ב־50 אחוז באוגוסט והסתכמה ב־15,000, מרביתם מארצות העולם השלישי — מסר אמש משרד הפנים בבון.

דובר המשרד אמר, כי מספר הפליטים שבאו לבקש מקלט מדיני במערב גרמניה הגיע מתחילת השנה ל־66,814 נפש.

העלייה החריפה בחודש האחרון מחריפה את הויכוח על הדרכים להסיט הזרם הגואה של פליטים ממדינות אפריקה, אסיה והמזה"ת.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 4.9.86

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים יציגים
	היחידה	קנייה	מכירה	קנייה	מכירה	
סל מטבעות	1	—	—	1.4840	1.5025	1.4949
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4753	1.4937	1.4864
מרק גרמני	1	0.71	0.75	0.7250	0.7341	0.7299
לירה סטרלינג	1	2.16	2.27	2.2026	2.2301	2.2214
פרנק צרפתי	1	0.21	0.23	0.2214	0.2241	0.2227
ין יפאני	100	0.94	0.98	0.9518	0.9637	0.9577
גילדן הולנדי	1	0.63	0.66	0.6431	0.6511	0.6472
פרנק שווייצרי	1	0.88	0.92	0.8971	0.9083	0.9029
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2142	0.2169	0.2185
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2020	0.2046	0.2036
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1916	0.1940	0.1929
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.3019	0.3057	0.30
דולר קנדי	1	1.04	1.09	1.0634	1.0767	1.0719
דולר אוסטרלי	1	0.87	0.93	0.9007	0.9120	0.9092
ראנד דרום אפריקני	1	0.38	0.63	0.6266	0.6344	0.6313
פרנק בלגי	10	0.34	0.36	0.3496	0.3540	0.3525
שילינג אוסטרי	10	1.01	1.06	1.0285	1.0414	1.0364
לירה איטלקית	1,000	1.03	1.10	1.0511	1.0643	1.0579

כמחזור ב־ חותם

פסגת בלחץ זמן
עם א־שאוות, דיניץ, סניורה
מאת עודד ליפשיץ

★

מה זה ייתן לנו
עם האיש ברחוב
מאת אהוד דור

ראש משוגע
חלוציות בעין יהב
מאת שלי יחימוביץ'

מועמדות לרצח
החוק אינו מגן עליהן
מאת עמירם כהן

ספטמבר השחור של צ'ילה
13 שנים לשלטון הדמים
מאת שלמה סלוצקי

ראיון: הצנזור
עם הצנזור הצבאי
מאת אבי בניהו

"כתבה" — תחנה סופית
במוסדות סיעודיים
מאת יוסי קאנץ והדיה שדה

★

יומן כלא רמלה
של מפקד הכלא
מאת דוד פרי

חותם אישי ללא מלים מאת חנוך רונן | שלום בית מאת חיה יוסף | חראקירי מאת לוז

מדורים וטורים מאת:
עודד ליפשיץ, זהבה מוזס, ראובן רחובוצקי, חיים מאור, זאב צחור, מיכאל הרסגור, שמואל בונים, אלי הכהן

סוף שבוע עם
הארץ
עיתון לאנשים חושבים

המחיר הכבד של הכסף הקל
עסקי הימורים בישראל/רומן פריסטר

הקיבוץ הכי גדול בעולם
בניין של גברוש בלוס אנג'לס
בני לנדאו וסימה קדמון

הממוצע המפחיד
המשמעות העמוקה של בת־ים
גדעון סאמט

מושבי הבקעה: הבוקר שלמחרת ההילולה/רן כסלו

פולס על המאמץ לשבירת הקפאון ● א. שוויצר על הליכוד ● זאב שיף על חקירת השב"כ ● אריה לביא על דני ויינמן ● נדב שרגאי על קדייג ליוטר ● שאול צדקא בפסטיבל אדינבורו ● נסים אלוני עם כתב לענייני פלילים בזירת הפשע

מגזין/דן מרגלית ● מקורות מדיניים/עקיבא אלדר ● מסדרונות מפלגתיים/אילן שחורי ● החקור השלישי/לילי גלילי ● חמוש במשקפיים/קובי ניב ● הטלוויזיה של השבוע/חדה בושס

אפרים קרון מואשם בקשירת קשר לפשע

ראש מינהל מקרקעי ישראל במחוז הנגב, עו"ד אפרים קרון, בן 45, מיישוב הוילות עומר ליד באר־שבע, מואשם בהפרת אמונים, קשירת קשר לביצוע פשע ובקשירת קשר למטרה אסורה.

פרקליטות המדינה הגישה לפני חודש כתב־אישום נגד קרון בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, אולם חרף פניות חוזרות ונשנות של עיתונאים, התירה הנהלת בית המשפט לפרסם את פרטי האישום רק אתמול.

היועץ המשפטי לממשלה, השופט יוסף חריש, ופרקליט המדינה, עו"ד יונה בלטמן, המליצו בפני נציב שירות המדינה, אברהם נתן, להשעות את קרון מתפקידו מייד אחרי הגשת כתב־האישום. אולם ההשעייה טרם בוצעה. מלשכת נציב שירות המדינה נמסר, שהממונה על המשמעת בנציבות מטפל בעניין בנוהלים המקובלים.

ניצל מעמדו

אפרים קרון המכהן כראש מינהל מקרקעי ישראל במחוז הדרום, שימש כיועץ המשפטי של המחוז עד חודש נובמבר 1982, והוא מואשם, שבאותה תקופה ניצל את מעמדו וסמכותו ופעל בניגוד להוראות, כדי להפיק רווחים פרטיים. זאת כאשר הוא יזם שותפות עם עו"ד נחמן דברת מבאר שבע ובסופו־של־דבר התפטר מתפקידו במינהל ונכנס עם דברת לשותפות במשרד עורכי־דין. עוד לפני ההתפטרות, נטען בכתב־האישום, דאג עו"ד קרון למתן זכויות וחריגות לסער ירחי מבאר־שבע, שהיה הבעלים של חברת בנייה שפשטה מאוחר יותר את הרגל.

התביעה טוענת, שחברת הבנייה של ירחי זכתה במכרז לבניית 147 וילות על אדמת המינהל ביישוב עומר וקרון סייע לחברה, ביודעו שהיא לקוחה גדולה של עו"ד דברת, אליו הצטרף מאוחר יותר קרון כשותף, ואשר עורכי הדין היו אמורים לקבל 90 אלף דולר רק מעריכת חוזים למכירת דירות שהתכוונה חברת הבנייה של ירחי לבנות בעומר ולמכרן.

חוזים פיקטיביים

עוד טוענת התביעה, שחברת הבנייה של ירחי נקלעה לקשיי נזילות וכדי לממן את תשלום הוצאות פיתוח השטח לבנייה, היא החלה למכור מגרשים ללקוחות, בניגוד להסכם שהיה לה עם מינהל מקרקעי ישראל. מנהל המחוז דאז, יהודה זיו, גילה את הדבר מפירסומים בעיתונים ואסר על קיומו. אך התביעה טוענת שכאן נכנס עו"ד קרון לתמונה ויזם עריכת חוזים פיקטיביים עם קוני הדירות למכירת המיגרשים.

כדי לסייע עוד לירחי לצאת מבעיות הנזילות, נטען בכתב־האישום, הוא נתן התחייבות בשם המינהל לבנק הבינלאומי הראשון לגבי שטח בניית הוילות בעומר, כדי שהבנק ילווה לחברת הבנייה כספים שיאפשרו לה את המשך הבנייה.

התביעה טוענת, שכל פעולותיו של עו"ד קרון נעשו תוך כדי ניצול מעמדו במינהל ובניגוד כדי לסייע ללקוח גדול של עו"ד דברת, כשהנאשם כבר ידע ואף הגיע להסכם שותפות באותו משרד לעריכת דין.

(עתי"ם)

טלקס

● **תוכנה ישראלית בבתי־מלון בסין**

חבילת תוכנה לניהול כולל של בתי־מלון גדולים, מוצג יחידי בסין, פרי מחקר ופיתוח מקורי של מ.ג.ל. – מערכות מחשבים בישראל, תותקן בבתי מלון חדשים בסין העממית המיועדים לאירוח אורחים ותיירים מן המערב.

על כך מסר אתמול עמירם שור, מנהלו מ.ג.ל. במסיבת עיתונאים שנערכה בבניין החדש של החברה ברמת־גן. יוסף גלילי

● **בוקר טוב, וותיק!**

ותיקי "ההגנה" בחולון, אשר לא זוקנתם נתונים במצוקת בדידות, יוכלו להבא להיעזר בשירות התנדבותי של ותיקים למען ותיקים, במבצע "בוקר טוב, ותיק", שיזם עוזיאל שלו.

הרעיון למבצע זה נולד אצל שלו, כאשר התקשר אליו ותיק ה"הגנה", ידוע במקום והתלונן שאשתו חולה, ילדיו רחוקים ממנו והוא עצמו רגליו אינן נושאות אותו ואין מי שיביא לו תרופה.

ביוזמתו של שלו (שעבר כבר את הגבורות ואיש אינו יודע בכמה) הועסק בעיריית בהתנדבות פנסיונרים לקשישים, מבקרים דואר חולון, בעת חלוקת הפנסיות בשכונות. אצל קשישים בודדים, שואלים לשלומם ומוודאים בעת הצורך לשירותי הרווחה בעירייה. אשר שילוני

מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז
לוח פעולות שבועית
4.9.86 — 10.9 מה־

מחלקת ההסברה

5.9 גבעת־חביבה — 5.9–6.9.86 יתקיים כנס עיון של פועלי חיפה ממספנות ישראל, וולקן, אתא

כפר אכסאל – 19.00 – אילן שדה, אידריס מואסי – לדור הצעיר.

גבעת־חביבה – 20.30 – נחום שור – סמינר לעובדי תדיראן חולון.

6.9 קיבוץ בית־קמה – 10.00 – דני פלג – נהגי תובלה של ה"כח".

7.9 פעילי נוער מפ"ם מחדשים את המפגשים בימי א' בשעה 17.00 – בבית המרכז.

סניף באר־שבע – 19.00 – דיון משותף בהשתתפות: נציגי המרכז, קרן "חבצלת", השוה"צ ופעילי הסניף.

סניף תל־אביב – 18.00 – מיגל ביק, אילן גילאון – לדור הצעיר.

8.9 בית־ג'אן – 19.00 – אידריס מואסי – לדור הצעיר.

כפר סמיע – 19.00 – מנחם ר"ז, דב ירמיה – חוג בית.

9.9 סניף פתח־תקווה – 10.00 – דב אלקנתי – וותיקים.

קרית־שמונה – 10.00 – ח"כ אמירה סרטני, בנגילה – יום בישוב.

שולחן לענייני אמריקה הלטינית של מפ"ם – הקבה"א יום ג' 9.9, בשעה 16.00, במועדון של הקיבוץ הארצי:

"אנקואנטרו" בת 50...

עם הופעת הגליון מס' 50, יתקיים דיון בהשתתפות: אהרון ויניאס, יהושע פייגון, שלמה וודבר, גוגה כוגן

יום ה', 11.9, בשעה 20.30, ב"צוותא" תל־אביב

ערב לכבוד צ'ילה הדמוקראטית

בהשתתפות ח"כ יאיר צבן

בשירה ● זימרה ● ומחול

מאורגן על־ידי מפ"ם והקיבוץ הארצי

בשיתוף פעולה עם הועד למען סולידריות עם העם בצ'ילה

9.9 סניף חיפה – 18.00

כנס מרחב חיפה הערכות לבחירות

בהשתתפות הסניפים: חיפה; ק. ים; ק. חיים; ק. ביאליק; ק. מוצקין; ק. אתא; ק. טבעון; טירת־הכרמל; דלית אל־כרמל; עוספיה; איבטן. עם החברים: אלישע שפירא, יוסי שריגר, רן חכים, אבי שיין

בית ג'אן – 19.00 – מנחם ר"ז, אילן שדה – חוג בית.

10.9 10.9, יום ד', בשעה 19.00 – סניף עפולה

כנס מרחב העמקים – הערכות לבחירות

בהשתתפות הסניפים: עפולה, בית־שאן, טבריה, נצרת עלית, נצרת, מגדל־העמק, יקנעם, כפרי העמק, גליל מזרחי

עם החברים: אלישע שפירא, יעקב גרוספלד (ווקי), שלמן עזרון, אבי שיין

בית המרכז – 11.00 – ח"כ אלעזר גרנות – תדריך פעילים.

סניף ירושלים – 16.30 – מנחם עברי – עם נוער מפ"ם.

סניף יבנה – 20.30 – אלי אייל – אסיפת אוהדים.

איגוד מקצועי

4.9 נצרת – 17.00 – דב אלקנתי, נטע מן, מאיר יצחקי, מחמוד ארחיים, ועבדי – מפגש עם פועלי ק.ק.ל.

7.9 סניף תל־אביב – 17.00 – אברהם מזרחי, צבי כתנזון – העובדת השכירה

8.9 תל־אביב – נופעל חולון – 09.30 – ברוך לורוביץ, מיגל ביק – מפגש עם עובדים.

9.9 הועד־הפועל – 08.30 – היכון מקצועי בחדרו של אפרים זיכולי – בהשתתפות מזכירי ההסתדרויות חשוות.

קיבוץ מגן – בנגילת פנינה גביש – יום עיון לפועלי ייצור.

בית המרכז – 09.30 – ועדת בחירות גימלאים.

קשיש מראשל"צ נהרג מפיצוץ פגז־תכשיט

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

קשיש תושב ראשון לציון, נהרג אתמול בבוקר מהתפוצצות פגז נגד מטוסים שניסה לפרקו.

כלתו של גרש רוניק מרחוב דוד אלרואי 16, המתגורר בגפו, הלכה אתמול לפני הצהריים לבקר את אמה. כשלא מצאה אותה בבית החליטה לבקר את חמה המתגורר בקרבת מקום. כשלא נענו דפיקותיה על דלת דירתו פנתה לשכנה כדי לברר את מקום הימצאו. השכנים סיפרו לה, כי בשעות הבוקר שמעו פיצוץ עמום מכיוון דירתו, אך לא טרחו לברר מה פשרו. הכלה התקשרה מיד לגיסתה ברחובות וזו הגיעה במהירות וביקשה מהשכנים להזעיק את המשטרה.

בינתיים הצליחו מספר שכנים והבת לפרוץ את דלת דירת 2 וחצי החדרים ובמרפסת המטבח מצאו את האב כשבטנו מרוטשת והוא חסר רוח־חיים. סביב הגופה היו מפוזרים רסיסי מתכת.

למקום הגיעה המשטרה ומפקד מרחב השפלה, ניצב־משנה אסף חפץ, והזעיקו ניידת טיפול נמרץ. הרופא שהגיע קבע את מותו של רוניק.

המשטרה סבורה כי רוניק נהרג בעת שניסה לעסוק בתחביבו — הכנת חפצי נוי ותכשיטים מתרמילי תחמושת. מסריקה שנערכה במקום לא נמצאו פגזים נוספים. הגופה הועברה למכון הפתולוגי באבו־כביר.

מרה זלר בת ה־79 נתגלתה ליד הנמרים

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

הישישה מרה זלר בת ה־79 מחיפה, שנעדרה מאז יום שני מבית אבות לב הכרמל בעיר, שכבה יומיים בשמש ליד כלוב הנמרים בגן החיות בעיר, לאחר שאיבדה את דרכה ונפלה. אתמול בבוקר התגלתה על ידי עובד המכון הביולוגי לן אהרונסון.

מרה זלר יצאה מבית האבות ביום שני אחה"צ והודיעה כי בכוונתה לבקר את אחותה הנמצאת בבית אבות ברחוב התשבי, כפי שעשתה מדי שבוע. בשעה 7 בערב, משלא הופיעה בבית האבות לבדיקת הנוכחות היומית, החלו חיפושים אחריה על־ידי צוות העובדים במקום. מעט מאוחר יותר נמסרה הודעה למשטרת מרחב חיפה שפתחה בחיפושים עוד בשעות הלילה. אל אנשי משמר הגבול, המשמר האזרחי והשוטרים הצטרפו בחיפושים גם תלמידי בית הספר הריאלי ותלמידי בית ספר עירוני ה'.

אתמול סמוך לשעה 12 בצהריים נתגלתה הישישה על־ידי עובד הגן הביולוגי, לן אהרונסון, שצעק לעבר השכנים במקום להזעיק את המשטרה ואת מד"א, שהושיטו לישישה סיוע ראשוני ופינו אותה לבית־החולים כרמל.

מגמת עלייה בשוק

גלגלי הבורסה

מאת אלחנן הורוביץ, כתב "על המשמר"

אתמול שררה מגמת עלייה במניות ההשקעות ובמניות ההסדר. בשוק איגרות החוב הוסיפו השערים לעלות. מגמת העלייה מוסברת בציפיות ל־עליות של מדד המחירים לצרכן ושל שערי מטבעות החוץ שב"סל". במניות ההסדר היה עודף פיקוש של 8 מיליוני ש"ח.

בשוק אג"ח הסתכמו עודפי הביקוש ב־21 מיליון ש"ח, מזה 18 בצמודות למדד. גלבל, הביקושים באו אתמול לא רק מצד הבנקים — לכיסוי תוכניות החיסכון שלהם — אלא גם מצד ספקולאנטים המצפים לפירסום "תוכנית לביטול ההצמדות".

בשוק המניות עלו אתמול 141 שערים, לעומת 121 שירדו ו־122 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 29 ב־5% ויותר ו־27 ירדו ב־5% ויותר. נרשמו 2 "קונים בלבד" ו־5 "מוכרים בלבד".

המחזור בשוק המניות הסתכם ב־92 מיליון ש"ח. מזה 2.3 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר נרשמו אתמול רק עליות שערים (ב־%): פועלים ש' — 0.5; כללי — 0.5; בל"ל — 0.5; אי די בי דג' — 0.5; אי די בי ב' — 0.6; אגוד ר"ג — 0.5; דיסקונט א' — 0.5; מזרחי ש' — 0.6.

בפלילים

פקידה ב"לאומי" חשודה בגניבת 70 אלף ש"ח

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב הוגשה אתמול תביעת בנק לאומי נגד פקידה לשעבר שעבדה במחלקה למטבע חוץ בסניף המרכזי של הבנק. טרם הוגש כתב־הגנה.

על־פי התביעה, גנבה הפקידה יותר מ־70 אלף ש"ח במשך שנתיים, מכספי חשבונות ופקדונות של לקוחות במחלקה בה עבדה. בחודש מארס השנה, כשנתגלה הדבר, היא פוטרה מעבודתה והוגשה כנגדה תלונה. המשטרה חוקרת בפרשה.

אתי גלילי כיזבה לצבא ותשרת מלוא השירות

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

משרד הביטחון הגיש באחרונה כתב־אישום נגד נערה שהגישה תצהיר כוזב לצה"ל, בו טענה, כי היא דתייה ולכן אינה רוצה לשרת.

הנערה, אתי גלילי, נידונה ל־6 חודשי מאסר על־תנאי למשך שנתיים, בתוספת של 250 ש"ח קנס ו... גויסה לצה"ל לשירות מלא.

כתבנו, מציין, כי מנתונים של מינהל הגיוס עולה, כי רבע מכלל הבנות בישראל אינן משרתות בצבא — כמעט כולן מהנימוק של היותן בנות למשפחות דתיות. באחרונה נרשמה עלייה בכמות בני הישיבות המתחמקים משירות בצה"ל. בצבא מייחסים זאת לשיפור תנאי המחייה והתנאים הפיסיים בישיבות.

נעצר חשוד באונס התלמידה ברמת־גן

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

אנשי היחידה המרכזית של מחוז תל־אביב, עצרו אתמול בלילה חשוד בביצוע אונס תלמידת התיכון בת ה־17 ברמת־גן.

האונס בוצע ב־20.8.86, בחצר בניין מועצת הפועלים ברחוב קריניצי פינת הרצל ברמת־גן, בשעה 9 בערב כשהנערה עשתה את דרכה לשמרטפות. אלמוני איים עליה בסכין, גרר אותה לבניין מועצת הפועלים ושם, במחסן בחצר, אנסה. אחר כך נמלט מהמקום והנאנסת הזעיקה משטרה.

שמו של החשוד ופרטיו נאסרו לפרסום והוא נעצר אתמול בלילה, סמוך לחצות, כאשר הסתובב בחצר ביתה של בחורה הגרה בגפה. לדבריו, הוא בא לשם רק כדי להציץ לדירתה, אך בידי המשטרה חומר הקושר אותו לביצוע האונס.

המשטרה ביקשה להאריך את מעצרו כדי להעמידו למסדר זיהוי. השופט יצחק בראז האריך את מעצרו עד יום א'.

ישיש חשוד בניסיון לרצוח את אחייניתו

ישיש ארמני בן 88 מנצרת, נעצר אתמול בבוקר כחשוד בדקירת אחייניתו, גרושה בת 54, תושבת העיר.

כתב עתי"ם מוסר, כי סמוך לשעה 8 בבוקר נשמעו צעקות מדירת האישה. שכנים שנכנסו פנימה, מצאוה כשהיא פצועה מדקירות סכין בכמה מקומות בגופה.

למקום הוזעקה ניידת לטיפול נמרץ, שהעבירה אותה לבית־החולים. מצבה הוגדר כבינוני.

המשטרה שהגיעה למקום פתחה בחקירה ועצרה את דודה של האשה, ישיש בן 88. הרקע לא ברור, וייתכן, לדברי המשטרה, כי הוא דקר אותה בהיותו בגילופין. (עתי"ם)

למשפחה ולקיבוץ גן־שמואל
אתכם באבלכם במות
שמואל (פוצ'י) ארזי
חברים מקיבוץ העוגן

למשפחת מיכאלי
ל"המשביר המרכזי" מח' מכונות חקלאיות
משתתפים בצערכם במות
אליהו מיכאלי
צוות המוסך
קיבוץ שובל

לקיבוץ בית־אלפא
על מותה של
גורה
אבל
קיבוץ מגידו